

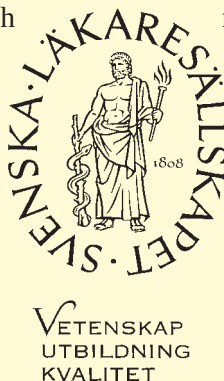
Riksstämman i Göteborg

Årets tema: Akut omhändertagande

Åter igen har Svenska Läkaresällskapet glädjen att presentera ett fullmatat program för riksstämman. Årets tema är "Akut omhändertagande", och Allmänna mötet, onsdagen den 27 november kl 10.15–12.15 (OBS! tiden), har därför den dubbeltydiga rubriken "Akut – sjuk – vård".

Moderator är Dag Lundberg och övriga medverkande är: Catarina Andersson Forsman, tillsynschef, Carola Lemne, VD, Anders Lindman och Ola Stenqvist. Under riksstämman tre dagar kommer tretton andra symposier att behandla olika aspekter av akutvård.

En nyhet för i år är att vi ger sju olika föreställningar ur serien "Konst & Läkekunst" där musik, litteratur, måleri och annat konstutövande belysts ur både medicinska och konstnärliga synvinklar. Stämmodeltagaren kan i Göteborg njuta av opera, poesi, författarskap, konst och kompositörer parallellt med övriga symposier.

I år, liksom tidigare år, gästas stämman av ett antal internationella experter. De representerar ofta internationell spetskompetens inom sitt område.

Svenska Läkaresällskapets riksstämma har nu alternerat mellan Göteborg och Stockholm i enlighet med det beslut som Svenska Läkaresällskapet fullmäktige tog i oktober 1996. Den kontinuerliga utvärdering som Svenska Läkaresällskapet gjort visar att pendlingen slagit väl ut. Vid vårt fullmäktige den 22 oktober i år fattades också ett enhälligt beslut om att riksstämman framgent kan "alternera mellan Stockholm, Göteborg eller annan ort". Riksstämman 2003 äger rum i Stockholm under tiden 22–28 november.

Christer Edling
VD, Svenska Läkaresällskapet
och ansvarig utgivare av programboken

Högtids- och gästföreläsare

Onsdagen den 27 november

SAL F 4/F 5

10.15–11.00 Jan Waldenström-föreläsning:

Latent transcription factors: STATs in transcription and cancer.

Professor James A Darnell, Rockefeller University, New York, USA. (sektionen för onkologi)

SAL A 1

10.30–11.30 Genes and environment in the obesity epidemic.

Professor Thorkild IA Sørensen, Köpenhamn, Danmark. (obesitetsforskning/svensk epidemiologisk förening)

SAL F 1

11.00–12.00 Nanna Svartz-föreläsning:

Scleroderma – pathogenesis and future treatment.

Professor Carol Black, Department of Rheumatology and Cardiology, Royal Free Hospital, London, England. (sektionen för reumatologi)

SAL F 4/F 5

11.15–12.00 Elias Berven-föreläsning:

The coming of age of cancer radioimmunotherapy.

Professor David M Goldenberg, Garden State Cancer Center, NJ, USA. (Sektionen för onkologi)

SAL H 1

12.00–13.00 Justus Ström-föreläsning:

Immunsystemets janusansikten vid infektioner.

Hans Wigzell. (sektionen för infektionssjukdomar)

SAL F 2

13.00–13.45 Salt, water and cerebral edema.

Professor Desmond Bohn, Hospital for sick children, Toronto, Kanada. (Sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL F 4/F 5

13.00–14.00 Jan Pontén-föreläsning:

Multipelt myelom – en B cellstumör med komplexa genetiska förändringar och heterogena biologiska egenskaper.

Kenneth Nilsson, Uppsala

Årets Jan Ponten föreläsning hålls av Kenneth Nilsson, sedan 1979 professor i cellpatologi vid Institutionen för Genetik och Patologi, Rudbeck laboratoriet Uppsala Universitet. Kenneth Nilssons forskning har framförallt varit fokuserad kring hematopoetiska tumörers biologi. Inom detta forskningsfält är han en internationellt erkänd auktoritet och har publicerat ca. 350 originalartiklar och ett flertal översikter. Professor Nilsson har haft och innehar ett flertal nationella och internationella uppdrag av vilka kan nämnas ordförandeskap i Cancerfondens forskningsnämnd sedan 1992. (sektionen för patologi/klinisk cytologi)

SAL F 3

13.15–14.15 Dysmorphology – a Clinicians Guide to Development.

Professor Dian Donnai.

Dian Donnai är professor i klinisk genetik vid universitetet i Manchester, England. Hon är en av Europas främsta experter inom syndromdiagnostik. Hon har en bred klinisk erfarenhet och ett stort forskningsintresse, en kombination som lett fram till ett flertal banbrytande upptäckter inom området. Hon deltar som expert vid syndromdiagnosmöten världen över och är också engagerad i frågor som rör implementering av den nya genetiken i samhället och inom hälso-sjukvården. Dian Donnai är en mycket uppskattad föreläsare som med stor entusiasm och på ett mycket klart och pedagogiskt sätt för-

medlar sina expertkunskaper inom sitt ämnesområde. (Sektionen för medicinsk genetik)

SAL F 6

13.30–14.20 Benmetabolism och fysisk aktivitet.

Magnus Karlsson, ortopediska kliniken, Universitetssjukhuset MAS. (sektionen för idrottsmedicin)

SAL F 3

14.30–15.15 Om kunskap och kunskapsbildning.

Professor Sven-Eric Liedman, Göteborgs universitet
Sven-Eric Liedman är professor i idé- och lärdoms historia vid Göteborgs universitet. Sven-Eric Liedman har en mycket bred och omfattande produktion som belyser europeisk och svensk idétradition och vetenskapshistoria. Bildningens förutsättningar och begränsningar har behandlats i en rad längre och kortare artiklar. 1997 fick Sven-Eric Liedman Augustipriset för "I skuggan av framtiden", som handlar om modernitetens idéhistoria. Hösten 2001 utkom boken "Ett oändligt äventyr – om människans kunskaper" vilket är ett försök i att se kunskapen i dess mångfald och befria den från ryktet att i väsentliga stycken påminna om datorns informationsbehandling. Sedan våren 2002 är Sven-Eric Liedman medlem av Högskoleverkets referensgrupp på temat bildning. Sven-Eric Liedmans föredrag anknyter till det påföljande sektionssymposiet "Hur introducerar vi de läkarstuderande till utbildningen?". (Sektionen för medicinsk undervisning)

SAL J 1

16.00–16.30 TUMTA – what is cooking?

Professor Jens T. Andersen, University of Roskilde, Danmark. (sektionen för urologi)

Torsdagen den 28 november

SAL A 5

08.30–09.30 Sarcoidosis, an update.

Helmut H. Popper, Graz, Österrike.

Professor H.H. Popper är verksam vid Institutet för Patologi, Universitetet i Graz, Österrike och har särskilt ägnat sig åt lungsjukdomarnas patologi. Bland hans viktigaste forskningsområden kan nämnas genetiska förändringar vid lungcancer, preneoplastiska och reaktiva lungförändringar och granulomatösa lungsjukdomar. I sin föreläsning kommer professor Popper att presentera nya forskningsresultat gällande dysreglering av immunsystemet och kopplingar till mycobakteriell infektion vid sarcoidosis. (sektionen för patologi/klinisk cytologi)

SAL F 2

08.30–09.30 Initiation and implementation of the ergonomic rule to reduce musculoskeletal disorders.

Barbara Silverstein, PhD, Washington State Department of Labor and Industries, USA

Barbara Silverstein received her MS degree in nursing from the University of California San Francisco, her MPH in Epidemiology and Environmental and Industrial Health from the University of Michigan, and her Ph.D. in Epidemiologic Science from the University of Michigan. She has worked on ergonomics-related issues at OSHA, the University of Michigan Center for Ergonomics, the Finnish Institute of Occupational Health, and the California Department of Health Services. Her major areas of research have been identification and control of work-related musculoskeletal disorders, comparison of surveillance methods and intervention studies to control these disorders (ERGONOMIC RULE) She has conducted field research in a number of industries, including electronics, meat, poultry and fish processing, newspaper publishing, appliance manufacturing, medical equipment manufacturing, office work environment, pulp and paper mills, aluminum mills, automotive manufacturing.

Barbara is now SHARP's Research Director. SHARP is a multidisciplinary research program within the Washington State Department of Labor and Industries, whose mission is to conduct research, monitoring, and demonstration projects that promote healthy work environments and the prevention of workplace injuries and illnesses. SHARP was created by the Washington State Legislature in 1990. (Sektionen för arbets- och miljömedicin)

SAL F 1

08.30–10.00 Hamberger-föreläsning:

How effective is our surgery for otitis media with effusion in the older child: a good operation of parental expectation?

Professor George G. Browning, Glasgow, UK. (sektionen för oto-rhino-laryngologi, huvud-halskirurgi)

SAL J 2

09.30–10.30 Pharmacologic aspects on relapse prevention.

Dr. Antoni Gual, Barcelona, Spanien. (Sektionen för beroendemedicin)

SAL F 3

10.00–11.00 Gunnar Levins högtidsföreläsning:

"New insights into metabolic implications of salt and water dysbalance in surgical and medical patients".

Professor Simon Allison, Director of the Clinical Nutrition Unit and Professor in Clinical Nutrition, Queen's Medical Centre and University of Nottingham, UK.

Professor Simon Allison is a pioneer in clinical nutrition – in theory, research and practice. He is the recent chairman of ESPEN, the European Society for Parenteral and Enteral Nutrition, as well as the former Editor of Clinical Nutrition, author of numerous publications, appreciated speaker and the member of many boards. He has, among many issues, produced pioneering and continuous work about the salt and water balance impact on metabolism and nutritional status in ill patients. (Sektionen för klinisk nutrition)

SAL G 1

10.45–11.45 Allergic contact dermatitis from pharmaceutical products.

Professor An Goossens, University Hospital, Katholieke Universiteit, Leuven, Belgien

Prof. An Goossens arbetar sedan många år vid en särskild avdelning för kontaktallergi inom Hudkliniken på Universitetssjukhuset i Leuven, Belgien. Efter sin grundutbildning till apotekare arbetade hon ett år i mitten på 70-talet hos professor Fisher i New York och har sedan dess varit mycket intresserad av kontaktallergiska frågeställningar. Hennes avhandling 1982 handlade om allergisk kontakteksem mot ämnen i utvärtes läkemedel och kosmetika. Hon har genom åren bidragit till vår ökande kunskap inom området med mängder av artiklar och är medlem i flera internationella vetenskapliga sällskap. Hög vetenskaplig kvalitet, kombinerad med hennes patientperspektiv ger artiklarna stor tyngd. An är en mycket inspirerande föreläsare och hennes studier i svenska språket gör dessutom att vi får ta del av denna föreläsning på svenska. (Sektionen för dermatologi och venerologi)

SAL F 6

11.00–12.00 Börje Olhagen-föreläsning:

Myositer – sjukdomsmekanismer och behandling.

Ingrid Lundberg. (sektionen för reumatologi)

SAL G 4

11.00–12.00 Somatostatin receptor-mediated imaging and therapy: current knowledge and future perspectives.

Professor Dik J Kwekkeboom, Erasmus MC, Department of Nuclear Medicine, Rotterdam, Holland.

Dr Kwekkeboom, MD, did his thesis on pituitary adenomas in 1989 and from 1990 to 1994 worked as a research associate at the Department of Nuclear Medicine in Rotterdam, investigating the value of somatostatin receptor imaging in patients with neuroendocrine and other receptor expressing tumors. He registered as nuclear medicine physician in 1998 and from then on worked as a staff member at the Department of Nuclear Medicine at the University Hospital Rotterdam.

His major research topic is peptide receptor imaging and he coordinates the studies on therapy with the radiolabelled somatin analogue ¹⁷⁷Lu-octreotate in patients with neuroendocrine tumors. He has numerous publications in international journals and textbooks, mainly in the field of endocrinology and peptide receptor scintigraphy and therapy. (sektionen för nuklearmedicin)

SAL J 1

11.00–12.00 Bengt Ihre-föreläsning:

Genetics of IBD.

Professor Derek Jewell, Oxford, England. (Sektionen för gastroenterologi)

SAL A 1

11.00–12.00 Ambiguous genitalia in children.

D.K. Gupta. (sektionen för barnkirurgi)

SAL G 2

12.00–12.30 Ingvar-Föreläsning:

Marie Åsberg. (neurospecialiteter)

SAL J 1

12.15–13.00 Torgny Sjöstrand-föreläsning:

The child in the father of the man – investing in your arteries.

John Deanfield, Cardiac Unit, Institute of Child Health, Great Ormond Street Hospital, London, England. (sektionen för klinisk fysiologi)

SAL G 4

12.30–13.30 Elias Bengtsson-föreläsning:

Travel medicine: Art or science?

Professor Ron H Behrens, BSc MB ChB MRCS MD FRCP.

Consultant Physician in Tropical and Travel Medicine, Hospital for Tropical Diseases and Senior Lecturer, Dept of Infectious and Tropical diseases, London School of Hygiene and Tropical Medicine.

Dr Behrens has appointments at the Hospital for Tropical Diseases as the only full time NHS post a consultant in Travel Medicine and at the London School of Hygiene and Tropical Medicine where he runs a course in travel medicine. Hospital for Tropical Diseases Travel Clinic, which he directs, advises over 8,000 travellers annually, and acts as a national reference centre on travel medicine issues. His research interests include methods of malaria prevention, including clinical studies on the efficacy and toxicity of new malaria prophylactic drugs and the effective communication of malaria advice to travellers. Other research includes studies on diseases associated with ethnic travelers and trends of imported infectious diseases. Publications include a book on the health of expatriates working abroad, studies investigating epidemiology of malaria and hepatitis A and typhoid fever and the economic impact of preventing and treating imported infectious diseases. He advises a number of international organisations and companies. He is a member of the steering committee of the National Travel Health network and centre in the UK. (Sektionen för tropikmedicin)

SAL G 3

12.30–13.30 Svenska Barnläkarföreningens högtidsföreläsning 2002:

Sällsynta syndrom – naturens ”knockout”-experiment! Den kliniska blicken parad med molekylärbiologi.

Martin Ritzén. (sektionen för pediatrik)

SAL F 2

13.00–13.45 Torsten Gordhs högtidsföreläsning:

Dosering av lokalanestetika – effektiv dos – rekommenderad maximal dos – toxisk dos.

Professor Per Rosenberg, Helsingfors, Finland. (Sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL K 3

13.00–13.45 Schuberth-föreläsning:

To stent or not to stent? Of benefit for who and why?

Professor Dirk Gouma, kirurgkliniken AMC, Amsterdam, Holland.

Professor Gouma förestår den hepatobiliopankreatiska kirurgin vid kirurgkliniken AMC, Amsterdam i Holland. Denna enhet är inte bara känd för sin framstående, högkvalitativa kliniska verksamhet, utan också för en enastående framgångsrik klinisk och djurexperimentell forskning. En av flera styrkor med denna verksamhet vid AMC är det mycket fruktbara samarbetet med en av Europas mest framträdande endoskopienheter under ledning av G. N. J. Tytgat. (sektionen för kirurgi)

SAL A 4

13.00–14.00 Harry Boström-föreläsning:

Complementary medicine: fact, fiction and friction.

Professor Edzard Ernst, University of Exeter, England. (Sektionen för internmedicin)

SAL A 1

13.00–14.00 The von Hippel-Lindau Syndrome.

Dr Arun Singh, Royal Hallamshire Hospital, Sheffield, UK.

Von Hippel Lindaus sjukdom (VHL) är en systemsjukdom vilken klassiskt kännetecknats av tumörer som uppfattats vara vaskulärt derivade (benämnda hemangiom eller hemangioblastom) och företrädesvis lokaliserade till centrala nervsystemet eller ögats näthinna (retina). Vid VHL kan dock såväl benigna som maligna tumörer uppträda i en lång rad organ, exempelvis njurar, binnjurar och pancreas. Genen för VHL fungerar som en tumörsuppressoren och kromosomala avvikelser kan påvisas hos patienter med VHL. Sjukdomen når inte full penetrans förrän tämligen högt upp i åldrarna och återkommande kliniska undersökningar är av stor betydelse för att tidigt påvisa nybildade tumörer. En av de vanligaste manifestationerna av VHL är hemangiom/hemangioblastom lokaliserade till retina eller synnervsutträ-

det (okulärt VHL). Dr Arun Singh är ögonläkare och ögononkolog med stor erfarenhet av okulärt VHL och författare till ett flertal vetenskapliga skrifter i ämnet. Singh fick sin tidiga utbildning i Indien och i Storbritannien, men under en längre tid varit verksam i USA och sedan fler år vid den ögononkologiska enheten vid Wills Eye Hospital, Philadelphia, USA. F.n. tjänstgör han en period vid Royal Hallamshire Hospital, Sheffield, U.K. Singhs vetenskapliga intresse har fokuserats mot VHL och andra ögononkologiska sjukdommar, främst uvealt melanom och ofta då med tonvikt på genetiska frågeställningar. (Sektionen för oftalmologi)

SAL F 4/F 5

13.00–14.00 C.G. Ahlström-föreläsning:

Biochip technologies in cancer research.

Olli Kallioniemi, NIH, Åbo, Finland.

Dr. Olli Kallioniemi leder sektionen för Translational Genomics vid National Human Genome Research Institute, NIH, Bethesda och kommer inom kort att flytta sin verksamhet till State Technology Institute (VTT) i Åbo. Dr. Kallioniemi har sedan 10 år tillbaka varit ledande inom forskning kring bl.a. bröst och prostatacancer och har bl.a. utvecklat CGH tekniken. Han har också utvecklat metodiken för vävnadsarrays för att parallellt och in situ kunna detektera expression av en mångfald av gener på DNA-, RNA- och protein-nivå i ett stort antal tumörer. Dessa nya ”biochips” har visat sig vara kraftfulla instrument bl. a. för subklassificering av maligna tumörer. (sektionen för patologi/klinisk cytologi)

SAL R 2

13.00–14.00 Algorithm of treatment of scaphoid dysfunctions secondary to ligament ruptures.

Marc Garcia-Elias, MD PhD, Institut Kaplan, Barcelona, Spanien. (sektionen för handkirurgi).

SAL F 3

13.15–14.00 SGO Johansson-föreläsning:

Pathogenesis and treatment of ANCA-associated systemic vasculitides.

Professor Caroline Savage, Birmingham, England. (Sektionen för klinisk immunologi)

SAL R 24/25

13.15–14.00 Kalle Vikterlöf-föreläsning:

Strålterapi: Dagens teknik och kompetensutveckling.

Docent Karl-Axel Johansson, leg. Sjukhusfysiker, MFT/Terapeutisk Radiofysik, Göteborg. (Sektionen för medicinsk radiofysik)

SAL A 7

15.00–16.00 Forssell-föreläsning:

Low-dose CT screening for lungcancer. Background and current data.

Professor Stefan Diedrich. (Sektionen för medicinsk radiologi)

SAL G 1

15.00–16.00 Lars-Erik Geline Lecture:

Surgical options to the donor shortage in liver transplantation.

Professor Xavier Rogiers, Hamburg, Tyskland. (sektionen för transplantation)

SAL K 1

15.30–16.30 Varför prioritera inom sjukvården?

Erling Karlsson. (Sektionen för obstetrik och gynekologi)

Fredagen den 29 november

SAL F 1

08.50–09.35 Obstetrik ultraljudsverksamhet i Norge. Utbildning, organisation. En förebild?

Sturla Eik-Nes, Trondheim, Norge. (ultraljudsdiagnostik)

SAL A 2

10.00–11.00 The Heart in uremia.

Professor Eberhard Ritz, Heidelberg, Tyskland. (sektionen för njurmedicin)

SAL J 1

11.15–12.00 Erfarenheter av robotassisterad hjärtkirurgi.

Jenny Vedin. (sektionen för thoraxkirurgi)

SAL F 3

12.00–13.00 Current trends in the diagnosis and management of hemangiomas and vascular malformations.

Professor Milton Waner, Vascular Anomalies Center, Arkansas Children's Hospital, University of Arkansas for Medical Sciences, Little Rock, USA
Professor Milton Waner är chef för Vascular Anomalies Center vid Arkansas Children's Hospital, och professor vid Department of Otolaryngology-Head and Neck Surgery, University of Arkansas for Medical Sciences, Little Rock, USA.

Han är en världsledande pionjär inom detta mycket komplicerade fält och bland hans talrika publikationer har boken "Hemangiomas and Vascular Malformations of the Head and Neck" fått stor uppmärksamhet. I denna har han fördjupat klassifikationen av olika typer av kärlmissbildningar och beskrivit hur behandlingsstrategierna förändrats under senare år. Med ny kunskap har vi fått möjlighet att redan tidigt under barndomen behandla dessa svåra och många gånger socialt och funktionellt invalidiserande missbildningar.

Milton Waner kommer att ge en exposé, där såväl diagnostik, naturalhistoria som olika typer av behandling beskrivs. Föreläsningen är därför av stort allmänintresse, inte bara för plastikkirurger utan också för ett flertal specialiteter (barnkirurgi, dermatologi, handkirurgi, radiologi, neurokirurgi, oftalmologi, ortopedi, oto-rhino-laryngologi, patologi, pediatrik, thoraxkirurgi) med inriktning på diagnostik och behandling av hemangiom och kärlmissbildningar (Sektionen för plastikkirurgi).

SAL A 2

13.30–14.30 Nefropati vid diabetes mellitus typ 2 – globalt problem och utmaning för den medicinska professionen.

Professor Hans-Henrik Parving, Gentofte, Danmark. (sektionen för njurmedicin)

Symposier

Markerade med * sänds på internet (se även sid 22)

Onsdagen den 27 november

SAL F 4/F 5

* **08.30–10.00** 1. Stamceller i kliniskt bruk.

Moderator: Outti Hovatta.

Deltagare: Olle Lindvall, Magnus Westgren.

Arrangerat av sektionen för obstetrik och gynekologi gemensamt med sektionerna för hematologi, onkologi och pediatrik.

SAL F 1

08.30–10.00 2. Den akut inflammatoriska leden.

Moderator: Göran Lindahl.

08.30 Inledning, differentialdiagnostik. Göran Lindahl.

08.35 Reaktiv artrit. Bo Svenungsson.

08.50 Borrelia-artrit. Johan Berglund.

09.00 Septisk artrit. Tomas Bremell.

09.10 Kristallartriter. Göran Lindahl.

09.20 Tidig kronisk artrit. Annika Teleman.

09.30 Avslutning med diskussion och frågestund.

Arrangerat av sektionen för reumatologi gemensamt med sektionen för allmänmedicin. Av intresse för sektionerna för infektionssjukdomar, internmedicin och ortopedi.

SAL G 3

08.30–10.00 3. Medicinskt färdigbehandlad/utskrivningsklar – medicinsk akutsjukvård ej anpassad till äldre multisjukas behov.

Moderator: Thomas Kjellström.

Deltagare: Per Angestjöm, Kerstin Hulter-Åsberg, Lennarth Johansson, docent, Lisa Källén, socialchef, Roger Molin, bitr avdelningschef, Margaretha Spjuth, sektionschef.

Arrangerat av Landstingsförbundet.

SAL K 1

* **10.15–12.15** Allmänna mötet:

Hälsningsanförande, Thomas Ihre.

Med rätt identitet kan man bromsa glupska makrofager. Per-Arne Oldenberg.

Akut-sjuk-vård:

Moderator: Dag Lundberg.

Medverkande: Catarina Andersson Forsman, tillsynschef, Carola Lemne, VD, Anders Lindman, Ola Stenqvist.

SAL G 3

12.30–14.00 4. Vem fattar beslutet när patienten inte kan? Gäller livstestamente eller ställföreträdarens syn?

Moderator: Kerstin Hagenfeldt.

Speciella behov hos patienter med nedsatt autonomi. Ulla Höjgård, enhetschef.

Hur ser beslutsfattandet ut idag hos patienter i livets slutskede. Carl-Johan Fürst.

Etiska synpunkter, speciellt på begreppet livstestamente. Linus Broström, doktorand, med etik.

Dagens lagstiftning och behov av förändringar. Elisabeth Rynning, docent i offentlig rätt.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapets delegation för medicinsk etik gemensamt med SMER.

SAL K 1

14.30–16.00 5. Diabetes och tobak – dubbla hot mot hälsan.

Moderator: Peter Nilsson.

Medverkande: Björn Eliasson, Anders Ekblom, Soffia Gudbjörnsdóttir, Lars-Göran Persson.

Arrangerat av sektionen för allmänmedicin gemensamt med svensk förening för diabetologi och socialmedicin. Av intresse för sektionerna för internmedicin och endokrinologi.

SAL F 4/F 5

14.30–16.00 6. Nationella riktlinjer för diagnostik, behandling * och profylax av venös tromboembolism.

Moderator: David Bergqvist.

Medverkande: Bengt Eriksson, Henry Eriksson, Margareta Hellgren, Ulf Nyman, Sam Schulman, Anna Sohlberg, pol.mag.

Arrangerat av sektionerna för internmedicin, kirurgi och ortopedi gemensamt med sektionen för medicinsk radiologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, klinisk fysiologi och klinisk kemi.

SAL K 3

14.30–16.00 7. Prevention mot kolorektalcancer.

Moderator: Annika Lindblom.

14.30 Vad vet vi idag om genetiska riskfaktorer för CRC? Annika Lindblom.

14.40 Populationsscreening som prevention mot CRC. Hans Brevinge.

14.50 Hur vanligt är genetiska riskfaktorer, nya faeces-test? Louise Olsson.

15.00 Övriga riskfaktorer för CRC. Robert Löfberg.

15.10 Erfarenheter av 10 års coloscopier i en högrisk grupp. Annelie Liljegren.

15.20 Ändra din livsstil – en möjlig väg till prevention mot CRC? Anders Ekblom.

Arrangerat av sektionen för medicinsk genetik gemensamt med sektionerna för gastroenterologi, kirurgi och onkologi. Av intresse för sektionen för allmänmedicin.

SAL K 1

16.30–18.00 8. Depression – en behandlingsbar riskfaktor vid kranskärlssjukdom?

Moderator: Kurt Boman.

Aktuellt kunskapsläge om depression som riskfaktor vid kranskärlsjukdom. Paul Hjerdal.

Patofysiologiska mekanismer vid stress och depression. Peter Währborg.
Farmakologisk behandling av depression vid hjärtsjukdom. Marie Åsberg.

Psykologisk intervention vid depression. Fungerar det? Gunilla Burell.
Depression efter en hjärthändelse. Påverkan på deltagande i hjärtrehab-program. Signhild Norrman, sjuksköterska.

Arrangerat av sektionen för cardiologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, internmedicin och psykiatri.

SAL K 2

- * **16.30–18.00 9. Blod, svett och dårar. Doping ett hot mot idrotten.**

Moderator: Bengt Westerberg, ordförande.

16.30–16.35 Introduktion, Bengt Westerberg, ordförande.

16.35–16.50 Effekter av uthållighetsträning på havsnivå och hög höjd, effekter av EPO-tillförsel. Björn Ekblom.

16.55–17.10 Vad kommer härnäst? Kopplingen till idrotten. Bo Berglund.

17.15–17.30 Var står genterapin idag? Gösta Gahrton.

17.35–17.50 Reglering av genexpression vid träning. Kan gentöverföring detekteras? Carl Johan Sundberg.

Arrangerat av sektionen för idrottsmedicin. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin och internmedicin.

SAL A 3

16.30–18.00 10. Akut gastrointestinal blödning.

Moderator: Christer Stael von Holstein.

Deltagare: Ulrika Broomé, Rickard Ekesbo, Anders Mellgren, Rickard Nyman, Ellen Vinge.

Arrangerat av sektionen för kirurgi gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, anestesi och intensivvård, gastroenterologi, internmedicin och medicinsk radiologi.

SAL F 4/F 5

16.30–18.00 11. Akut omhändertagande av diabetespatienten – ett multidisciplinärt perspektiv.

Moderator: Elisabeth Björk.

Inledning, Elisabeth Björk.

Ketoacidosis vs hyperosmolärt syndrom – ett diagnostiskt och terapeutiskt dilemma? Jan Eriksson.

Laktatacidosis – betydelse av metformin, njursvikt och röntgenkontrast. Christian Berne.

Normalt blodsocker – livsavgörande inom kirurgi och intensivvård? Robert Hahn.

Nyppäckt diabetes inom primärvården – praktisk handläggning. Kristina Bengtsson.

Arrangerat av svensk förening för diabetologi gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, anestesi och intensivvård och internmedicin. Av intresse för sektionerna för endokrinologi, kirurgi, medicinsk radiologi, obstetrik och gynekologi och pediatrik.

SAL K 3

16.30–18.00 12. Akuta infektioner i CNS. Är det bara agens som skall behandlas?

Moderator: Jan Sjölin.

Inledning, Jan Sjölin.

Vilken hjälp har vi av våra mikrobiologiska laboratorier när vi står inför en patient med misstänkt bakteriell meningit? Per Olcén.

Initial behandling av patient med akut bakteriell meningit. Lars Lindquist.

Vad kan neurointensivvård tillföra den ”konventionella” meningitbehandlingen? Carl-Henrik Nordström.

Handläggning av patienter med akut encephalit. Marie Studahl.

Vilken antibiotikabehandling bör ges till patienter med hjärnabscess – och hur länge? Jan Sjölin.

Arrangerat av sektionen för infektionssjukdomar gemensamt med sektionerna för medicinsk mikrobiologi och neurokirurgi. Av intresse för sektionerna för anestesi och intensivvård, internmedicin och neurologi.

SAL H 1

16.30–18.00 13. Medicinska simulatorer – ett verktyg för god patientsäkerhet.

Moderator: Torsten Wredmark.

Nya undervisningsmodaliteter i den kliniska utbildningen.

Hur relevant är simulatormiljön för verkligheten?

Kan man använda simulatorer för att skilja agnarna från vetet?

Bör man skilja agnarna från vetet?

Deltagare: Gunnar Ahlberg, Bo Anderberg, Ann Kjellin, Carl-Johan Wallin, Torbjörn Åkerstedt.

Arrangerat av sektionen för ortopedi gemensamt med sektionerna för anestesi och intensivvård och kirurgi. Av intresse för sektionerna för medicinsk undervisning, oto-rhino-laryngologi, huvud-halskirurgi och thoraxkirurgi.

SAL G 3

16.30–18.00 14. Behandling av fetma – del av en SBU-rapport

Moderator: Mona Britton.

SBU-projektet. Mona Britton.

Bakgrund. Christina Nerbrand.

Behandling av vuxna. Stephan Rössner.

Kirurgisk behandling – risker/komplikationer. Ingmar Näslund.

Behandling av barn och ungdom. Claude Marcus.

Positiva och negativa effekter av viktminskning. Jan Östman.

Vad bör göras idag och i fortsättningen? Thomas Kjellström.

Allmän diskussion, frågor, synpunkter.

Arrangerat av SBU gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, internmedicin, kirurgi, obesitasforskning och pediatrik. Av intresse för svensk förening för diabetologi samt sektionerna för endokrinologi, klinisk nutrition och svensk skolläkarförening.

SAL F 1

16.30–18.00 15. Katastrof ... och krsteamet är på plats! Debriefing som metod för krishantering.

Moderator: Kjell Asplund.

Deltagare: Bertil Hamberger, Gerry Larsson, professor, Tom Lundin, Maj Markström, chefskurator, Agneta Nilsson, Sten Thelander.

Arrangerat av sektionen för psykiatri gemensamt med sektionerna för kirurgi och medicinsk psykologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, anestesi och intensivvård och tropikmedicin.

SAL F 6

16.30–18.00 16. Akut palliativ vård – klinik och etik.

Moderator: Carl-Magnus Edenbrandt.

Deltagare: Bertil Axelsson, Erwin Bischofberger, professor, Per-Anders Heedman.

Arrangerat av svensk förening för palliativ medicin.

Torsdagen den 28 november.

SAL K 3

08.30–10.00 17. Akut omhändertagande vid anafylaxi.

Moderator: Janne Björkander.

Deltagare: Magnus Borres, Peter Odebäck, Anders Enskog, Kenneth Holmberg.

Arrangerat av sektionen för allergiforskning gemensamt med sektionerna för allmänmedicin, anestesi och intensivvård, oto-rhino-laryngologi, huvud-halskirurgi och pediatrik. Av intresse för sektionen för lungmedicin.

SAL H 1

08.30–10.00 18. Infektioner hos reservdelsmänniskan.

Moderator: Lena Öhman.

08.30–08.45 Ledprotesinfektioner. Bertil Christensson.

08.50–09.05 Kärlkirurgiska infektioner. Claes Forssell.

09.10–09.25 Infekterade klaffprotester och pacemakrar. Harriet Hogevik.

09.30–09.45 Infektioner efter thoraxkirurgi. Anders Tegnell.

09.50–10.00 Diskussion.

Arrangerat av sektionen för infektionssjukdomar. Av intresse för sektionerna för cardiologi, ortopedi och thoraxkirurgi.

SAL A 6

08.30–10.00 19. Kroppsspråk, talspråk, skriftspråk, datorspråk – klarar vi av det?

Moderator: Göran Petersson.

Betydelsen av korrekt språkbruk och termer för kommunikation.

Hur dokumenteras kroppsspråk i datorjournalen?

Klarar vi konsultation med enbart text på nätet?

Träning för bättre språkbruk. Språkvårdskommitténs roll.

Deltagare: Magnus Fogelberg, Ulla Gerdin, projektledare, Carl-Magnus Stolt, Göran Umefjord.

Arrangerat av sektionen för medicinsk informatik. Av intresse för sektionen för allmänmedicin.

SAL K 2

08.30–10.00 20. Städa bland hemangiomen.

Moderator: Pål Svendsen.

Medverkande: Mikael Dahlén, Björn Stiernstedt, Metin Tovi, Agneta Troilius, Ulf Zätterström, Magnus Åberg.

Arrangerat av sektionen för medicinsk radiologi gemensamt med sektionerna för dermatologi, ortopedi, oto-rhino-laryngologi, huvud-halskirurgi, patologi och plastikkirurgi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, barnkirurgi, oftalmologi och pediatrik.

SAL G 3

* **08.30–10.00** 21. Trötthet – konsekvens av eller orsak till medicinska problem?

Moderator: Eva Svanborg.

Arrangerat av sektionen för neurologi gemensamt med sektionen för lungmedicin. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, arbets- och miljömedicin, internmedicin och oto-rhino-laryngologi.

SAL K 1

08.30–10.00 22. Massiv obstetrisk blödning.

Moderator: Margareta Hellgren.

Deltagare: Gunnar Dahlgren, Henrik Leonardt, Thomas Mätsch, Margareta Nyman, Lars Redvall.

Arrangerat av sektionen för obstetrik och gynekologi gemensamt för sektionerna för anestesi och intensivvård och kirurgi. Av intresse för sektionerna för internmedicin och medicinsk radiologi.

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 23. Barn i förskolan – effekter på hälsan?

Moderator: Margareta Blennow.

Deltagare: Sven Bremberg, Patrik Grahn, docent, Magnus Kihlbom, Margareta Söderström.

Arrangerat av sektionen för pediatrik gemensamt med sektionerna för allmänmedicin och barn- och ungdomspsykiatri. Av intresse för sektionerna för arbets- och miljömedicin och oto-rhino-laryngologi, huvud-halskirurgi.

SAL F 4/F 5

* **10.30–12.00** 24. Skall Sverige införa tidig diagnostik av prostatacancer?

Moderator: Per-Anders Abrahamsson.

Arrangerat av sektionen för onkologi gemensamt med sektionerna för klinisk kemi, patologi och urologi. Av intresse för sektionen för allmänmedicin.

SAL K 2

10.30–12.00 25. Den flushande patienten.

Moderator: Håkan Ahlman.

Flushreaktioner. Joanna Wallengren.

Histaminrelaterad biokemisk diagnostik. Göran Granérus.

Flush som symptom i primärvården. Per Olsson.

Allergiutredning och behandling. Ulf Bengtsson.

Utredning och medicinsk behandling av neuroendokrina tumörer. Kjell Öberg.

Kirurgisk tumörbehandling. Håkan Ahlman.

Diskussion i anslutning till tre korta fallpresentationer; fall 1) Ulf Bengtsson, fall 2) Kjell Öberg, fall 3) Håkan Ahlman.

Arrangerat av sektionen för kirurgi gemensamt med sektionerna för allergiforskning, allmänmedicin, dermatologi och venerologi, klinisk fysiologi.

SAL F 6

* **12.30–14.00** 26. Fettväven som metabolorgan – ett nytt mål för behandling av det metabola syndromet?

Moderator: Tommy Olsson.

Deltagare: Bo Ahren, Peter Arner.

Arrangerat av sektionen för endokrinologi gemensamt med svensk förening för diabetologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, cardiologi, gastroenterologi, geriatrik och gerontologi, internmedicin, kirurgi, klinisk kemi, klinisk nutrition och pediatrik.

SAL K 2

12.30–14.00 27. B12-brist. En utmaning för flera specialiteter.

Moderator: Göran Westman.

Deltagare: Lars Berglund, Herman Nilsson-Ehle, Johan Hultdin, Mats Nilsson, statistiker, Karin Björkegren.

Arrangerat av sektionen för allmänmedicin gemensamt med sektionerna för internmedicin och klinisk kemi. Av intresse för sektionerna för geriatrik och gerontologi, neurologi och psykiatri.

SAL K 2

16.30–18.00 28. Strålsanering genom strålplanering.

Moderator: Hans Ringertz.

Deltagare: Lars-Erik Holm, Wolfram Leitz, myndighetsspecialist, Sören Mattsson, professor, Klas Måre.

Arrangerat av sektionen för medicinsk radiologi gemensamt med sektionen för medicinsk radiofysik. Av intresse för sektionerna för cardiologi, kirurgi, ortopedi och urologi.

SAL H 1

16.30–18.00 29. Resor, risker och råd .

Moderator: Lars Rombo.

Deltagare: Erik Ekwall, Marianne Jertborn, Anders Lindberg, Lars Lindqvist.

Arrangerat av sektionen för tropikmedicin gemensamt med sektionen för infektionssjukdomar. Av intresse för sektionen för allmänmedicin.

SAL K 3

16.30–18.00 30. Stroke i akutskedet.

Moderator: Per Wester.

Inledning. Per Wester.

”Rädda hjärnan” projektet – från strokalarm till trombolys. Andreas Terent.

Stroke-diagnostik i urakut skede – vad fordras? Bo Norrving.

Trombolys vid ischemisk stroke: aktuellt registeringsläge och SITS-MOST-studien. Nils-Gunnar Wahlgren.

Trombolys erfarenheter inklusive blödningskomplikationer hittills från Uppsala-Stockholm. Hans-Göran Hårdemark.

Trombolys vid ischemisk stroke – kritisk granskning av aktuell kunskapsfront. Veronica Murray.

Neuroprotektion nu och framöver. Per Wester.

Paneldiskussion.

Arrangerat av sektionen för internmedicin gemensamt med sektionen för neurologi. Av intresse för svensk förening för medicinsk angiologi och sektionen för geriatrik och gerontologi.

SAL A 7

16.30–18.00 31. Barn och ungdomar far illa – missbruket ökar – effektiva åtgärder.

Moderator: Fredrik Spak.

Hur kan myndigheter samverka kring akuta intoxicationsfall? Görs anmälan till socialtjänst? Redogörelse för en inventering av sjukhusfall i Göteborg. Lena Spak.

Uppföljning av anmälningar av ungas missbruk enligt socialtjänstlagen kapitel 14§ 1 (f d SOL §71). Övervägande goda erfarenheter, men vad gör sjukvården? Christine Ståhle, socialkonsulent.

Evidensbaserad primär- och sekundärprevention av alkoholmissbruk under tonåren – efter Sveriges inträde i EU. Sven Bremberg.

Arrangerat av sektionen för beroendemedicin gemensamt med sektionerna för barn- och ungdomspsykiatri, pediatrik och socialmedicin.

Fredagen den 29 november.

SAL K 1

08.30–10.00 32. Att ge järnet – nytt om järnbristens diagnostik och behandling.

Moderatorer: Jan Palmblad/Gunnar Birgegård.

Nya diagnostiska metoder vid järnbrist.

Järnets tillgänglighet vid inflammation och cancer.

Behandling av funktionell järnbrist vid inflammation respektive cancer.

Järn och barns utveckling.

Funktionell järnbrist vid behandling med erytropoetin.

Deltagare: Peter Barany, Olle Hernell, Gunnar Ronqvist.

Arrangerat av sektionen för hematologi. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, internmedicin, klinisk kemi, njurmedicin, onkologi, pediatrik och reumatologi.

SAL K 3

08.30–10.00 33. Akut buk.

Moderator: Björn Öjerskog.

Arrangerat av sektionen för kirurgi gemensamt med sektionen för allmänmedicin.

SAL G 3

08.30–10.00 34. Nya patogener.

Moderator: Torkel Wadström.

Deltagare: Lennart Svensson, Åsa Ljungh, Lars Engstrand, Bertil Christensson, Karen Krogfeldt.

Arrangerat av sektionen för medicinsk mikrobiologi gemensamt med sektionen för infektionssjukdomar. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, intermedicin, kirurgi, klinisk kemi, patologi och pediatrik.

SAL K 2

08.30–10.00 35. Får den som lever se?

Moderator: Professor Per Carlsson.

Deltagare: Eva Eriksson, regionalråd, Erling Karlsson, Lennart Nolte, förbundsordf., Klas-Olov Skoog, Christine Sonnhag.

Anordnat av sektionen för oftalmologi.

SAL F 4/F 5

* **08.30–10.00 36. Framtidens läkare – organisation av läkararbete under akuttid.**

Moderator: Bernhard Grewin.

Deltagare: Lars Ekholm, Stefan Engqvist, Stephan Stenmark, Torbjörn Åkerstedt.

Arrangerat av Sveriges Läkarförbund.

SAL K 3

10.30–12.00 37. Akuta kärlkirurgiska problem för jourhavande läkare.

Moderatorer: Lennart Jivegård/Ulf Hedin.

Inledning. Lennart Jivegård.

Ischemi och andra akuta kärlproblem i extremiteterna. Eric Wahlberg.

Akuta kärlproblem i aorta. Jesper Swedenborg.

Akuta kärlproblem i viscera och njurar. Bengt Lindblad.

Kärlskador och komplikationer till kirurgiska och interventionella kärlingrepp. Johan Gelin.

Arrangerat av sektionen för kirurgi gemensamt med allmänmedicin. Av intresse för sektionerna för cardiologi, medicinsk radiologi och ortopedi.

SAL G 3

10.30–12.00 38. Tidig hemgång från BB – risker och vinster för mor och barn?

Moderator: Jens Schollin.

Deltagare: Uwe Ewald, Lennart Nordström, Boel Stålnacke, sjuksköterska, Jan Sunnegårdh.

Arrangerat av sektionen för pediatrik gemensamt med sektionen för obstetrik och gynekologi. Av intresse för sektionen för allmänmedicin.

SAL A 3

10.30–12.00 39.Handledning av läkarstudenter – idag och i framtiden.

Moderator: Jonas Andersson.

Deltagare: Bernhard Grewin, Johan Heinius, Simon Kyaga, med stud, Marie Köhler, Sari Ponzer.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapets kandidatförening.

SAL K 2

* **10.30–12.00 40. Bara hälften av patienterna följer din ordination.**

Moderator: Thomas Ihre.

Deltagare: Anders Anell, VD, Marianne Boivie, projektledare, Richard Fuchs, Lars G Nilsson, professor.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapet och Landstingsförbundet.

SAL F 4/F 5

10.30–12.00 41. Ja är ja och nej är nej och däremellan intet? Respekterar sjukvården den avlidnes inställning till organ- och vävnadsdonation?

Moderator: Annika Tibell.

10.35 När får man fråga om donation? Peter Desatnik.

10.50 Hur ska man fråga? Ann-Christin Croon.

11.05 Vad gör vi om patienten sagt ja men anhöriga säger nej? Kristina Söderlind.

11.20 Vem tar ansvaret för att sjukvården har resurser och rutiner för att respektera individens vilja att donera? Håkan Gäbel.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapets delegation för medicinsk etik gemensamt med sektionerna för anesthesiologi och intensivvård samt transplantation.

SAL H 1

10.30–12.00 42. Om det osannolika skulle hända – medicinskt omhändertagande och information vid strålningsolyckor.

Moderator: Lars-Erik Holm.

Inledning. Lars-Erik Holm.

Större strålningsolyckor utanför sjukvården. Siegfried Joussineau.

Strålningsolyckor inom sjukvården. Torsten Landberg.

Akuta effekter av accidentella bestrålningar och deras handläggning. Leif Stenke.

Cancerrisker, jodprofylax m m och accidentell bestrålning. Lars-Erik Holm.

Katastrofpsykologiska aspekter. Tom Lundin.

Information till sjukvården och allmänheten. Rolf Lewensohn.

Diskussion.

Arrangerat av sektionen för onkologi gemensamt med sektionerna för hematologi och medicinsk radiofysik. Av intresse för sektionerna för allmänmedicin, medicinsk psykologi och nuklearmedicin.

SAL K 3

12.30–14.00 43. Pengar eller mediciner – vad styr prioriteringarna inom läkemedelsområdet?

Moderator: Olof Edhag.

Deltagare: Ann-Christine Tauberman, generaldirektör, Marianne Boivie, projektledare, Lars Gustafsson, Per Carlsson, professor, Eva Nilsson Bågenholm.

Arrangerat av Sveriges Läkarförbund, Svenska Läkaresällskapets läkemedelskommitté och Läkemedelsverket.

SAL K 2

12.30–14.00 44. Medicin och media.

Moderator: Carl Johan Sundberg.

Deltagare: Olle Stenholm, pressombudsmannen, Anna Larsson, medicinjournalist, Annelie Nordström, utredare, Peter Sylwan, vetenskapsjournalist.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapet.

SAL G 3

12.30–14.00 45. Kan läkarkåren påverka den skenande ohälsan?

Moderator: Mats Berg.

Deltagare: Åsa Björkman, Jonny Johnsson, Jan Rydh, Meta Wiborgh, Peter Währborg.

Arrangerat av sektionen för arbets- och miljömedicin gemensamt med sektionerna för allmänmedicin och psykiatri.

SAL A 3

12.30–14.00 46. Jämställdhet på läkarutbildningen.

Moderator: Jenny Larsson Fridén.

Deltagare: Sari Ponzer, Karin Grave.

Arrangerat av Svenska Läkaresällskapets kandidatförening.

Sektionssymposier

Onsdagen den 27 november

SAL A 5

08.30–09.30 Screening för diabetes – till vad nytta? Debatt med synpunkter för och emot screening.

Moderator: Christian Berne.

Deltagare: Dan Andersson, Göran Sjönell, Carl-David Agardh. (diabetologi)

SAL F 2

08.30–10.00 Vägen till specialistkompetens – mot bättre vetande.

Moderator: Emma Pontén.

Deltagare: Mikael Bodelsson, Gunilla Islander, Lars Wiklund, Johan Pontén. (sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL A 4

08.30–10.00 Diarré.

Moderator: Åke Danielsson (sektionen för gastroenterologi)

SAL A 2

08.30–10.00 Nationellt vårdprogram för KOL.

Deltagare: Marianne Alton, Synnöve Bergentz, Sven Larsson, Bengt-Eric Skoogh, Bengt Stållberg (sektionen för lungmedicin)

SAL J 2

09.00–10.30 Evidensbaserad hjärnskaderehabilitering.

Moderator: Jan Lexell (sektionen för rehabilitering och fysikalisk medicin)

SAL G 1

09.00–10.15 Genetisk diagnostik och vägledning nu och i framtiden.

Moderator: Jan Wahlström.

Deltagare: Göran Annerén, Gösta Eliasson, Ulrika Hösterey-Ugander, Anders Olausson. (sektionen för medicinsk genetik)

SAL F 6

10.00–11.30 Evidensbaserad medicin (EBM). Något för idrottsmedicinen?

Moderator: Jon Karlsson.

Deltagare: Per Renström, Harald Roos (sektionen för idrottsmedicin)

SAL R 22/23

10.15–12.00 Anatomiska modeller ger säkrare kirurgiskt resultat till lägre kostnad.

Moderator: Civ.ing. Lars Avellán

Deltagare: Civ.ing. Lars Avellán, Anders Westermarck, Teknisk chef Lars Gistorp, Specialist FFF Henrik Lundell (sektionen för medicinsk teknik)

SAL A 4

10.30–12.00 Fekal inkontinens.

Moderator: Tom Öresland (sektionen för gastroenterologi)

SAL A 3

10.30–12.00 Chlamydia pneumoniae, helicobacter pylori och hjärtsjukdom.

Moderator: S Bertil Olsson.

Deltagare: Peter Nilsson, Erkki Pesonen, Göran Friman, Anders Waldenström, Torkel Wadström. (sektionen för cardiologi)

SAL A 7

10.30–12.00 Gynekologisk tumörkirurgi med cancervård – en subspecialitet inom obstetrik och gynekologi

Moderator: Gunnar Silfverstolpe

Deltagare: Pernilla Dahm-Kähler, Svante Nordgren, Björn Hagen, Katarina Johansson (sektionen för obstetrik och gynekologi)

SAL G 4

11.30–13.15 Socialt betingade hälsoskillnader bland barn och unga i Sverige: omfattning, orsaker och möjliga åtgärder.

Moderator: Sven Bremberg.

Deltagare: Marianne Cederblad, Bo Werner, Fil dr Viveca Östberg, Professor Olle Lundberg. (sektionen för socialmedicin)

SAL J 2

13.00–14.45 Läkemedel och riskbeteende

Moderator: Marianne Kristiansson

Deltagare: Johan Ahlner, Ingemar Thiblin (sektionen för rättspsykiatri)

SAL F 1

13.00–14.30 Svår artrit – diagnostik och behandling med utgångspunkt från falldiskussioner.

Moderatorer: Carl Turesson, Solveig Wållberg-Jonsson.

Deltagare: Maria Bokarewa, Caroline Jochems, Elisabeth Nordborg, Ronald von Vollenhoven. (sektionen för reumatologi)

SAL A 6

14.00–15.30 Buller i vardagslivet.

Moderatorer: Kajsa-Mia Holgers, Inger Uhlén (sektionen för audiologi)

SAL G 2

14.15–15.30 Läkemedelsbehandling vid Alzheimers sjukdom.

Moderatorer: Agneta Nordberg, Johan Fastbom (sektionen för geriatrik och gerontologi)

SAL F 6

14.30–16.00 Idrott och skola.

Moderator: Mats Börjesson.

Deltagare: Björn Ekblom, Hans Persson, Bengt Westerberg, ordförande i Friidrottsförbundet (sektionen för idrottsmedicin)

SAL A 7

14.30–16.00 Kan incidensen av intrauterin fosterdöd minskas ytterligare?

Moderator: Karin Petersson

Deltagare: Olof Stephansson, Margareta Wennergren, Nikos Papadogiannakis, Karel Marsal (sektionen för obstetrik och gynekologi)

SAL F 1

15.00–16.15 Svår systemsjukdom – diagnostik och behandling med utgångspunkt från falldiskussioner.

Moderatorer: Estelle Trysberg, Anders Bengtsson, Iva Gunnarsson. (sektionen för reumatologi)

SAL F 3

15.15–16.45 Hur introducerar vi de läkarstuderande till utbildningen?

Moderator: Torgny Hallberg

Deltagare: Ulf Dahlström, Holstad, Niels Lynöe, med stud Emily Poighant, med stud Carl Savage, Jörgen Thorn, Margareta Troein, Brita Winsa (sektionen för medicinsk undervisning)

SAL G 2

15.45–17.00 Hjärtsvikt hos äldre.

Moderator: Sten Landahl (sektionen för geriatrik och gerontologi)

SAL G 4

16.00–18.00 Psyisk hälsa hos barn och ungdomar. Epidemiologiska aspekter.

Moderator: Bruno Hägglöf.

Deltagare: Sven Bremberg, Anders Broberg, Curt Hagquist, Bo Larsson, Jan-Olov Larsson (sektionen för barn- och ungdomspsykiatri)

Torsdagen den 28 november

SAL G 2

08.30–09.30 20 års samlad ryggmärgsskadeerfarenhet

Moderator: Ann-Katrin Karlsson

Deltagare: Arvid Ejeskär, Jan Fridén, Olof Jonsson, Agneta Sjösteen (neurospecialiteter)

SAL G 4

09.15–10.45 Somatostatinreceptorer med strålände kontakter

Moderator: Eva Forssell-Aronsson

Deltagare: Ola Nilsson, Bo Wängberg, Katrine Riklund-Åhlström, Barbro Eriksson (sektionen för nuklearmedicin)

SAL G 2

09.30–10.30 Stereotaktisk strålbehandling av tumörer och kärlmissbildningar i hjärnan.

Moderator: Lars Kihlström

Deltagare: Christer Lindquist, Bodo Lippitz, Olle Corneliusson, Tommy Bergenheim, Erik Blomquist (neurospecialiteter/onkologi)

SAL G 3

10.15–11.45 Från sot till bot – nya behandlingsstrategier vid Hepatit C.

Moderator: Ingrid Uhnöo.

Deltagare: Olle Reichard, Björn Fischler, Annette Alaeus, Rune Wejstål, Styrbjörn Friman (sektionen för infektionssjukdomar)

SAL F 1

10.30–12.00 Ansiktssmärter.

Moderator: Åke Dahlqvist.

Deltagare: Per-Olof Eriksson, Björn Petruson, Elisabet Waldenlind, Björn Aasa. (sektionen för oto-rhino-laryngologi, huvud- och halskirurgi)

SAL G 2

10.30–11.30 NPH? Om diagnostik och behandling av normaltryckshydrocephalus.

Moderator: Stig Rehnörona

Deltagare: Carsten Wikkelsö, Mårten Annertz, Babar Kahlon, Jan Malm (neurospecialiteter)

SAL A 3

10.30–12.00 Den sovande hjärtmuskeln – från cell till sängkant.

Moderatorer: Anders Waldenström, Håkan Arheden.

Deltagare: Marcus Carlsson, Bassem Samad, Marcus Carlsson. (sektionerna för cardiologi/klinisk fysiologi)

SAL F 2

10.30–12.00 Narkosläkaren på salen eller i korridoren?

Moderator: Eva Bålfors.

Deltagare: Gunnar Green, Gunnar Nordberg, Gunilla Odensjö (sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL F 3

11.15–12.30 Mat för sjuka – nya rekommendationer från ESS-gruppen.

Moderator: Ingvar Bosaeus.

Deltagare: Ulla Balknäs, Åke Bruce, Lasse Ellegård, Torsten Mossberg, Elisabet Rothenberg (sektionen för klinisk nutrition)

SAL G 2

11.30–12.30 Kliniska tillämpningar av funktionell MRI (fMRI)

Medverkande: Danielle van Westen, Christina Elfgren, Elna-Marie Larsson, Johan Olsrud, Ia Rorsman, Gunnar Skagerberg, Freddy Ståhlberg, Anders Wennerberg (neurospecialiteter)

SAL J 2

12.30–13.30 Läkare med alkoholproblem – hur behandla?

Moderator: Anders Milton.

Medverkande: Lars-Håkan Nilsson, Tomas Linglöf, Inger Leander, beteen-devetare, Antoni Gual (sektionen för beroendemedicin)

SAL A 2

12.30–14.00 Plastikkirurgi – en livboj vid kirurgiska komplikationer.

Moderator: Hans Nettelblad.

Deltagare: Professor Finn Gottrup, Richard Hammer, Anders Liss, Hans Mark, Hans Nettelblad, Elisabeth Stähle, Erkki Tarpila, Ingela Thuresson (sektionen för plastikkirurgi)

SAL G 1

12.30–13.30 Stamcellstransplantation.

Moderator: Olle Ringdén. (sektionen för transplantation)

SAL R 7

13.00–15.00 Samtal, medicinering eller kirurgi; tankar om bakgrunden till samlagssmärter hos unga kvinnor

Moderator: Eva Rosmark Calltorp.

Deltagare: Marianne Lerner, psykolog, Lotti Helström, Ulla Sellgren, Åsa Pravitz (sektionen för medicinsk psykologi)

SAL R 22/23

13.00–14.30 En ny arbetsskadeförsäkring – blir det någon skillnad?

Moderator: Bengt Järholm.

Deltagare: Lars Baltzari, Lena Ekenvall, Tommy Hansson, Palle Örbaek (sektionen för arbets- och miljömedicin)

SAL G 2

13.30–14.30 Cerebral monitorering vid intensivvård efter skallskada.

Deltagare: Bertil Rydenhag, Bengt Nellgård, Anders Hedström, Elisabeth Ronne-Engström, Per Enblad (neurospecialiteter)

SAL K 3

14.00–15.00 Chrons sjukdom.

Moderator: Svante Nordgren.

Deltagare: Annika Lapidus, Inge Magnusson, Sven Almén, Hans Brevinge. (sektionen för kirurgi)

SAL F 2

14.00–15.30 Kommer intensivvården för sent?

Moderator: Lars Berggren.

Deltagare: Hans Friberg, Rafael Kavati, Klas Bennegård. (sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL J 2

14.15–15.45 ANCA vid vaskulitdiagnostik.

Moderator: Thomas Skogh.

Deltagare: Jörgen Wieslander, Gunnar Sturfelt, Mårten Segelmark (Sektionen för klinisk immunologi)

SAL R 24/25

14.15–15.30 Funktionell MR i nutid och framtid.

Moderator: Docent Ronnie Wirestam.

Deltagare: Docent Peter Lundberg och professor Freddy Ståhlberg. (sektionen för medicinsk radiofysik)

SAL G 2

14.30–15.30 Akut behandling av neuroinflammatoriska tillstånd.

Moderator: Jan Ernerudh

Deltagare: Magnus Vrethem, Ritva Matell, Lou Brundin (neurospecialiteter)

SAL F 3

14.30–16.00 Inflammation och akut koronarsyndrom.

Moderator: Göran K. Hansson.

Deltagare: Lena Jonasson, Lars-Olof Hansson, Ulf de Faire (sektionen för klinisk kemi)

SAL A 4

14.30–16.00 Verksamhetsuppföljning inom internmedicinen.

Moderator: Bengt Kron.

Deltagare: Rolf Jansson, Annika Schnell Landström, Sven Karlander, Karin Forsberg, Paneldebatt med moderator, medverkande samt Nina Rehnqvist (Socialstyrelsen), Kerstin Hulter-Åsberg, Ulf Hållmarker. (sektionen för internmedicin)

SAL F 4/F 5

14.30–16.00 Vävnadsarrayer – framtidens modell för vävnadsbaserade analyser?

Moderatorer: Göran Landberg, Fredrik Pontén.

Deltagare: Mårten Fernö, Karin Jirstrom, Mef Nilbert, Olli Kallioniemi (sektionen för patologi/klinisk cytologi)

ANNONS

SAL A 1

15.30–17.00 "The Hippel-Lindau Syndrome".

Moderator: Stefan Seregard.

Deltagare: Ulf Bergerheim, Lennart Berglin, Margareta Nordling, Lennart Persson, Leif Wiklund, Göran Åkerström. (sektionen för oftalmologi)

SAL A 3

16.30–18.00 Heta kardiologiska nyheter och deras betydelse för svensk sjukvård.

Moderatorer: Lars Ryden, Hans Wedel. (sektionen för cardiologi)

SAL A 4

16.30–17.45 Akut Endokrinologi med särskild inriktning på hypofys, binjure, kalk och thyreoidea.

Moderator: Anna-Lena Hulting

Deltagare: Eva Grenbäck, Lennart Fredstop, Ove Törring. (sektionen för endokrinologi)

SAL A 5

16.30–18.00 Arbetsprovet.

Moderator: Lennart Jorfeldt

Deltagare: Lars Brundin, Per Carlens, Eva Nylander, Lars Wallentin, Bengt Wranne. (sektionen för klinisk fysiologi)

SAL G 3

16.30–18.00 Celiaki – gammal sjukdom med nya utmaningar.

Moderator: Henry Ascher.

Deltagare: Ewa Grodzinsky, Anneli Ivarsson, Urban Myrdal (sektionen för pediatrik)

Fredagen den 29 november

SAL A 1

08.30–09.30 Att förebygga plötslig spädbarnsdöd – en nollvision.

Moderator: Hugo Lagercrantz

Deltagare: Bernt Alm, Miriam Katz – Salamon, Göran Wennergren (sektionen för pediatrik)

SAL J 1

08.30–10.00 Modern hjärtsviktsbehandling.

Moderatorer: Karl Swedberg, Sverker Svensson.

Deltagare: Jan Mårtensson, Cecilia Linde, Lars Wiklund, Anders Franco-Cereceda. (sektionerna för cardiologi/thoraxkirurgi)

SAL F 2

08.30–10.00 Nyheter inom brännskadevården.

Moderator: Folke Sjöberg.

Deltagare: Fredrik Huss, Mimmi Willebrand, Gunnar Kratz, Jean Cassuto (sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL G 1

08.30–10.00 Children today, patients tomorrow – fighting cardiovascular disease early.

Moderator: Peter Friberg

Deltagare: Anne Donald, Staffan Mårild, Olli Raitakari, Gunnar Ågren (sektionen för klinisk fysiologi)

SAL F 6

08.30–10.00 Prioriteringar inom ÖNH.

Moderatorer: Britt Nordlander, Hasse Ejnell (sektionen för oto-rhino-laryngologi, huvud- och halskirurgi)

SAL R 2

08.30–09.45 Familjär förekomst av övervikt i ett epidemiologiskt perspektiv. Vad vet vi idag om genernas och miljös betydelse?

Moderator: Finn Rasmussen.

Deltagare: Thorkild IA Sörensen, Annika Rosengren. (svensk epidemiologisk förening)

SAL R 2

09.45–11.00 Meta analys – Effektiv metod för litteraturgranskning eller statistisk humbug?

Moderator: Professor Anders Ahlbom.

Deltagare: Docent Ulf Strömberg, Sten Thelander. (svensk epidemiologisk förening)

SAL A 4

10.30–12.00 Nationell övervakning av komplikationer vid transfusion – Hemovigilans.

Moderator: Jan Säfwenbergs.

Deltagare: Jan Jørgensen, Agneta Shanwell. (sektionen för transfusionsmedicin)

SAL J 1

10.30–11.15 Fast track hjärtkirurgi med TEDA: Pro-con diskussion.

Moderator: Anders Jeppsson.

Pro: Vigdis Hansdottir, *Con:* Jan van der Linden, Huddinge. (sektionen för thoraxkirurgi)

SAL A 7

10.30–12.00 Spännande sår.

Moderator: Carita Hansson.

Deltagare: Lars Apelqvist, Mats Bjellerup, Carita Hansson (sektionen för dermatologi och venerologi)

SAL G 1

10.30–12.00 Kärlfysiologi med magnetresonanstomografi.

Moderator: Bengt Wranne

Deltagare: Lars Johansson, Atle Björnerud, Anders Nygren (sektionen för klinisk fysiologi)

SAL G 4

10.30–12.00 Mikrobiologisk diagnostik vid nedre luftvägsinfektioner.

Moderator: Mats Kalin

Deltagare: Sverker Bernander, Annika Linde, Kenneth Persson, Björn Petri (sektionen för medicinsk mikrobiologi)

SAL F 2

13.00–14.30 Jet-ventilation – ånyo högaktuellt.

Moderator: Per Nellgård.

Deltagare: Jan Hallén, Gunnar Lindberg, Johan Ullman och Per-Arne Lönnqvist (sektionen för anestesi och intensivvård)

SAL J 1

13.00–15.00 Profylax och behandling av postoperativ mediastinit. Kan vi nå längre?

Moderator: Örjan Friberg.

Deltagare: Bengt Gårdlund, Lars-Göran Dahlin, Ronny Gustafsson. (thoraxkirurgi/infektionssjukdomar)

Sektionernas och föreningarnas program

Sidhänvisning till sammanfattningar

Allergiforskning

sid 108

Torsdagen den 28 november

SAL K 3

08.30–10.00 Symposium: Akut omhändertagande av anafylaxi. Moderator: Janne Björkander. Se SY 17.

HALL H, 17–35

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters 10.00–10.30 och 14.00–15.30. Postersession arrangeras vid utställningen 14.15–15.30. Moderatorer: Sonja Werner, Johan Alm.

1P. Astma och allergier/överkänslighet hos elever i Shanxi, Kina i relation till kost, bostadsmiljö, och uppväxt på landsbygden. Gunilla Wieslander, Dan Norbäck, Z-H Waang, Zheng Zhang, Forsk.ass Yahong Mi. (17)
2P. Allergennivåer i skolor; en jämförelse mellan Sverige och Kina. Fil dr Lena Elfman, Fil mag Stefan Eriksson, Skyddsing Monica Johansson, Forsk.ass Yahong Mi, BSc Yaling Mi, Dan Norbäck, Fil dr Greta Smedje, B Sc Jian Tao. (18)

3P. TNFa induce up-regulation of bradykinin B1 and B2 receptor-mediated contractions in mouse trachea. Yaping Zhang, Mikael Adner, Lars-Olaf Cardell. (19)

4P. Nerve growth factors influence nerve mediated tracheal contractions in an organ culture model for airway hyperresponsiveness. Ofir Bachar, Mikael Adner, Lars-Olaf Cardell, Rolf Uddman. (20)

5P. Kinetics of cytokine production in peripheral blood (PB) cells before and during pollen season in birch allergic patients and nonallergic controls. MSc Katarzyna Becler, MSc Halina Plewako PhD Lena Håkansson, Sabina Rak. (21)

6P. The effect of immunotherapy on costimulatory molecules expression in late phase reaction in the skin. MSc Halina Plewako, MSc Oancea Iolanda, Sabina Rak. (22)

7P. Allergitredning av allergisjuksköterska. Leg.sjuksköt. Margareta Roswall, Kenneth Holmberg, Olle Löwhagen. (23)

8P. Behandling av hosta och astmalika symtom med ett anaestetikum (Marcain) i inhalation. Olle Löwhagen, Leg.sjuksköt., Paula Bjärneman. (24)

9P. Akut svår astma. Olle Löwhagen, Barbro Balder, Mats Kihlgren. (25)

10P. Detektion av lokal mastcellsaktivitet hos patienter med gastrointestinal födoämnesallergi/intolerans. Fil dr Christer Peterson, Staffan Ahlstedt, Ulf Bengtsson, Fil dr Tony Hansson, Fil mag Jenny Magnusson, Farm mag Anna Skott. (26)

11P. Födoämnesöverkänslighet hos unga vuxna. Christina Bruce, Leg.sjuksköt., Helen Jägsmyr. (27)

12P. "Skoluniform" – en lösning för barn med svår allergi? Berith Andersson, Magnus Borres, Anne-Sophie Karlsson, Kjell Larsson, Anne Renström, Jan Svedmyr. (28)

13P. Hälsoeffekter vid kammarexponeringar för epoxikemikalie. Kristina Irander, Bengt Stålbom. (29)

14P. Årekliniens rökfrihetsprogram – värdet av ett vidmakthållande program för att bibehålla rökfrihet. Libby Rönnerberg, biomed.analyt. Kirsten Rawn Jørgensen, Karin Osterman. (30)

15P. Identifiering av ett nytt LPS-bindande protein i nässkötljvätska. Bijar Ghafouri, Erik Kihlström, Dr med vet, Mats Lindahl, Christer Tageson. (31)

16P. Desloratadin minskar allergen inducerad mucinös sekretion och plasma exsudation vid allergisk rinit. Morgan Andersson, Lennart Greiff, Carl Persson. (32)

17P. Formoterol Turbuhaler(r) är effektiv och säker behandling vid akut astma. Olof Selroos, Thomas Bengtsson, Roy Brander, Suchai Charoentatanakul. (33)

18P. Säkerheten med Formoterol Turbuhaler(r) vid användning som vid behovsmedicin (RELIEF studien). Mikael Lundborg, Anders Lindh, Romain A Pauwels, Malcolm R Sears. (34)

19P. Hälsoekonomisk kostnadsbesparing med Symbicort® som flexibel behandling jämfört med en konventionell behandling. Göran Karlsson, Tommy Ekström, Leif Albert Jørgensen, Niklas Lindarck, Per Olson, Björn Stållberg. (35)

SAL K 2

10.30–12.00 Symposium: Den flushande patienten. Moderator: Håkan Ahlman. Se SY 25.

SAL A 6

12.00–13.00 Allergisektionens Föreningsmöte. Lunchmacka (sponsrad av MSD).

SAL F 3

13.15–14.00 SGO Johansson-föreläsning: Pathogenesis and treatment of ANCA-associated systemic vasculitides. Professor Caroline Savage, Birmingham, England. Se sektionen för klinisk immunologi.

HALL H, 17–35

14.15–15.30 Postersession. Moderatorer: Sonja Werner, Johan Alm.

SAL A 6

15.45–16.45 Fria föredrag. Moderatorer: Mona Palmqvist, Kenneth Holmberg.

20. Många spädbarnsföräldrar följer ej allergipreventiva kostråd! Jenny van Odijk, Staffan Ahlstedt, Magnus Borres, Lena Hulthén.

21. Allergennivåer i säng- och golvdamm i bostäder i Shanghai, Kina. Dan Norbäck, Fil dr Lena Elfman, Forsk.ass Yahong Mi, Bsc Yaling Mi.

22. Specifik allergen immunterapi minskar känslighet för allergen vid snabb- och senastmatisk reaktion efter bronkiell provokation. Monica Arvidsson, Leg.sjuksköt. Yvonne Andersson, Leg.sjuksköt. Yvonne Bäckberg, Olle Löwhagen, Sabina Rak.

23. Astma, övervikt och bukfetma. Ulla Nyström Kronander, Melcher Falkenberg, Olle Zetterström.

Allmänmedicin

sid 112

Onsdagen den 27 november

SAL F 1

08.30–10.00 Symposium: Den akut inflammierade leden. Moderator: Göran Lindahl Se SY 2.

SAL K 1

10.15–12.15 Allmänt möte: Akut-sjuk-vård. Moderator: Dag Lundberg.

SAL G 3

10.45–12.00 VARIA / Fria föredrag

10.45–11.00 1. Hur kan vi utveckla individpreventionen i primärvården? Ingrid Eckerman.

11.00–11.15 2. Allmänläkarens tumregler – ett uttryck för tyst kunskap? Malin André, Lars Borgquist, Mats Foldevi och Sigvard Möllstad.

11.15–11.30 3. Kvalitetssäkring av kunskapsdatabaser. Apotekare Birgit Eiermann, systemadm. Thomas Green, Lars L Gustafsson, fil.kand Lennart Gustafsson, utv.chef Lennart Jacobsson, apotekare Margaretha Julander och fil.dr. Kim Walden.

11.30–11.45 4. Janus webb – producentobunden läkemedelsinformation riktad till förskrivare. Apotekare Ulrika Nörby, Ayman Al-Shurbaji, Lars L Gustafsson, utv.chef Lennart Jacobsson, apotekare Margaretha Julander, apotekare Anna Montgomery, receptarie Annika Oldebäck, webb.designer Kim Raihle, webb.adm. Annette Rickeby, och info.farmaceut Elisabeth Törnqvist.

11.45–12.00 5. Modell för att utvärdera effekten av elektroniska läkemedelstjänster. Marie-Louise Ovesjö, Eva Andersén-Karlsson, Thomas Arnhjort, beteendevetare Pia Bastholm, proj.ledare Marie Eliasson, Lars L Gustafsson, utv.chef Lennart Jacobsson och IT-chef Mats Nomberg.

SAL K 1

14.30–16.00 **Symposium:** Diabetes och tobak – dubbla hot mot hälsan. *Moderator:* Peter Nilsson. Se SY 5.

SAL F 4/F 5

14.30–16.00 **Symposium:** Nationella riktlinjer för diagnostik, behandling och profylax av venös tromboembolism. *Moderator:* David Bergqvist. Se SY 6.

SAL K 3

14.30–16.00 **Symposium:** Prevention mot kolorektalcancer. *Moderator:* Annika Lindblom. Se SY 7.

SAL K 1

16.30–18.00 **Symposium:** Depression en behandlingsbar riskfaktor vid kranskärslsjukdom. *Moderator:* Kurt Boman. Se SY 8.

SA K 2

16.30–18.00 **Symposium:** Blod, svett och därar. Doping ett hot mot idrotten. *Moderator:* Bengt Westerberg. Se SY 9.

SAL A 3

16.30–18.00 **Symposium:** Akut gastrointestinal blödning. *Moderator:* Christer Stael von Holstein. Se SY 10.

SAL F 4/5

16.30–18.00 **Symposium:** Akut omhändertagande av diabetespatienten – ett multidisciplinärt perspektiv. *Moderator:* Elisabeth Björk. Se SY 11.

SAL G 3

16.30–18.00 **Symposium:** Behandling av fetma – del av en SBU-rapport. *Moderator:* Mona Britton. Se SY 14.

SAL F 1

16.30–18.00 **Symposium:** Katastrof ... och kristeamet är på plats! Debriefing som metod för krishantering. *Moderator:* Kjell Asplund. Se SY 15.

Torsdagen den 28 november

SAL K 3

08.30–10.00 **Symposium:** Akut omhändertagande vid anafylaxi. *Moderator:* Janne Björkander. Se SY 17.

SAL A 6

08.30–10.00 **Symposium:** Kroppsspråk, talspråk, skriftspråk, datorspråk – kan vi hantera det? *Moderator:* Göran Petersson. Se SY 19.

SAL K 2

08.30–10.00 **Symposium:** Städa bland hemangiomen. *Moderator:* Pål Svendsen. Se SY 20.

SAL G 3

08.30–10.00 **Symposium:** Trötthet – konsekvens av eller orsak till medicinska problem? *Moderator:* Eva Svanborg. Se SY 21.

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 **Symposium:** Barn i förskolan, effekten på hälsan? *Moderator:* Margareta Blennow. Se SY 23.

HALL H, 36–54

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarar vid sina posters kl 10–11 och kl 12–13.

Postersession arrangeras i sal F 6 kl 16.30–18.00.

6P. Finns det ett samband mellan KASAM, självupplevd hälsa och rökvanor? Biostatistiker Amir Baigi, professor Bengt Fridlund, MPH Katarina Haraldsson och Bertil Marklund. (36)

7P. Tidig upptäckt av KOL hos rökare med hjälp av spirometri-screening. Thomas Eriksson och sjuksköterska Britt-Marie Svensson. (37)

8P. Finns skillnader i vården av ungdomar med astma mellan allmänmedicin och barnmedicin i öppenvård? Rapport från AIM-studien (Ast-

ma i Mellansverige). Mikael Hasselgren, sjuksköterska Florence Andersson, Dan Gustafsson, Karin Lisspers och Björn Stållberg. (38)

9P. Seretide som initialbehandling vid steroidkrävande astma. Björn Tilling. (39)

10P. Flexibel behandling med Symbicort ger effektiv astmakontroll trots en minskad medicinanvändning. Per Olsson, Björn Stållberg, Tommy Ekström, Niklas Lindarck och Leif Albert Jørgensen. (40)

11P. Kostnadseffektivitet med formoterol jämfört med salbutamol som vid behovsmedicinering vid astma. RELIEF. Björn Lindgren. (41)

12P. Astmapatienter kan må bättre än de gör idag. Elisabeth Ståhl. (42)

13P. Potensförhållandet Flutide Diskus / Pulmicort Turbuhaler vid astmabehandling. Björn Stållberg och Eva Pilman. (43)

14P. Måluppfyllelse vid statinbehandling i primärvården. Kurt Svärdsudd och Per Kristiansson. (44)

15P. Beteendemedicinska faktorer och välbefinnande bland kranskärslsjuka och kontroller. PRIM-studien. Mats Gulliksson, psykolog Gunilla Burell, Lennart Lundin, Kurt Svärdsudd, Henrik Toss och Bengt Vessby. (45)

16P. Förekomst och betydelse av järnbrist hos gymnasieelever – Screeningundersökning och interventionsbehandling. Jörgen Månsson, sjuksköterska Gunilla Johansson, Bertil Marklund och skolsköterska Mona Wiklund. (46)

17P. Åtgärder mot buller på förskolor. Tekn.Dr. Erling Nilsson, Tekn.Dr. Fredrik Engdahl, Lars Gerhardsson, Miljöcontroller Per Kallertin och Tekn.Dr. Birgitta Nordqvist. (47)

18P. Hostmedicin istället för antibiotika? Medicinföreskrivning till barn under en 11-års period. Margareta Söderström, Tord Ekbohm och Gunnar Lindberg. (48)

19P. En randomiserad klinisk prövning av manuell terapi gentemot traditionell behandling vid ryggont. JUSTINA-studien. Johan Bogefeldt, naprapat Marie Grunnesjö, Stefan Blomberg och Kurt Svärdsudd. (49)

20P. Födelseländets betydelse för livskvalitet. Resultat från en enkätundersökning i en invandrartät vårdcentral. Al-Windi Ahmad. (50)

21P. Hormonbehandling i klimakteriet – attityder och aktuell användning. Helene Ekström, professor Johanna Esseveld och Birgitta Hovellius. (51)

22P. Ett nytt sätt att byta till rekommenderad protonpumpshämmare. Claes Hallert, sjuksköterska Christine Bjarnemar, sjuksköterska Liselotte Lindquist och Åke Svedbäck. (52)

23P. Ökad kunskap om nagelsvamp önskvärd. Information via IT nätet en möjlighet. Lars Molin. (53)

24P. Biverkningar från titandioxid och järnoxid i läkemedel och kroppsvårdspreparat. Fredrik Berglund. (54)

SAL F 4/F 5

10.30–12.00 **Symposium:** Skall Sverige införa tidigdiagnostik av prostatacancer? *Moderator:* Per-Anders Abrahamsson. Se SY 24.

SAL K 2

10.30–12.00 **Symposium:** Den flushande patienten. *Moderator:* Håkan Ahlman. Se SY 25.

SAL F 6

12.30–14.00 **Symposium:** Fettväven – som metabolt organ – ett nytt mål för behandling av det metabola syndromet? *Moderator:* Tommy Olsson. Se SY 26.

SAL K 2

12.30–14.00 **Symposium:** B 12-brist – en utmaning för flera specialiteter. *Moderator:* Göran Westman. Se SY 27.

SAL A 4

13.00–14.00 **Harry Boström-föreläsning:** Complementary medicine: fact, fiction and friction. Professor Edzard Ernst, University of Exeter, England. Se sektionen för internmedicin.

SAL F 6

14.30–16.00 **VARIA / Fria föredrag**

14.30–14.45 25. Cancer in relation to previous and subsequent symptoms. Results from the prospective population study of women in Gothenburg, Sweden. Östen Helgesson, Calle Bengtsson och professor Lauren Lissner.

14.45–15.00 26. Besvär från rörelseorganen hos lantbrukare och andra landsbygdsboende. Sara Holmberg, Eva-Lena Stiernström, Kurt Svärdsudd och Anders Thelin.

15.00–15.15 27. Attityder till behandling och behandlingsrisker bland allmänläkare och patienter med muskeloskeletal smärta. Lars Agréus, Andreas Aly, Ulf Haglund, Stefan Lomander och The Arthritis Action Group.

15.15–15.30 28. Bröstsmärta och ischemisk hjärtsjukdom i primärvården. Staffan Nilsson, med.stud David Engblom, LG Karlsson, Sigvard Mölsted, Eva Nylander, Morten Scheike, docent Ingemar Åkerlind och Kjell Örtoft.

15.30–15.45 29. Omhändertagandet i primärvården av patienter med diabetes efter genomgången hjärtinfarkt. Kalle Wallén, Britt Asplund och Lars Englund.

15.45–16.00 30. Rådgivning om alkoholvanor – den mest förbisedda möjligheten till hälsobefrämjande i primärvården? – En kartläggning av patienternas uppfattning om egna förväntningar och distriktläkarens agerande. Ingemar Åkerlind, Preben Bendtsen och Kjell Johansson.

SAL F 6

16.30–18.00 Postersession.

SAL H 1

16.30–18.00 Symposium: Resor, risker och råd. Moderator: Lars Rombo. Se SY 29.

Fredagen den 29 november

SAL K 1

08.30–10.00 Symposium: Att ge järnet – nytt om järnbristens diagnostik och behandling. Moderator: Jan Palmblad/Gunnar Birgegård. Se SY 32.

SAL K 3

08.30–10.00 Symposium: Akut buk. Moderator: Björn Öjerskog. Se SY 33.

SAL G 3

08.30–10.00 Symposium: Nya patogener. Moderator: Torkel Wadström. Se SY 34.

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 Symposium: Framtidens läkare – organisation av läkararbete under akuttid. Moderator: Bernhard Grewin. Se SY 36.

SAL K 3

10.30–12.00 Symposium: Akuta kärlkirurgiska problem för jourhavande läkare. Moderator: Lennart Jivegård/Ulf Hedin. Se SY 37.

SAL A 3

10.30–12.00 Symposium:Handledning av läkarkandidater – idag och i framtiden. Moderator: Jonas Karlsson. Se SY 39.

SAL K 2

10.30–12.00 Symposium: Bara hälften av patienterna följer din ordination. Moderator: Thomas Ihre. Se SY 40.

SAL K 3

12.30–14.00 Symposium: Pengar eller mediciner – vad styr prioriteringar inom läkemedelsområdet? Moderator: Olof Edhag. Se SY 43.

SAL G 3

12.30–14.00 Symposium: Kan läkarkåren påverka den skenande ohälsan? Moderator: Mats Berg. Se SY 45.

Anestesi och intensivvård sid 119

Onsdagen den 27 november

SAL F 2

08.30–10.00 1SS. Vägen till specialistkompetens – mot bättre vetande. Moderator: Emma Pontén. Deltagare: Mikael Bodelsson, Gunilla Islander, Lars Wiklund och Johan Pontén.

SAL K 1

10.15–12.15 Allmänna mötet. Akut-sjuk-vård. Moderator: Dag Lundberg.

SAL F 2

13.00–13.45 2F. Gästföreläsning: Salt, water and cerebral edema. Professor Desmond Bohn, Hospital for Sick Children, Toronto, Kanada.

SAL F 2

14.00–16.00 Årsmöte för Svensk Förening för Anestesi och Intensivvård.

SAL A 3

16.30–18.00 Symposium: Akut gastrointestinal blödning. Moderator: Christer Stael von Holstein. Se SY 10.

SAL F 4/F 5

16.30–18.00 Symposium: Akut omhändertagande av diabetespatienten – ett multidisciplinärt perspektiv. Moderator: Elisabeth Björk. Se SY 11.

Torsdagen den 28 november

SAL K 3

08.30–10.00 Symposium: Akut omhändertagande vid anafylaxi. Moderator: Janne Björkander. Se SY 17

SAL K 1

08.30–10.00 Symposium: Massiva obstetriska blödningar. Moderator: Margareta Hellgren. Se SY 22.

HALL H, 70–73

09.00–18.00 Posterutställning

Postersession med presentation och diskussion vid utställningen arrangeras kl 16.00–16.30.

3P. NEMS kan ersätta TISS eller VTL som vårdregistreringssystem på svensk allmän intensivvårdsavdelning. Anna Rannebro, Olle Engdahl. (70)

4P. Effekterna av ketamin och GR79236, en ny adenosin A1-receptor agonist, i en experimentell humanmodell för central sensitisering. Andreas Wiklund, Alf Sollevi, Oscar de la Pasqua, Märta Segerdahl. (71)

5P. Cervical nekrotiserande fasciit – 11 patientfall behandlade enligt ett multidisciplinärt protokoll. A Larsson, A Elmqvist Stenberg, T Löfgren, M Wallin, B Gårdlund, J Kumlien, F Lind. (72)

6P. Studie av fysiologisk anpassning vid jour hos narkosläkare. Per Flisberg, Birgitta Malmberg, Eva Ranklev Twetman, Palle Örbaek. (73)

SAL F 2

10.30–12.00 7SS. Sektionssymposium: Narkosläkaren på salen eller i korridoren? Moderator: Eva Bålfors. Deltagare: Gunnar Green, Gunnar Nordberg, Gunilla Odensjö.

SAL F 2

13.00–13.45 8F. Torsten Gordhs Högtidsföreläsning: Dosering av lokalanestestika – effektiv dos – rekommenderad maximal dos – toxisk dos. Professor Per Rosenberg, Helsingfors, Finland.

SAL F 2

14.00–15.30 9SS. Sektionssymposium: Kommer intensivvården för sent? Moderator: Lars Berggren. Deltagare: Hans Friberg, Rafael Kavati, Klas Bennegård.

HALL H, 70–73

16.00–16.30 Postersession. Samling vid utställningen för presentation och diskussion.

Fredagen den 29 november

SAL F 2

08.30–10.00 10SS. Sektionssymposium: Nyheter inom brännskadevården. Moderator: Folke Sjöberg. Deltagare: Fredrik Huss, Mimmi Willebrand, Gunnar Kratz, Jean Cassuto.

SAL F 2

10.30–11.30 **Sektionssymposium: Pro-con diskussion: Fast track hjärtkirurgi med TEDA.** *Moderator:* Anders Jeppsson. *Pro:* Vigdis Hansdottir, *Con:* Jan van der Linden, Huddinge. Gemensamt med sektionen för thoraxkirurgi.

SAL F 4/F 5

10.30–12.00 **Symposium: Ja är ja och nej är nej och däremellan intet? Respekterar sjukvården den avlidnes inställning till organtransplantation?** *Moderator:* Annika Tibell. Se SY 41.

SAL F 2

13.00–14.30 **11SS. Sektionssymposium: Jet-ventilation – ånyo högaktuellt.** *Moderator:* Per Nellgård. *Delta:* Jan Hallén, Gunnar Lindberg, Johan Ullman och Per-Arne Lönnqvist.

Arbets- och miljömedicin

sid 121

Torsdagen den 28 november

SAL F 2

08.30–09.30 **1F. Gästföreläsning: Initiation and implementation of the ergonomic rule to reduce musculoskeletal disorders.** Barbara Silverstein; PhD; Washington State Department of Labor and Industries.

SAL R 22/23

13.00–14.30 **2SS. Sektionssymposium: En ny arbetsskadeförsäkring – blir det någon skillnad?** *Moderator:* Bengt Järvholm. *Delta:* Lars Baltzari, Lena Ekenvall, Tommy Hansson, Palle Örbaek.

15.00–16.00 **Fria föredrag.** *Moderator:* Anders Thelin.

15.00 **3. Hälsostillstånd hos musik- och läkarstudenter.** Karin Engqvist, Kristina Jakobsson, Palle Örbaek.

15.15 **4. Uppföljning av en skiftomläggning – 4,5 års erfarenheter av 12-timmarsskift.** Linda Nordling Nilson, Lars Barregård.

15.30 **5. Stöd, kontroll och ohälsa.** Gabriel Oxenstierna, Jane Ferrie, Jan Hagberg, Kerstin Jeding, Töres Theorell, Hugo Westerlund.

15.45 **6. Kortisolvariabilitet och självskattning vid mätning av arbetsrelaterad stress.** Palle Örbaek, Anne Helene Garde, Åse Marie Hansen, Björn Karlson.

16.00–17.00 **Fria föredrag.** *Moderator:* Kjell Torén.

16.00 **7. Ökad risk för förstagångs hjärtinfarkt i mansdominerade yrken.** Kristina Jakobsson, Niklas Hammar, Piroška Östlin.

16.15 **8. Personalexpansion – en hittills förbisedd riskfaktor för långtidssjukskrivning och slutenvårdskonsumtion?** Hugo Westerlund, Jane Ferrie, Jan Hagberg, Kerstin Jeding, Gabriel Oxenstierna, Töres Theorell.

16.30 **9. Akustik och psykosocial arbetsmiljö i hjärtintensivvården.** Vanja Blomkvist, Claire Anne Eriksen, Gundars Rasmanis, Töres Theorell, Roger Ulrich.

16.45 **10. Tågbuller och hälsa – en besvärstudie av exponering för tågbuller i Sollentuna och Upplands Väsby.** Emma Nordling, Gösta Bluhm.

17.00–18.00 **Årsmötesförhandlingar**

Fredagen den 29 november

SAL R 24/25

08.30–09.30 **Fria föredrag.** *Moderator:* Maria Albin.

08.30 **11. Vedrök i Hagfors – stationära mätningar av luftföroreningar.** Sandra Johannesson, Lars Barregård, Jonas Björklund, Martin Ferm, Mattias Hallqvist, Conny Östman, Gerd Sällsten.

08.45 **12. Partiklar i omgivningsluften och akuta fall av lungsjukdom i Lycksele.** Bo Segerstedt, Bertil Forsberg.

09.00 **13. Cancerframkallande ämnen i tätortsluft – exponering och halter i Umeå 2001.** Lars Modig, Bertil Forsberg, Annika Hagenbjörk-Gus-

tafsson, Bengt Järvholm, Jan-Olov Levin, Roger Lindahl, Margaret Rehn, Bo Segerstedt, Margit Sundgren, Anna-Lena Sunesson.

09.15 **14. Exponering för polybromerade difenyletrar (PBDE) i arbetslivet och bland referenter.** Kristina Jakobsson, Åke Bergman, Lars Hagmar, Andreas Sjödin, Kaj Thuresson.

HALL H, 74–95

09.00–17.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 10.00–12.00.

Postersession och utdelning av posterpris arrangeras vid utställningen kl 11.00–12.00. *Moderator:* Anders Thelin.

15P. Exponeringsmätning av permanenta hårfärger – ett led i prevention av yrkeshudsjukdom hos frisörer. Marie-Louise Lind, Anders Bo- man, Birgitta Meding, Jan Sollenberg, Jouni Surakka. (74)

16P. NOSQ-2002 nordiskt frågeformulär avseende arbetsrelaterade hudsjukdomar. Magnus Lindberg, Mari-Ann Flyvholm, Lasse Kanerva, Birgitta Meding, Jon Hjaltalin Olafsson, Päivikki Susitaival, Åke Svensson. (75)

17P. Ventilation i frisörsalonger och exponering för persulfater vid blondering. Linnéa Lilienberg, Anna Dahlman-Höglund, Zoli Mikoczy, Jörn Nielsen. (76)

18P. Arbete i zooaffärer: sensibilisering och symptom. Anne Renström, Marianne van Hage-Hamsten, Marie Hedrén, SGO Johansson, Marie Olsson. (78)

19P. Luftvägssymptom och handeksem bland tandtekniker. Jonas Bris- man, Eva Andersson, Stig Hagberg, Birgitta Meding, Kjell Torén, Karin Wrangsjö. (78)

20P. Exponering, luftvägsbesvär och lungfunktion vid industriell pro- duktion av träpellets. Håkan Löfstedt, Ing-Liss Bryngelsson, Katja Edman, Cecilia Fedeli, Mats Holmström, Anna Rask-Andersen, Anders Seldén. (79)

21P. Astmabesvär och luftvägsinfektioner hos elever i relation till mi- krobiella komponenter i damm och luft i skolor i Shanghai. Dan Nor- bäck, Lennart Larsson, Yahong Mi, Yaling Mi, Jian Tao, Loan Wady. (80)

22P. Förändring av symptom och kliniska fynd hos personal som flyt- tar mellan byggnader med och utan fuktskada. Gunilla Wieslander, Dan Norbäck, Per Venge. (81)

23P. Nivåer av formaldehyd i Göteborg: Personlig exponering, inom- hus- och utomhuskoncentrationer. Pernilla Gustafson, Lars Barregård, Roger Lindahl, Gerd Sällsten. (82)

24P. Jämförelse av två olika mätmetoder för mätning av PM2.5 i två svenska städer. Annette Pfeifer, Bertil Forsberg, Linnea Lilienberg, Lars Modig, Kjell Torén. (83)

25P. Cancer bland maskinoperatörer inom pappers- och massaindus- trin. Eva Anderson, Ralph Nilsson, Kjell Torén. (84)

26P. Njurpåverkan hos kvicksilverexponerade kloralkaliarbetare. Gu- nilla Wastensson, Gerd Sällsten, Lars Barregård. (85)

27P. Arbetsmiljöexponeringar och subjektiva besvär hos personal vid förskolor i södra Sverige. Lars Gerhardsson, Fredrik Engdahl, Per Kaller- tin, Erling Nilsson, Birgitta Nordqvist. (86)

28P. Åtgärder mot buller på förskolor. Erling Nilsson, Fredrik Engdahl, Lars Gerhardsson, Per Kallertin, Birgitta Nordqvist. (87)

29P. Hälsofrämjande projekt bland kvinnor i vård och omsorg. En ut- värdering. Marianne Parmund, Hans Brunnberg, Inga-Lill Petterson. (88)

30P. Inställning till utnyttjande av sjukvård i el- och kemikaliebesvära- de grupper. Frida Carlsson, Björn Karlson, Juan Merlo, Palle Örbaek, Kai Österberg, Per-Olof Östergren. (89)

31P. Tidstrender i incidensen av hjärtinfarkt bland yrkesförare i Stockholm 1976–96. Carolina Bigert, Per Gustavsson, Niklas Hammar, Kristina Jakobsson. (90)

32P. Förslag till stressreducerande åtgärder på arbetsplatsen från per- soner med muskuloskeletal smärta. Gunnar Ahlberg, Birgitta Herloff, Mats Eklöf, Catarina Karlberg, Christina Ahlstrand, Kristina Wass, Mats Hagberg. (91)

33P. Rehabilitering av hemtjänstpersonal med muskuloskeletal be- svär. Stödjande faktorer och hinder tiden före förtidspensionering. Lotta Delve, Monica Lagerström, Mats Hagberg. (92)

34P. Fallpresentationer av handleds- och fingerartros hos tandläkare. Britt Larsson, Maria Albin, Marianne Gerner-Björkstén, Kristina Jakobsson, Anna Rask-Andersen, Ingrid Åkesson. (93)

35P. Nervskador hos datoranvändare. Helena Jacobson, Ann-Britt An- drén, Micael Edblom, Anna Ekman, Mats Hagberg, Catarina Karlberg, Eva Karlsson, Agneta Stålmann, Artur Tenenbaum, Gunnar Wallin. (94)

36P. Vibrationsexponering vid användning av ortopedkirurgisågar. Per Jonsson, Lage Burström, Mats Hagberg. (95)

SAL G 3

12.30–14.00 **Symposium: Kan läkarkåren påverka den skenande ohälsan?** *Moderator:* Mats Berg. Se SY 45.

ANNONS

Onsdagen den 27 november

SAL A 6

14.00–15.30 1SS. **Sektionssymposium: Buller i vardagslivet.** *Moderatorer:* Kajsa-Mia Holgers, Inger Uhlén.

15.30–15.50 Paus

15.50–18.00 **Fria föredrag**

15.50–16.10 2. **Normalt audiogram, men inneörat kan ha förändrats under värnplikten.** Ann-Cathrine Lindblad.

16.10–16.30 3. **Hörselfysiologisk behandling med tinnitusskola och ljudberikning.** Audionom Anette Eliasson, Kajsa-Mia Holgers.

16.30–16.50 4. **Kvinnors hörsel under menopausen? Hur påverkar östrogenen hörselförmågan?** Christina Hederstierna, Aila Collins, Malou Hultcrantz, Ulf Rosenhall, Annika Stenberg.

16.50–17.10 5. **Tinnitus svårighetsgrad – samband med depression och ångest.** Sigyn Zöger, Kajsa-Mia Holgers, Jan Svedlund.

17.10–17.30 6. **Förekomst av tinnitus i Sverige.** Psykolog Gerhard Andersson, psykolog Per Carlbring, psykolog Viktor Kaldo-Sandström, Hans-Christian Larsen, psykolog Maria Lindström, psykolog Susanne Sandström.

17.30–17.50 7. **Svenskt hörselbarnsregister - preliminära resultat.** Magnus Järholm, audionomstud Einar Einarsson, Konrad Konradsson

17.50–18.00 **Tegnérpriset**

Barnkirurgi

Onsdagen den 27 november

SAL R 2

08.30–09.30 Styrelsemöte Svensk Barnkirurgisk Förening.

09.30–10.30 **Fria föredrag.** *Moderator:* Arne Stenberg.

09.30–09.42 1. **Ger RIK på pojkar ökad komplikationsrisk under tonåren?** Kate Abrahamsson, uroterapeut, ssk Birgitta Lindehall, uroterapeut, ssk Magdalena Vu Minh, uroterapeut, ssk Katarina Svedberg, Ulla Sillén.

09.42–09.54 2. **Endoskopisk behandling av VUR vid dubbla uretärer eller en liten njure.** Erik Sköldenberg, Göran Läckgren, Arne Stenberg, Nils Wählin.

09.54–10.06 3. **Njurtrauma.** Mamoun Al-Marzouqi, Håkan Boström, Gundela Holmdahl, Ulla Sillén.

10.06–10.18 4. **Tryck/flödesmätning vid hydronefros. En undersökning överlägsen konventionella funktionsparametrar för att värdera resistansen vid ett givet tillfälle.** Nils Wählin, Arne Stenberg, Erik Persson, Göran Läckgren, Anders Magnusson.

10.18–10.30 5. **HOX-gen mutation i en familj med dominant nedärvning av hypospadi.** Louise Frisén, med dr Ingrid Kockum, fil dr Kristina Lagerstedt, Agneta Nordenskjöld.

10.30–10.42 6. **Testikelvolym vid kongenital retentio testis före och efter operation i en longitudinell studie.** Claude Kollin, Ulf Hesser, Bengt Karpe.

10.42–11.00 Paus

11.00–12.00 **Fria föredrag.** *Moderator:* Lars Torsten Larsson.

11.00–11.12 7. **Laparoskopiskt assisterad PSARP (video).** Jan O Rutqvist, Björn Frenckner, Pär-Johan Svensson.

11.12–11.24 8. **Hög analatresi – psykosociala konsekvenser i skolåldern.** Leg sjuksköterska Maria Öjemyr-Joelsson, leg barnmorska Kyllike Christensson, Björn Frenckner, leg sjuksköterska Margret Nisell, Per-Anders Rydelius.

11.24–11.36 9. **Kvalitetsuppföljning av abdomino-perineal "pull-through" för Hirschsprung's sjukdom.** Jan O Rutqvist, Björn Frenckner, Britt Husberg, Madeleine Montgomery, Pär-Johan Svensson.

11.36–11.48 10. **Tidiga erfarenheter av transanal endorektal pull-through vid Hirschsprung's sjukdom.** Tomas Wester, Leif Olsen

11.48–11.52 11. **Blockering av carnitine-acyl transferase I med oxfenicine, in vivo-studier med C11-märkta fettsyror.** Gertrud Angsten, Sven Valind, Reijo Takalo, Henrik Neu, Staffan Meurling, Bengt Långström.

11.52–11.56 12. **Teratom i pancreas hos nioårig flicka behandlad med**

pancreaticoduodenectomy enligt Whipple. Nils Wählin, Ulf Haglund, Gustaf Ljungman, Leif Olsen.

11.56–12.00 13. **Invagination vid Burkitt lymfom.** Elisabet Gustafson, Staffan Meurling, Nils Wählin.

12.00–13.00 Lunch

13.00–14.30 **Fria föredrag.** *Moderator:* Tomas Wester

13.00–13.12 14. **Ökat uttryck av insulin-like growth factor I i fetal råttlunga efter tracheal ligering.** Björn Frenckner, BMA Ann-Christine Eklöf, Håkan Eriksson, BMA Britt Masironi, BMA Lena Sahlin.

13.12–13.24 15. **Gastroesophageal reflux efter reparation av esofagusatresi.** Vladimir Gatzinsky, Lars-Göran Friberg, Linus Jönsson, Mamoun Al-Marzouqi.

13.24–13.36 16. **Radiologisk diagnostik vid misstänkt appendicit minskar frekvensen negativa appendektomier.** Carmen Mesas Burgos, Björn Frenckner, Sylvie Kaiser, fil dr Erik Söderman.

13.36–13.48 17. **Graviditeter resulterande i barn med esophagusatresi (EA).** Linus Jönsson, Lars Göran Friberg, Vladimir Gatzinsky, Mamoun Al-Marzouqi.

13.48–14.00 18. **Shunt dysfunktion på grund av peritoneal reaktion utan påvisad infektion hos hydrocephala barn.** Kai Arnell, Elisabeth Eriksson, Leif Olsen.

14.00–14.12 19. **Ny teknik för registrering av magsäcksmototrik.** Anders Elvin, Hans Abrahamsson, Anders Edebo, Hans Lönnroth.

14.12–14.30 20. **Religiös omskärelse av pojkar – vad gäller i dag?** Leif Olsen, Yngve Hofvander.

14.30–15.00 Paus.

15.00–17.00 Årsmöte Svensk Barnkirurgisk Förening.

19.00 Middag.

Torsdagen den 28 november

SAL A 1

11.00–12.00 21F. **Gästföreläsning: Ambiguous genitalia in children.** D.K. Gupta.

Barn och ungdomspsykiatri

Onsdagen den 27 november

HALL H, 140

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 10.00–11.00.

Postersession arrangeras vid utställningen kl 15.00–16.00.

1P. Kan "Movement ABC's checklista" användas som screening inom barnneuropsykiatri? – Ett användbart test om tolkningen modifieras. Leg sjukgymnast Jenny Weibull, Agneta Andersson Ellström. (140)

SAL G 4

14.00–14.45 Föreningsmöte

14.45–15.00 2. **Stress, press och ont i magen – en jämförande studie bland japanska och svenska skolelever.** Magnus Borres, Per Möllborg, professor Shigenori Terashima, Hidetaka Tanaka.

15.00–15.15 3. **Alkohol och droger bland barn och ungdomar i Göteborg.** Analys av sjukhusregistrerade intoxikationer. Med stud Eva Lis Råsberg, Fredrik Spak, Lena Spak.

15.15–15.35 4. **Standardiserad Mortalitet, SMR och orsaker till för tidig död hos 20 av 196 kvinnor som behandlats vid Psykiatriska kliniken UAS, 1974–93 pga Anorexia och Bulimia Nervosa.** Agneta Rosling, Sven Cnattingius, Anne-Liis von Knorring, Claes Norring, Pär Sparen.

15.35–15.55 5. **En folkhälsofråga: blir behoven hos de yngsta barnen, och de ömtåliga barnen, tillgodosedda i dagens förskola?** Magnus Kihlbom, Monika Olsson, Florrie Widén.

15.55–16.00 Paus.

16.00–18.00 6SS. **Sektionssymposium: Psykisk hälsa hos barn och ungdomar. Epidemiologiska aspekter.** *Moderator:* Bruno Hägglöf. *Delta-gare:* Sven Berenberg, Anders Broberg, Curt Hagquist, Bo Larsson, Jan-Olov Larsson.

Torsdagen den 28 november

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 Symposium: Barn i förskolan – effekter på hälsan? *Moderator:* Margareta Blennow. Se SY 23.

SAL A 7

16.30–18.00 Symposium: Barn och ungdomar far illa – missbruket ökar – effektiva åtgärder. *Moderator:* Fredrik Spak. Se SY 31.

Beroendemedicin

sid 136

Torsdagen den 28 november

SAL J 2

08.30–09.00 Sektionsmöte

09.00–09.30 *Moderator:* Bo Söderpalm.

1. Underhållsbehandling med Naltrexon vid opioidberoende. Retention som moderatorvariabel. En meta-analys. Björn Axel Johansson, Mats Berglund, Anna Lindgren.

2. Flunitrazepam – lugnande läkemedel som oroar. Beskrivning av tio våldsbrott. Anna Maria Däderman, Gunnar Holmgren, Lars Erik Ingerloo.

09.30–10.30 3F. Gästföreläsning: Farmacologic aspects on relapse prevention. Dr. Antoni Gual, Barcelona.

10.30–11.45 *Moderator:* Sven Andréasson.

4. Intervention för högkonsumtion av alkohol hos förstaårstuderande vid Universitet. En randomiserad kontrollerad studie. Kent O Johnsson, Mats Berglund.

5. Primärvårdsläkarens uppfattning om patientens alkoholproblematik och behov av fortsatt vård. Magnus Geirsson, Fredrik Spak.

6. Primärvårdsläkarens attityder till omhändertagande och behandling av patienter med alkoholrelaterade sjukdomar/problem. Magnus Geirsson, Fredrik Spak.

11.45–12.30 *Moderator:* Lars-Håkan Nilsson

7. Sekundärprevention av alkoholproblem på Motala lasarettets akut-mottagning. Cecilia Nordqvist, Preben Bendtsen, Kjell Johansson och Kent Lindqvist.

8. Patienters alkoholvanor – Ett exempel från slutenvården. Kjell Johansson, Preben Bendtsen.

9. Ökar risken för sjukhusvård bland kvinnor med tidig alkoholdebut? Lena Spak, Peter Allebeck, Gunnel Hensing, Fredrik Spak.

12.30–13.30 10SS. Sektionssymposium: Läkare med alkoholproblem – hur behandla? *Moderator:* Anders Milton. *Medverkande:* Lars-Håkan Nilsson, Tomas Linglöv, Inger Levander, beteendevetare, Antoni Gual.

SAL A 7

16.30–18.00 Symposium: Barn som far illa – missbruket ökar – effektiva åtgärder. *Moderator:* Fredrik Spak. Se SY 31.

Cardiologi

sid 138

Onsdagen 27 november

SAL A 3

10.30–12.00 1SS. Sektionssymposium: Chlamydia pneumoniae, helicobacter pylori och hjärtsjukdom. *Moderator:* S Bertil Olsson. *Deltagare:* Peter Nilsson, Erkki Pesonen., Göran Friman, Anders Waldenström, Tor-kel Wadström.

SAL A 3

13.30–14.45 Arytmi. *Moderatorer:* Anders Englund, Mårten Rosenqvist.

13.30 2. Hjärtstopp på sjukhus. Effekten av akutteam. Peter Lindton, Eva Oddby, Johan Lindblad, Barbro Nilvér, Annsofi Ysberg.

13.45 3. Sena potentialer och spektral turbulens kan vägleda vid ICD programmering av takycardibrytande pacing. Christer Gottfridsson, Thomas Karlsson, Nils Edvardsson.

14.00 4. Förmaksflimmer kan dölja spektral turbulens i det medel-

värdes bildande QRS komplexet. Christer Gottfridsson, Thomas Karlsson, Nils Edvardsson.

14.15 5. Erfarenheter av kryoablation vid förmaksarytmier. Per Insulander, Lennart Bergfeldt, Göran Kenneback, Fariborz Tabrizi, Christer Wredlert, Jonas Schwieler, Mats Andersson, Mats Jensen-Urstad.

14.30 6. Linjära ablationer i höger förmak verifierade med non-contact mapping vid förmaksflimmer. Per Insulander, Fariborz Tabrizi, Christer Wredlert, Göran Kenneback.

SAL A 3

14.45–16.15 Ischemisk hjärtsjukdom. *Moderator:* Eva Swahn, Johan Herlitz.

14.45 7. Akuta bröstsmärtor på vårdcentral -ett samarbetsprojekt mellan primärvård, ambulans och kardiologisk klinik. Åke Ohlsson-Önerud, Björn Eriksson, Leif Svensson.

15.00 8. EASI 5 lead electrodes give similar information as on-line vectorcardiographic registration with standard Frank 8 electrodes during angioplasty. Sven Eriksson, Johannes Aspberg, Bo Lindvall, Jens Jensen.

15.15 9. Trombolys förbättrar resultaten vid ST-höjningsinfarkt även hos patienter över 75 år. Ulf Stenstrand, Lars Wallentin.

15.30 10. Sjukhusstorlek påverkar ej aktivitetsgraden av akut hjärtinfarkt. Ulf Stenstrand, Johan Lindbäck, Lars Wallentin.

15.45 11. Homocystein och kardiovaskulär mortalitet och morbiditet. 24-års uppföljning av Kvinnostudien i Göteborg. Dimitri Edin Zylberstein, Calle Bengtsson, Cecilia Björkelund, Sverre Landaas, Lauren Lissner, Valter Sund, Dag Thelle.

16.00 12. Kvinnor har lägre risk än män för död i väntan på kranskärlskirurgi. Helena Rexius, Gunnar Brandrup-Wognsen, Anders Jeppsson, Anders Odén.

SAL K 1

16.30–18.00 Symposium: Depression en behandlingsbar riskfaktor vid kranskärlssjukdom. *Moderator:* Kurt Boman. Se SY 8.

Torsdagen 28 november

SAL A 3

08.30–08.45 Inflammation och hjärtsjukdom. *Moderator:* Anders Waldenström, Inger Hagerman.

08.30 13. Lågt beta-karoten i serum – i en inflammationsmarkör vid kranskärlssjukdom. Lena Jonasson, Anders G Olsson, Anders Wikby.

08.45 14. En kombination av pro-BNP och Troponin T vid ankomst utgör den bästa prediktionen för risken för hjärtinfarkt och död efter akuta coronara syndrom. Stefan James, Paul Armstrong, Rob Califf, Bertil Lindahl, Maarten Simoons, Per Venge, Lars Wallentin.

09.00 15. Abciximab påverkar inte nivåer av inflammatoriska markörer hos patienter med akuta coronara syndrom (ACS) utan tidig revascularisering. Stefan James, Paul Armstrong, Rob Califf, Agneta Siegbahn, Maarten Simoons, Lars Wallentin.

09.15 16. Utveckling av inflammatoriska markörer och dess relation till död och hjärtinfarkt efter akuta coronart syndrom (ACS). Stefan James, Agneta Siegbahn, Lars Wallentin.

09.30 17. Proinflammatoriska cytokiner och neutrofil aktivering hos patienter med stabil angina. Johnny Nijm, Lena Jonasson, Anders Wikby.

SAL A 3

10.30–12.00 18SS. Sektionssymposium: Den sovande hjärtmuskeln – från cell till sängkant. *Moderatorer:* Anders Waldenström, Håkan Arheden.

10.30 Introduktion, klinisk relevans. Anders Waldenström, Håkan Arheden.

10.40 Patofysiologi. Marcus Carlsson.

10.50 Stress-eko. Bassem Samad.

11.10 MR och nuklearmedicin. Marcus Carlsson.

11.30 Klinisk bild och behandling. Anders Waldenström.

11.50 Diskussion.

Gemensamt med sektionen för klinisk fysiologi.

HALL H. 175–183

09.00–18.00 Posterutställning.

Postersession med närvarande utställare 14.00–15.00. *Moderatorer:* Pär-Lennart Ågren, Henrik Joborn.

19P. Erfarenheter av ett nytt tredimensionellt mappingsystem (LocaLi-sa) vid ablatio av förmaksarytmier. Per Insulander, Fariborz Tabrizi, Christer Wredlert, Göran Kenneback. (175)

20P. Analys av den regionala aktiveringen av höger förmak under sinusrytm hos patienter med förmaksarytmier – uttalad konduktionsstörning hos patienter med flimmer och fladder. Per Insulander, Fariborz Tabrizi, Christer Wredlert, Göran Kenneback, Hans Vallin. (176)

21P. Dobutamin- stressseko kan prediktera förbättringar i vänster kammars funktion vid betablockad behandling. Margareta Scharin Täng, Bert Andersson, Finn Waagstein. (177)

22P. Ett befolkningsperspektiv på akut hjärtinfarkt: Vilka kommer till HIA och vad händer efter utskrivningen. Anette Linnarsjö, Niklas Hammar, Gundars Rasmanis. (178)

23P. Tidig revaskularisering hos patienter med hjärtinfarkt förbättrar långtidsöverlevnaden. Ulf Stenestrand, Lars Wallentin. (179)

24P. NT-proBNP identifierar patienter med störst nytta av tidig prevention vid instabil kranskärslssjukdom. Tomas Jernberg, Bo Lagerqvist, Mats Stridsberg, Per Venge, Lars Wallentin, Bertil Lindahl. (180)

25P. Patienter påverkas av akutstik och psykosocial arbetsmiljö i hjärtintensivavdelningen. Töres Theorell, Vanja Blomkvist, Claire Anne Eriksson, Inger Hagerman, Gundars Rasmanis, Roger Ulrich. (181)

26P. Adenosine and endogenous opioid sensitivity in patients with silent myocardial ischemia and angina pectoris. Bita Sadigh Lindell, Margareta Berglund, Christer Sylvén, Björn Eriksson. (182)

27P. Utilization of Baseline ST-Vector Magnitude to Identify Electrocardiographic Injury in Patients with suspected Acute Myocardial Infarction. Sven Eriksson, Francis Fesmire. (183)

SAL A 3

12.00–13.15 Årsmöte med stipendieutdelning. Arbetslunch.

13.15–14.00 Raised serum and cholesterol and coronary heart disease. Professor Michael Oliver, UK.

HALL H, 175–183

14.00–15.00 Postersession. Moderatorer: Pär-Lennart Ågren, Henrik Joborn.

SAL A 3

15.00–16.30 Lipider, koagulation mm. Moderatorer: Anders Hamsten, Sverker Jern.

15.00 28. Analys av haplotyper och plasmanivåer av tPA. Per Laden-vall, Christian Blomstrand, Christina Jern, Katarina Jood, Staffan Nilsson, Annika Rosengren.

15.15 29. Humana trombocyter kan nysyntetisera PAI-1. Helén Brogren, Maria Andersson, David Erlinge, Sverker Jern, Lena Karlsson, Cecilia Lundholm, Erik Ulfhammer, Ling-wei Wang.

15.30 30. Apolipoprotein (apo) B och apo-A-I starkare riskmarkörer för kardiovaskulär död än LDL och andra lipider. Göran Walldius, Ingmar Jungner, Ingar Holme, Are H Astveit, Werner Kolar, Eugen Steiner.

15.45 31. Blodtrycksbehandling återställer defekt fibrinolytisk förmåga hos hypertoniker. Wilhelm Ridderstråle, Thórdís Hrafnkelsdóttir, Sverker Jern.

16.00 32. Human brain loci processing adenosine-provoked chest pain and analgesia. Bita Sadigh Lindell, Anna Nilsson, Henry Engler, Bengt Långström, Gunnar Blomqvist, Ove Franzén, Björn Eriksson.

16.15 33. Identifiering av proteiner i LDL med två-dimensionell gelelektrofores och masspektrometri. Helen Karlsson, Susanne Bornemo, Bijar Ghafouri, Per Leanderson, Mats Lindahl, Christer Tagesson.

SAL A 3

16.30–18.00 34SS. Sektionssymposium: Heta kardiologiska nyheter och deras betydelse för svensk sjukvård. Moderatorer: Lars Ryden, Hans Wedel.

Fredagen 29 november

SAL J 1

08.30–10.00 35SS. Sektionssymposium: Modern hjärtviktsbehandling. Moderatorer: Karl Swedberg, Sverker Svensson. Medverkande: Jan Mårtensson, Cecilia Linde, Lars Wiklund, Anders Franco-Cereceda. Arrangeras gemensamt med sektionen för thoraxkirurgi.

SAL F 1

08.30–11.15 Utbildning inom medicinsk ultraljudsdiagnostik: Tid att höja kraven. Moderator: Lil Valentin.

08.30 Rapport från federationen av ultraljudsföreningar i Europa (ERSUMB): "Minimum training requirements for the practice of medical ultrasound in Europe". Lil Valentin.

08.50 Obstetrisk ultraljudsverksamhet i Norge. Utbildning, organisation. En förebild? Professor Sturla Eik-Nes, Norge
Utbildningsläget inom medicinsk ultraljudsdiagnostik i Sverige. Synpunkter på det europeiska dokumentet.

09.35 Obstetrikerens synpunkt. Harald Almström.

09.55 Kardiologens synpunkt. Eva Nylander.

10.15 Radiologens synpunkt. Anne Olmarker.

10.35 Gastroenterologens synpunkt. Hans-Urich Marschall.

10.55 Debatt.

Se ultraljudsdiagnostik.

Dermatologi och venerologi

sid 145

Tisdagen den 26 november

Akuta sår – Kirurgiska sår, Traumatiska sår

Arrangör: Svenskt Sårläkningssällskap

Plats: Hotell Riverton

Anmälan före 11.11 se www.sarlakning.com

Torsdagen den 28 november

SAL K 2

08.30–10.00 Symposium: Städa bland hemangiomen. Moderator: Pål Svendsen. Se SY 20.

HALL H, 74–88

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl. 14.00–15.00.

Postersession arrangeras vid utställningen kl 15.00–16.00.

1P. Önskar manliga STD-patienter manlig eller kvinnlig läkare? Karin Edgards. (74)

2P. Klamydiainfektion – hur många får symptom? Med.stud Therese Lindgren, Jens Boman, projektassistent Harriet Mellenius, Elisabeth Nylander-Lundqvist. (75)

3P. Utvärdering av kontaktsparning i Västerbottens län. Med. Stud. Helena Carré, Jens Boman, Joanna Glad, Denise Jarvis. (76)

4P. Sanntids-PCR duplex metodik för detektion och kvantifiering av HSV-1 och HSV-2 i pinnprover från genitala och kutana lesioner. Finn Filén, mikrobiolog Annika Allard, Jonas Blomberg, Mikrobiolog Björn Hermann, Anders Strand. (77)

5P. Hur vanligt är munsår (labial herpes)? Ellen Bonde, Bo Eriksson, Ingela Krantz, Gun-Britt Löwhagen, Per Nordin, Petra Tunbäck. (78)

6P. Exotisk tinea capitis hos barn i Storstockholm. Jenny Hällgren, Carl-Fredrik Wahlgren. (79)

7P. Stort informationsbehov om nagelsvamp. Erfarenheter från information och frågelåda på nätet. Lars Molin. (80)

8P. Psoriasis påverkas av stress. En enkät bland medlemmar i psoriasisförbunden i Norden. Lars Molin, Steirgrímur Davidsson, Cato Mörk, Bardur Sigurgeirsson, Hugh Zachariae, Robert Zachariae. (81)

9P. Kryoterapi effektiv vid terapiresistenta DLE lesioner. Lars Molin, Mikael Tarstedt. (82)

10P. Laserbehandling av "Rosacea", en klinisk och patioetiologisk studie. Solbritt Lonne-Rahm, docent Mats Berg, Desiree Edström, prof. Klas Nordlind, docent Anne-Marie Ros. (83)

11P. Uppföljning av Methotrexatebehandling vid bullös pemfigoid. Shahla Passian, Johan Heilborn, Eija Rosenblad, Mona Ståhle-Bäckdahl. (84)

12P. Atopisk dermatit hos vuxna – Finns det kvar? Mari Helen Sandström-Falk, Jan Faergemann. (85)

13P. Kontaktallergi mot Asteraceaeväxten Ambrosia artemisiifolia L.(malörtsambrosia) hos sesquiterpenlakton-allergiska patienter i södra Sverige. Anna Spirén, Magnus Bruze, yrkeshygieniker Birgitta Grubberger, Monica Hindsén, Halvor Möller, Åke Svensson. (86)

14P. Perkutan absorption av bensofenon-3, ett vanligt ämne i solskyddsmedel. Helena Gonzalez, civ ing Anne Farbrot, Olle Larkö, Ann-Marie Wennberg. (87)

15P. Effekten av transkutan elektrisk nervstimulering (TENS) på histamininducerad klåda: en experimentell studie. Elisabet Stener-Victorin, Lars Opdal, Johan Sjöström. (88)

SAL G 1

08.30–10.15 Fria föredrag. *Moderator:* Gunilla Färm.

08.30 16. Självrapporterade hudproblem och användning av receptbelagda hudläkemedel korrelerar till sänkt livskvalitet. En epidemiologisk studie. Chris Binglefors, prof Dag Isacson, Magnus Lindberg.

08.45 17. Samordna och förbättra hudfrågorna om allergi/överkänslighet i befolkningsstudier! Berndt Stenberg, Birgitta Meding, med stud Erik Nyberg, Elisabet Nylander-Lundqvist, Åke Svensson.

09.00 18 Incidens av handeksem – en populationsbaserad studie. Birgitta Meding, Bengt Järvholm.

09.15 19 Långtidsprognos vid handeksem. Karin Wrangsjö, Bengt Järvholm, Birgitta Meding.

09.30 20 Fotoallergi mot ketoprofen i södra Sverige. Monica Hindsén, Magnus Bruze, yrkeshygeniker Erik Zimerson.

09.45 21 Fotoallergiskt kontakteksem inducerat av ketoprofenkontaminerat bandage och sko. Marlène Isaksson, Magnus Bruze, Monica Hindsén, biomed analytiker Lena Persson, yrkeshygeniker Erik Zimerson.

09.55 22 Korrelation mellan kontaktallergi mot guld och PTCA med guldinnehållande stent. Cecilia Svedman, Magnus Bruze, Bo Frennby, Carl Gunnar Gustavsson, Halvor Möller, Cecilia Tillman.

SAL G 1

10.45–11.45 23F. Gästföreläsning: Allergic contact dermatitis from pharmaceutical products. Professor An Goossens, University Hospital, Katholieke Universiteit, Leuven, Belgium. *Moderator:* Annica Inerot.

SAL A 2

12.30–14.00 Sektionssymposium: Plastikkirurgi – en livboj vid kirurgiska komplikationer. *Moderator:* Hans Netterblad. Se sektionen för för plastikkirurgi.

HALL H, 74–88

14.00–15.00 Posterutställarna närvarande vid respektive poster.

HALL H, 74–88

15.00–16.00 Postersession. *Moderator:* Jan Faergemann.

Fredagen den 29 november

SAL A 7

08.30–10.15 Årets avhandlingar. *Moderator:* Mona Bäckdahl.

08.30 24. Hereditary ichthyosis. Causes, skin manifestations, treatments and quality of life. Agneta Gånemo.

08.45 25. Atopiskt eksem: klinisk bild och epidemiologi hos barn upp till fyra år. Maria Böhme.

09.00 26. Skin sensitivity testing – a biophysical approach. Miruna Nyren.

09.15 27. Effekter av långvågig ultraviolet strålning(UVA1) och synligt ljus på human hud. Desiree Wiegble Edström.

09.30 28. Hidroadenitis suppurativa-with special reference to carbon dioxide laser surgery. Jan Lapins.

09.45 29. Botulinumtoxin in the treatment of focal hyperhidrosis and dyshidrotic hand dermatitis. Carl Swartling.

10.00 30. The human antimicrobial peptide hCAP 18 in epithelial defence. Margaretha Frohm Nilsson.

SAL A 7

10.30–12.00 31SS. Sektionssymposium: Spännande sår. *Moderator:* Carita Hansson. *Deltagare:* Jan Apelqvist, Mats Bjellerup, Carita Hansson.

SAL F 3

12.00–13.00 Gästföreläsning: Current trends in the diagnosis and management of hemangiomas and vaskular malformations. Professor Milton Waner, Vascular Anomalie Center, Little Rock, USA. Se sektionen för plastikkirurgi.

SAL A 7

13.00–13.45 Medicinska översikter. *Moderator:* Ove Bäck.

32. "What's New" i dermatologin. Håkan Mobacken.

33. Gonorré och syfilis – nygamla infektioner. Gun Britt Löwhagen.

SAL A 7

14.15–14.30 Stipendieutdelning. Mona Bäckdahl, Olle Larkö.

14.30–15.30 34. Diaklinik. Carita Hansson, Anna Josefson.

Diabetologi

sid 152

Onsdagen den 27 november

SAL A 5

08.30–09.30 1SS. Sektionssymposium: Screening för diabetes – till vad nytta? *Moderator:* Christian Berne.

Debatt med synpunkter för och emot screening. *Medverkande:* Dan Andersson, Göran Sjönell, Carl-David Agardh.

09.30–12.00 Fria föredrag: *Moderatorer:* Lena Landstedt-Hallin, Jan Eriksson.

09.30 2. NDR-nyheter. Soffia Gudbjörnsdottir, Jan Cederholm, Björn Eliasson, Peter Nilsson.

09.45 3. Ingen minskning av hjärtinfarkter eller kardiell död hos diabetiker 25 till 64 år under elva år – Monica-studien i norra Sverige. Aslak Rautio, Vivan Lundberg, Torbjörn Messner, Mats Eliasson.

10.00–10.30 Paus

10.30 4. Effekter av tidig insulinterapi på insulinsekretion och metabol kontroll vid typ 2 diabetes. Michael Alvarsson, Kerstin Berntorp, Eva Fernqvist-Forbes, Valdemar Grill, Ibe Lager, Lars Steen, Göran Sundkvist, Gunilla Westermark, Per Westermark, Thomas Örn.

10.45 5. Perifer neuropati vid diabetes och IGT kan vara orsakad av mikroangiopati. S Thrainsdottir, L B Dahlin, K F Eriksson, D Greene, R Malik, J Petersson, I Rosén, G Sundkvist.

11.00 6. Insomningsbesvär och förhöjd vilopuls predikterar incidens av typ 2 diabetes hos medelålders män-effekt av stress? Med kand Mattias Rööst, Peter Nilsson, Gunnar Engström, Bo Hedblad, Lars Janzon, Göran Berglund.

11.15 7. Rubbningar i IGF systemet vid typ 1 diabetes trots god glykemisk kontroll. Christina Hedman, Torbjörn Lindström, Jan Frystyk, J Cheng, Hans Örskov, Hans Arnqvist.

11.30 8. Nutritionell reglering av lipoproteinlipas hos unga friska och patienter med typ 2 diabetes. Toralph Ruge, Jan W Eriksson, Magdalena Lundgren, Gunilla Olivecrona, Maria Svensson

11.45 9. Leptin och adiponektin medierar den kompensatoriskt ökade insulinsekretionen vid insulinresistens. Bo Ahrén.

HALL H, 17–26

09.00–18.00 Posterutställning

Postersession. Posterutställarna närvarande. *Moderator:* Göran Sundkvist.

10P. Graviditetsutfall i G-DISS – en prospektiv registrering av graviditetsdiabetes i Sverige 1995–1999. Hans Arnqvist, Ulf Hansson, Lennarth Nyström, Göran Blohmé, Elisabeth Björk, Jan Bolinder, Jan W Eriksson, Bengt Persson, Göran Sundkvist, Jan Östman. (17)

11P. Även lätt förhöjda triglycerider ger kraftigt ökad risk för diabetes hos kvinnor. Annika Dotevall, Saga Johansson, Annika Rosengren, Lars Wilhelmsen. (18)

12P. Diabetesnefropati kan uppstå tidigt trots modern diabetesbehandling. Maria Svensson, Hans Arnqvist, Elisabeth Björk, Göran Blohmé, Jan Bolinder, Jan W Eriksson, Marianne Henriksson, Göran Sundkvist, Ole Torffvit, Jan Östman. (19)

13P. Tyst hjärtsjukdom hos typ 2 diabetiker med mikro- och makroalbuminuri. Ole Torffvit, Anna-Lena Berg, Juan Tapia, Jan Tencer. (20)

14P. Försämrad endotelfunktion hos typ 2 diabetiker, men ej hos icke diabetiker, efter akut hjärtinfarkt. Thomas Nyström. Arne Nygren, Åke Sjöholm. (21)

15P. Regional Diastolic Disturbances in Type 2 Diabetes are Generally Accompanied by Regional Systolic Disturbances: The Ever-Increasing Role of Tissue Doppler Echocardiography in Patients With Diabetes. Samir Saha, Lars-Åke Brodin, Satish Govind, Britta Lind, Simin Roumina, Shirley Yumi Hayashi, Miguel Quintana. (22)

16P. Isomer-specifik oxidativ stress och inflammation som mediator av insulinresistens orsakad av dietära fettsyran konjugerad linolsyra. Med mag Ulf Risérus, Stefan Jovinge, Samar Basu, Johan Årnlöv, Gunilla Nordin Fredriksson, Bengt Vessby. (23)

17P. CGMS-registrering av blodglukos, kost- och insulinregim avslöjar ofta orsaken till instabil diabeteskontroll. Mats Bonnier, Stig Attvall, diabetessköt Katarina Lindqvist. (24)

18P. Markant förbättrad glykemisk kontroll med orlistat som tillägg till metformin enbart eller i kombination med sulfonureider vid typ 2 diabetes med övervikt (XEDIMET-studien). Christian Berne, fil kand Fredrik Hansson, fil kand Ann-Charlotte Holm. (25)

19P. Diabetesincidens i Kronoberg 1998–2001 med nya diagnoskriterier och serologisk klassifikation. Maria Thunander, Karin Jonzon, Jan Formander, Birger Ossiansson, Carina Törn, PhD, Karl-Axel Svensson, Christer Petersson, Mona Landin-Olsson. (26)

HALL H, 17–26

13.00–14.00 Postersession. Posterutställarna närvarande. *Moderator:* Göran Sundkvist.

SAL K 1

14.30–16.00 Symposium: Diabetes och tobak – dubbla hot mot hälsan. *Moderator:* Peter Nilsson. Se SY 5.

SAL F 4/F 5

16.30–18.00 Symposium: Akut omhändertagande av diabetespatienten – ett multidisciplinärt perspektiv. *Moderator:* Elisabeth Björk. Se SY 11.

Burgårdens Konferenscentrum

(ca 5 min promenad från Svenska Mässan)

18.15–21.00 Kvällssymposium: Egenmätning av blodglukos. Arr: Sv Förening för Diabetologi.

Buffé kl. 18.15–19.30

Program: 19.30–21.00

Bindande anmälan till fax nr 031–27 00 87 (Diabetolognytt)

Torsdagen den 28 november

SAL F 6

12.30–14.00 Symposium: Fettväven som metabolt organ – ett nytt mål för behandling av det metabola syndromet. *Moderator:* Tommy Olsson. Se SY 26.

Endokrinologi

sid 156

Onsdagen den 27 november

SAL A 5

08.30–12.00 Fria föredrag. Diabetologi. Se diabetologi.

HALL H, 17–26

09.00–18.00 Posterutställning. Diabetologi.

SAL K 1

14.30–16.00 Symposium: Diabetes och tobak – dubbla hot mot hälsan. *Moderator:* Peter Nilsson. Se SY 5.

SAL F 4/F 5

16.30–18.00 Symposium: Akut omhändertagande av diabetespatienten – ett multidisciplinärt perspektiv. *Moderator:* Elisabeth Björk. Se SY 11.

Torsdagen den 28 november

HALL H, 89–111

09.00–18.00 Posterutställning

15.00–16.15 Postersession. Posterutställarna närvarande från kl. 14.00. *Moderatorer:* Kerstin Landin-Wilhelmsen, Claes Ohlsson.

1P. Enzymaktiviteten av 11 β -HSD typ 2 mätt med en ny metod, med lakrits som verktyg. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Magnus Axelsson, Gudmundur Johannsson, Karin Manhem, Ernst Nyström, Sven Wallerstedt. (89)

2P. Lakrits påverkar främst mineralocorticoiderna, medan testosteron, andra könshormoner och prolaktin påverkas obetydligt. Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Magnus Axelsson, Gudmundur Johannsson, Karin Manhem, Ernst Nyström, Sven Wallerstedt. (90)

3P. Studier av Aire knock-out möss, en modell för autoimmunt polyen-

dokrint syndrom typ I. Signe Hässler, Olle Kämpe, Per Marits, Leena Peltonen, Ola Winqvist. (91)

4P. Stigande cystatin-C är en indikator på minskad njurfunktion och är relaterat till osteoporos i en longitudinell populationsstudie. Ewa Waern, J Kanis, A Lindahl, S Ljunghall, D Mellström. (92)

5P. Allelföruster i paratyroideatumörer som upptäckts kliniskt eller vid screening. Pamela Correa, Gunnar Westin, Göran Åkerström. (93)

6P. Uttrycket av BAF 155 och OVCA 2 uppregleras i MEN-1 transfekterade BON-1 celler. Yi Wang, Juan Ramon Lopez, Per Grimfjärd, Peter Ståhlberg, Shu Wang, Britt Skogseid. (94)

7P. Klinik och genetik vid MEN 1-relaterad avancerade thymuscarcinoid – en trippelfallstudie inkluderande Comparative Genomic Hybridization och FISH. Per Grimfjärd, Ernst-Jan Speel, Peter Ståhlberg, Britt Skogseid. (95)

8P. Thyreoidacancer hos patient med thyreoidahormonresistens. Stig Valdermarsson, Jan Alumets, Anders Bergenfelz, Anders Isaksson, Johan Westerdahl. (96)

9P. Sen pubertet inom normal intervall hos män är förenat med 1 SDS lägre benmassa i höft och rygg vid 21 års ålder i en longitudinell studie. Martin Stenström, Kerstin Albertsson-Wikland, Lena Hultén, Ensio Norjavaara, Dan Mellström. (97)

10P. Relation mellan benmassa/kroppssammansättning och hormoner är olika hos män och kvinnor. Kerstin Landin-Wilhelmsen, Bengt-Åke Bengtsson, Lars Wilhelmsen. (98)

11P. Påverkad tillväxt men normal benmineralisering i råtta efter prenatal exponering av glukokortikoider. Diana Swolin-Eide, Jovanna Dahlgren, Cecilia Nilsson, Kerstin Albertsson Wikland, Agneta Holmäng, Claes Ohlsson. (99)

12P. Två mekanismer för att bibehålla det trabekulära benet i vuxna hammöss. Sofia Movérare, Marie Lindberg, Stanko Skrtic, Sari Alatalo, Jussi Halleen, Subburaman Mohan, Jan-Åke Gustavsson, Claes Ohlsson. (100)

13P. Inga ytterligare frakturer eller benförluster vid 5-års uppföljning av turners syndrom i Göteborg. Kerstin Landin-Wilhelmsen, Inger Bryman, Mustafa El-Mansoury. (101)

14P. Effekten av tio års tillväxthormon-behandling tillväxthormonbristiga vuxna. Galina Götherström, Gudmundur Johannsson, Bengt-Åke Bengtsson, Johan Svensson. (102)

15P. Effekten av två års tillväxthormon-substitution av GH-bristiga vuxna äldre än sextiofem år. Celina Franco, Bengt-Åke Bengtsson, Gudmundur Johannsson, Johan Svensson. (103)

16P. Behandling med tillväxthormon (GH) minskar sjukvårdskostnaderna för hypofysinsufficianta vuxna patienter med tillväxthormonbrist. Christer Ehrnborg, Bengt-Åke Bengtsson, Björn Jonsson, Thord Rosén. (104)

17P. Surgical weight loss augments ghrelin, growth hormone and IGF-I levels in obese humans. Camilla Holdstock, Britt Edén Engström, F Anders Karlsson, Margareta Öhrvall. (105)

18P. Kontinuerlig mätning av glukos med en viskometrisk metod i subkutan fettväv från arm och buk hos icke-diabetiker i samband med måltid och under arbete och vila. Anna von Döbeln, Uwe Beyer, Lucas Kalt, Ulf Adamson, Per-Eric Lins. (106)

19P. Ökad insulin känslighet leder till lägre insulinsekretion och ökad insulinextraktion i levern. Bo Åhrén, Ola Thorsson. (107)

20P. Förändrat kortisol- och GLP-1-svar efter oral glukosbelastning hos överviktiga kvinnor. Eva Rask, Bo Åhrén, Owe Johnson, Jens Juul Holst, Tommy Olsson, Stefan Söderberg. (108)

21P. Sambanden mellan könshormoner, Growth Hormone-Binding Protein (GHBP), leptin och fettmassa hos 80-åriga individer. Eva Marie Erfurth, Bo Åhrén, Birgitta Bülow, Owe Dehlin, Sanne Fisker, Bo Hagberg, Elmo Jensen, Gillis Samuelsson, Torbjörn Svensson. (109)

22P. Fördubblad dödlighet hos patienter med strålbehandlade och recidiverande hypofystumörer. Eva Marie Erfurth, Birgitta Bülow, Lars Hagmar, Zoli Mikoczy, Carl Henrik Nordström, Ulf Strömberg. (110)

23P. Ökad dödlighet vid regelmässig postoperativ strålbehandling av hypofystumörer. Lise-lott Norrman, Bengt-Åke Bengtsson, Jörgen Elferon, Karl-Erik Jakobsson, Björn Petruson. (111)

SAL A 4

08.30–12.00 Fria föredrag. *Moderatorer:* Jörgen Isgaard, Britt Skogseid.

24. Riskfaktorer för död i stroke hos patienter opererade och strålbehandlade för hypofystumörer. Eva Marie Erfurth, Jonas Björk, Birgitta Bülow, Lars Hagmar, Zoli Mikoczy, Bo Norrving, Karin Odh, Gudrun Svahn-Tapper.

25. Makroprolaktinemi: Detektion, förekomst och klinik. Stig Valdermarsson, Anders Isaksson.

26. UTGÅR.

27. Mean daily levels of interleukin-6 are associated with fat mass and ability to fat loss in obese male subjects. Ingrid Wernstedt, John-Olov Jansson, Kaj Stenlöv.

ANNONS

- 28. Behandling med tillväxthormon (GH) sänker serumnivåer av ghrelin och leptin hos patienter med GH-brist.** Britt Edén Engström, Pia Burman, Camilla Holdstock, Anders F Karlsson.
- 29. Effekten av tillväxthormon-behandling av tillväxthormon-bristiga vuxna på morbiditet och mortalitet.** Johan Svensson, Bengt-Åke Bengtsson, Thord Rosén, Anders Odén, Gudmundur Johannsson.
- 30. Neuropeptider och ät beteende före och under GH-behandling hos vuxna med Prader Willi syndrom.** Charlotte Höybye, Britta Barkeling, Maria Peterson, Marja Thorén.
- 31. Improved insulin sensitivity due to antilipolysis during acute growth hormone exposure of previous untreated growth hormone deficient adults.** Mikael Segerlantz, Margareta Brammert, Per Manhem, Esa Laurila, Leif C Groop.
- 32. Uttryck av molekyllära mål för tyrosinkinas antagonister hos maligna endokrina pankreastumörer.** Marie-Louise Fjällskog, Barbro Eriksson, Eva T Janson, Margareta H Lejonklou, Kjell Öberg.
- 33. Substitution med dehydroepiandrosteron ved binyrebarksvikt.** Kristian Lövväs, Gennet Gebre-Medhin, Thor Trovik, Kristian Fougner, Sverre Uhlving, Björn Nedrebö, Ole Myking, Olle Kämpe, Eystein Husebye.
- 34. Identifiering av Östrogenreglerade Gener av Potentiell Betydelse för Reglering av Trabekulärt BMD.** Anna-Lena Eriksson, Marie Lindberg, Sofia Movérare, Stanko Skrtic, Hui Gao, Karin Dahlman-Wright, Jan-Åke Gustafsson, Claes Ohlsson.
- 35. Positiva effekter av kirurgisk behandling vid mild postmenopausal hyperparathyroidism.** Emil Hagström, Ewa Lundgren, Per Hellman, Jonas Rastad.
- 36. Levaxininducerad osteoporos reverserad till normal bentäthet i 10 år efter dosreduktion.** Kerstin Landin-Wilhelmsen, Ernst Nyström.
- 37. Fallbeskrivning av patient med Hashimotos encephalopati.** Thord Rosén, Mustafa El-Mansoury, Anders Hedström, Björn Holmberg, Maria Kneider, Anders Bergstedt.
- 11.45–12.00** **Stiftelsen Endocrina – rapport från årets stipendiat:** Ville Wallenius, Sahlgrenska sjukhuset. Projekt titel: IL6 och fettmetabolism.

SAL K 2

10.30–12.00 **Symposium: Den flushande patienten.** *Moderator:* Håkan Ahlman. Se SY 25.

SAL F 6

12.30–14.00 **Symposium: Fettväven som metabolt organ – ett nytt mål för behandling av det metabola syndromet.** *Moderator:* Tommy Olsson. Se SY 26.

HALL H, 89–111

14.00–16.15 **Posterutställarna närvarande vid sina posters.**

15.00–16.15 **Postersession.** *Moderatorer:* Kerstin Landin-Wilhelmsen, Claes Ohlsson.

SAL A 4

16.30–17.45 **38SS. Sektionssymposium: Akut Endokrinologi med särskild inriktning på hypofys, binjure, kalk och thyreoidea.** *Föreläsare:* Eva Grenbäck, Lennart Fredstop, Ove Törring. *Moderator:* Anna-Lena Hulting.

19.00 Svenska Endokrinologföreningens kvällsmöte med högtidsföreläsning, utdelning av pris för bästa föredrag och poster, samt efterföljande middag. För detaljer se sektionens hemsida.

Flyg- och Marinmedin

sid 164

Onsdagen den 27 November

HALL H, 109–110

09.00–18.00 Posterutställning

1P. Värdering psykofysiologisk respons hos stridsbåtsförare- komparativ studie i fält och i simulator. Forskare Joakim Dahlman, Forskare Stafan Nählinder. (109)

2P. Nackmusklers initiala medianfrekvens vid maximala och submaximala kontraktioner hos militära flygförare, med och utan frekventa nackbesvär – en EMG studie. Leg.sjg. Björn Äng, Prof Karin Harms-Ringdahl, Jan Linder. (110)

SAL A 1

14.00–14.05 **Inledning:** Michael Sjöo.

14.05–14.20 **3. Inverkan av muskelanspanningsmanöver på G-skydd vid assisterad övertrycksandning.** Biomed.analytiker Roger Kölegård, Ola Eiken, Forskningsingenjör Bertil Lindborg, Jan Linder, Ph.D. Igor B. Mekjavic.

14.20–14.35 **4. Tryck-distensionssamband i benens och armarnas artärer och arterioler efter fem veckors sängbundenhet.** Ola Eiken, Biomed.analytiker Roger Kölegård, Forskningsingenjör Bertil Lindborg, Ph.D. Igor B. Mekjavic.

14.35–14.50 **5. Vestibulära mekanismer för spatial desorientering.** Arne Tribukait, Ola Eiken.

14.50–15.05 **6. Nackmuskeltrötthet hos helikopterpiloter – en reliabilitetsstudie.** Leg. sjg. Marcus Thuresson, Prof Karin Harms-Ringdahl, Jan Linder, Leg.sjg. Björn Äng.

15.05–15.20 **7. Vad karaktäriserar flygvapenpiloter med frekventa nack- och ryggbesvär?** Leg.sjg Linda Fernandes, Prof Karin Harms-Ringdahl, Jan Linder.

15.50–16.05 **8. Inverkan av en fotpedal (Stepit) på underbenssvullnad.** Magnus Bodegård, David Bergqvist, Leg.sjg. Kristina Flynnner, Leg.sjg. Birgitta Heide, Lic.Med.Sc., PT Ann Kusoffsky, Leg.Sjuksköt. Gunilla Landin.

15.20–15.50 **Paus.**

16.05–16.20 **9. Luftkvaliteten ombord under långflygningar med eller utan tobaksrökning.** Doktorand Torsten Lindgren, Doc. Dan Norbäck.

16.20–16.35 **10. Medicinska symptom och upplevelsen av arbetsmiljön i olika flygplanstyper bland svenska piloter.** Doktorand Torsten Lindgren, Kjell Andersson, Doc. Dan Norbäck.

16.35–16.50 **11. Flygtransport av patienter i ambulans i Flygvapnets C 130 Hercules.** Per-Mårten Stenlund, Gunnar Hörding.

16.50–17.05 **12. Huvudvärk vid dykning.** Hans Örnham, Mats Hagberg.

17.05–17.20 **13. Ändrat andningsmönster botade frekvent huvudvärk vid dykning – en fallstudie.** Med.kand. Greger Slättman, Hans Örnham.

17.20–17.30 **14. Alveolära gaskoncentrationer under UV-rugby.** Peter Lindholm, Med.stud. Henrik Lund, Michael Gennser. Avslutning

Gastroenterologi

sid 167

Onsdagen den 27 november

SAL A 4

08.30–10.00 **1SS. Sektionssymposium: Diarré.** *Moderator:* Åke Danielsson.

SAL A 4

10.30–12.00 **2SS. Sektionssymposium: Fekal inkontinens.** *Moderator:* Tom Öresland.

SAL A 4

12.00–12.15 **3. Presentation av förslag till nationellt IBD-register.** För Socialstyrelsens styrgrupp: Gunnar Olaison, Peter Andersson.

SAL K 3

14.30–16.00 **Symposium: Prevention mot kolorektalcancer.** *Moderator:* Annika Lindblom. Se SY 7.

SAL A 3

16.30–18.00 **Symposium: Akut gastrointestinal blödning.** *Moderator:* Christer Staël von Holstein. Se SY 10.

SAL G 3

16.30–18.00 **Symposium: Behandling av fetma – en del av en SBU-rapport.** *Moderator:* Mona Britton. Se SY 14.

Torsdagen den 28 november

SAL J 1

08.30–09.30 **Postersession I – Utvalda posters presenteras.** *Moderatorer:* Anders Sylvan, Henrik Simán.

HALL H, 1–16, 121–130

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl. 12.00–13.00.

Postersession arrangeras i Sal J 1 08.30–10.40.

4P. Våra erfarenheter av utbildning av gastrointestinal endoskopi.

Sverre Söderlund, Robert Stig. (1)

5P. Kapselendoskopi för diagnostik av oklar gastrointestinal blödningskälla i tunntarmen. Ervin Tóth, Per Almqvist, Frans-Thomas Fork. (2)

6P. Nexium, ”on demand” – lika bra till lägre kostnad. Lars Agréus. (3)

7P. Effekt av protonpumpshämning (Lansoprazole) på Nutcracer matstrupe – En dubbel-blind, placebo-kontrollerad studie. Mats Börjesson, Peter Rolny, Claes Mannheimer, Martin Pilhall. (4)

8P. The C677T polymorphism of metylenetetrahydrofolate reductase (MTHFR) gene in caucasian gastric cancer patients. Aldona Dlugosz, Grazyna Adler, Andrzej Ciechanowicz, Iwona Goracy, Halina Jaroszewicz-Heigelmann. (5)

9P. Kronisk *Helicobacter pylori*-infektion hos äldre. Jämförande analys mellan histologi, immunoblot och ELISA-serology. Rickard Ekesbo, Ervin Tóth, Frans-Thomas Fork, Bela Veress, Maria Held, BMA, dr med vet Ingrid Nilsson, Torkel Wadström, Kristina Sjölund. (6)

10P. Indikationer för och förskrivningen av protonpumpshämmare (PPH) i Kronobergs län våren 2002. Farmacie kand Sara Lindahl, Kjell-Åke Jönsson. (7)

11P. Ökad frekvens av regulatoriska T celler hos *Helicobacter pylori* infekterade duodenalsårspatienter. Catharina Lindholm, Anders Edebo, Erika Strömberg, Ann-Mari Svennerholm. (8)

12P. Långsam magsäckstömning hos män med kronisk njursvikt. Hans Strid, Einar S Björnsson, Magnus Simrén, P-O Stotzer. (9)

13P. Dyspeptiska symtom hos friska försökspersoner under och efter utsättning av protonpumpshämmande behandling. Med kand Jenni Vieri, Greger Lindberg. (10)

14P. Ulcus duodeni på Hisingen. Förekomst bland två olika populationer. En retrospektiv endoskopisk studie av konsekutiva patienter. Bernhard H Jaup. (11)

15P. Effekter av syra på motorik och känslighet i duodenum hos friska. Magnus Simrén, Jozef Janssens, Jan Tack, Rita Vos. (12)

16P. Spelar det någon roll hur digestionskanalen rekonstrueras efter gastrektomi avseende pancreasfunktionen? Malin Sternby, Lars Hansson, Berit Sternby, Thomas Zilling. (13)

17P. Icterus i Göteborg: Orsaker, diagnostik, behandling och prognos. Einar Björnsson, Med kand Sardar Ismail, Anders Kilander, Med kand Sarah Nejdet. (14)

18P. Sambandet mellan leversteatos och metabola störningar. Uppföljningsstudie av patienter med leversteatos. Inga-Lill Friis-Liby. (15)

19P. Orsaker till makrocytosis och dess relation till leversjukdom. Med stud Anders Oskarsson, Hans Denison, Sven Wallerstedt. (16)

20P. Fukosylering av orosomucoid – en ny markör för levercirrhos. Ingvar Rydén, Stefan Lindgren, Peter Pahlsson. (121)

21P. Mild järninlagring i levern hos patienter med mutationen S65C i HFE. Per Stål, Gösta Eggertsen, Mats Gåfvels, Petra Holmström, Joel Mar-mur. (122)

22P. Gallsaltsupptaget i ileumbiopsier är förhöjt hos patienter med kronisk diarré obereende av gallsaltsmalabsorption. Antal Bajor, Anders Kilander, Per-Ove Stotzer, Olof Jonsson, Cecilia Gälman, Mats Rudling, Kjell-Arne Ung. (123)

23P. Aktivt upptag av gallsalter mätt med SeHCAT metoden är konstant över en lång tidsperiod hos patienter med kronisk diarré. Kjell-Arne Ung, Antal Bajor, Irene Cederqvist, Charina Gunnerek, Gösta Göthlund. (124)

24P. Gastrointestinal transit och BMI hos patienter med obehandlad celiaki. Riadh Sadik, Hasse Abrahamsson, Anders Kilander, P-O Stotzer. (125)

25P. Fynd av abnorm kontraktil frekvens under MMC fas III indikerar en underliggande visceral myopati. Greger Lindberg, Hans Törnblom, Bela Veress. (126)

26P. Tunntarmsmanometri i Lund – en 5-årsuppföljning. Kristina Sjö-lund, Ass Helen Persson. (127)

27P. Detektering av ASCA med Pharmacia CAP System™ hos patienter med inflammatorisk tarmsjukdom. Jörgen Dahlström, Tony Hanson, Fil. Kand. Britt-Inger Nyberg. (128)

28P. Förändrad visceral känslighet och neuroendokrint svar hos IBS patienter i samband med stress. Med stud Iris Posserud, Hasse Abrahamsson, Pia Agerforz, Einar Björnsson, Gisela Ringström, Magnus Simrén. (129)

29P. Påverkar protein och kolhydrat tillförd i duodenum känslighet och motorik i kolon hos IBS-patienter och friska? Jonatan Tillander, Has-se Abrahamsson, Pia Agerforz, Einar Björnsson, Gisela Ringström, Magnus Simrén. (130)

SAL J 1

09.40–10.40 Postersession II – Utvalda posters presenteras. Moderato-rer: Stefan Lindgren, Gudrun Lindmark.

SAL K 2

10.30–12.00 Symposium: Den flushande patienten. Moderator: Håkan Ahlman. Se SY 25.

SAL J 1

11.00–12.00 30F. Bengt Ihre-föreläsning: Genetics of IBD. Professor Derek Jewell, Oxford, England.

SAL K 3

13.00–13.45 Schubert-föreläsning: To Stent or not to stent? Of be-nefit for who and why? Dirk Gouma. Se sektionen för kirurgi.

SAL K 3

14.00–15.00 Sektionssymposium: Crohn's sjukdom. Moderator: Svante Nordgren. Se sektionen för kirurgi.

Fredagen den 29 november

SAL K 3

08.30–10.00 Symposium: Akut Buk. Moderator: Björn Öjerskog. Se SY 33.

SAL F 1

08.30–11.15 Sektionssymposium: Utbildning inom medicinsk ultra-ljudsdiagnostik: tid att höja kraven. Se ultraljudsdiagnostik.

Geriatrisk och Gerontologi

sid 173

Onsdagen den 27 november

HALL H, 36–47

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 12.30–14.00.

Postersession arrangeras vid utställningen kl 12.30–14.00.

1P. Possible association between polymorphism of Glutathione S-trans-ferase M1/T1 genes and Alzheimer's Disease. Garcia J, Hjälle L, Ahmadi A, Söderkvist P, Marcusson J. (36)

2P. Preclinical cognitive signs of Alzheimer's disease and vascular de-mentia – A three year follow-up of 85 year-olds. Sacuiu S, Johansson B, Skoog I. (37)

3P. Modulation of neuronal glutamate uptake transporter rEAAC1 mRNA expression in rat brain by amitriptyline. Andin J, Marcusson J, Ross S. (38)

4P. Demens av Lewy body typ – kliniska och neuropatologiska fynd. Londo E, Brun A, Gustafsson L, Passant U, Rosén I. (39)

5P. Vagusnervstimulering vid Alzheimers sjukdom – Resultat av en 1-års pilotstudie. Sjögren M, Hellström P, Jonsson M, Blennow K, BenMenachem E. (40)

6P. Body mass index är en prediktor för dödlighet hos personer med demenssjukdom och kognitiv svikt. Faxén Irving G, Basun H, Cederholm T. (41)

7P. Kan en tidigare osteoporosfraktur prediktera nya frakturer oavsett bentäthet? Olsson J-O, Johnell O, Kanis J, Mattson L Å, Odén A, Stenström M, Waern E, Mellström D. (42)

8P. Levaxin substitution ökade ej risken för fraktur eller minskad ben-täthet i en prospektiv undersökning av 6083 postmenopausala kvinnor. Stenström M, Mellström D, Nyström E, Odén A, Olsson J-O. (43)

9P. Sårsmärta förknippad med läkningshastighet, lokal sårömläggning och analgetikakonsumtion. Schubert V, Öberg V. (44)

10P. En beskrivande jämförelse av forskningssjuksköterskans och mot-tagninssjuksköterskans arbetsuppgifter. Gustafsson K, Holmberg Ch, Styrd E, Wallin A, Sjögren M. (45)

11P. Reference values of fat-free mass (FFM) and percent bodyfat (BF%) estimated by bioelectrical impedance analysis (BIA) for Swedish elderly. Dey D K, Bosaeus I, Lissner L, Steen B. (46)

12P. Hälsokontroller under 25 år – ingen effekt på mortalitet. Samuelsen G, Dehlin O. (47)

SAL G 2

08.30–10.50 Fria Föredrag: Moderatorer: Åke Rundgren, Sölve Elmståhl.

13. Olika riskfaktorer för radiusfraktur och höftfraktur hos 113 000 skandinaviska kvinnor. Scandos studien. Waern E, Johnell O, Skaag A, Stakkestad J, Stenström M, Öijfjord E, Mellström D.

14. Är hypertoni en skyddsfaktor mot frakturer? – SCANDOS-studien. Lernfelt B, Johnell O, Skag J, Stakkestad J, Öijfjord E, Mellström D.

15. Risken för höftfraktur i Sverige beror på latitud och årtid – en kohortstudie av 26 miljoner observationsår. Rosengren B, Johnell O, Kanis J, Mellström D, Odén A.

16. Säsongsvariation i bentäthet i handled hos 11 470 kvinnor. Mellström D, Bengtsson C, Johnell O, Kanis J, Larkö O, Odén A, Olsson J-O, Waern E.

17. Effekter av fysisk träning avseende fysisk funktionsförmåga hos multisjuka institutionaliserade äldre patienter (70+) – en systematisk litteraturgranskning. Rydwick E, Akner G, Frändin K.

18. Förekomst av det metabola syndromet bland 70-åringar. Gherman S, Dey D K, Gause-Nilsson I, Kennerfalk A, Steen B.

19. Stor vårdgivarbelastning hos strokedrabbade. Johansson E, Dehlin O, Wahlfrid Ch.

20. Upplevelser av pensioneringen. Ohlin H, Rinman I.

21. Statin treatment in Alzheimer's disease – results of a 3 month pilot study. Sjögren M, Gustafsson K, Syversen S, Olsson A, Blennow K.

22. Intrathecal inflammation precedes development of Alzheimer's disease. Tarkowski E, Andreason N, Blennow K, Tarkowski A.

23. Plasma lipids in patients newly diagnosed with probable Alzheimer's disease. Algotsson A, Winblad B.

24. White-matter changes: Related risk factors and clinical symptoms in demented subjects. Jonsson M, Sjögren M, Wallin A.

25. Betydelse av lipider och lipidsänkning vid Alzheimers sjukdom. Crisby M, Carlsson L A, Winblad B.

SAL G 2

11.00–11.45 Diskussion. Pågående aktiviteter inom Sektionen för Geriatrik och Gerontologi. Moderator: Gunnar Akner.

HALL H, 36–47

12.30–14.00 Postersession. Moderator: Sten Landahl.

SAL G 2

14.15–15.30 26SS. Sektionssymposium: Läkemedelsbehandling vid Alzheimers sjukdom. Moderatorer: Agneta Nordberg, Johan Fastbom.

SAL G 2

15.45–17.00 27SS. Sektionssymposium: Hjärtsvikt hos äldre. Moderator: Sten Landahl

Handkirurgi

sid 179

Torsdagen den 28 november

SAL R 2

08.30–12.00 Kliniska studier. Moderator: Monica Wiig.

08.30 1. Innervation av SL-ligamentet. Elisabet Hagert, Sture Forsgren, Björn-Ove Ljung.

08.40 2. Arthroscopic electrosurgery for patients with chronic wrist pain and TFCC 1A lesions. Bo Povlsen, Ford Qureshi.

08.50 3. Artroplastik i mcp-lederna med Neuflexproteser hos reumatiker. Sören Nylén, Kerstin Stihl.

09.00 4. 2 års uppföljning av en ny spacer med ledstabiliserande funktion vid CMC-I artros. Anders Nilsson, Christer Sollerman, Eythør Stefansson.

09.10 5. Räcker det med att endast ta bort trapezium vid arthros i CMC-led I? Fredrik af Ekenstam, Solveig Allard.

09.20 6. Cerebral aktivering vid stereognosi efter perifer medianus-skada. Fredrik Schön, Thomas Hansson.

09.30 7. EMG normal carpal tunnel syndrome as cause of wrist pain in younger patients. Bo Povlsen.

09.40 8. Lösning av nervus medianus i armbågshöjd – kort- och långtidsuppföljning. Carl-Göran Hagert, Jan-Eric Englund, Marianne Stål.

09.50–10.10 Paus, kaffe.

Kliniska studier. Moderator: Anders Nilsson.

10.10 9. Laser doppler för bestämning av positionsberoende variationer i muskelblodflödet. Björn-Ove Ljung, Jan Fridén, Bertil Gazelius, Margareta Höglund.

10.20 10. Adrenalinets stimulerande effekt på blodflöde i human skelettmuskel minskas vid vävnadstrauma. Torbjörn Vedung, Jan Henriksson, Lennart Jorfeldt.

10.30 11. Nedsatt styrka i pekfingerets radialis abduktion: ett viktigt kliniskt tecken hos patienter med Hand Arm Vibration Syndrome. Lars Necking, Jan Fridén, Göran Lundborg.

10.40 12. Extensionsstyrka efter rekonstruktion av armbågssträckare vid tetraplegi. Jan Fridén, Arvid Ejeskär, Alastair Rothwell.

10.50 13. Funktionell elektrisk stimulering för handgrepp vid tetraplegi. En beskrivning av första fallet i Sverige. Arvid Ejeskär, Ann-Sofie Björklund, Annika Dahlgren, Jan Fridén, Ann-Katrin Karlsson.

11.00 14. Botulinumverksamheten vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset – de första 93 behandlingarna. Kate Himmelmann, Git Lidman, Ann Nachemson, Nenad Stankovic, Bosse Zetterlund.

11.10–11.20 Kort paus

11.20 15. Minimally invasive surgery as a treatment for tennis elbow. Åke Nyström, Neil Salyapongse, Misha Risin.

11.30 16. Botulinumtoxin vid behandling av kronisk radial epikondylit. Bertil Widenfalk, Kurt Pettersson, Björn Erik Gustafsson, Peter Wangsjö.

11.40 17. Non operativ behandling av långvarig smärta i övre extremiteter: Bio-psyko-social funktionsanalys. Nenad Stankovic, Jorma Styf.

11.50 18. Framgångsrik mappning av den gen som bär anlag för Dupuytren's kontraktur. Åke Nyström, Garth Ehrlich, Fen Hu, Inger Mossberg, Maria Palmqvist.

12.00–13.00 Lunch

SAL R 2

13.00–14.00 19F. Gästföreläsning: Algorithm of treatment of scapoid dysfunctions secondary to ligament ruptures. Marc Garcia-Elias, MD PhD, Institut Kaplan, Barcelona, Spanien

14.00–14.50 Experimentella studier. Moderator: Thomas Hansson.

14.00 20. Förändringar i mRNA uttryck i böjsenor under läkningsprocessen. Maria Berglund, Monica Wiig, David Hart.

14.10 21. Neuropeptiden PACAP uppreglas vid experimentell perifer nervkompression. Lars B. Dahlin, Nils Danielsen, Lina Pettersson.

14.20 22. Lokala reaktioner kring reparationsfogen efter cyanoakrylatlimning av perifer nervskada. Thomas Landegren, Jonas Persson, Mårten Risling.

14.30 23. Odlade autologa Schwannceller och Glial growth factor: ny teknik för att förbättra nervläkning efter sekundär nervrekonstruktion. Andrew Hart, Afshin Mosahebi, Giorgio Terenghi, Mikael Wiberg.

14.40 24. Cross C7 nervtransferering: en potentiell behandlingsmetod vid total plexusavulsion? Clas Backman, Ma Jianjun, Jan-Olof Kellerth, Lev Novikov, Mikael Wiberg.

14.50–15.00 Paus, kaffe.

15.00–17.00 Årsmöte Svensk Handkirurgisk Förening

Hematologi

sid 342

Fredagen den 29 november

SAL K 1

08.30–10.00 Symposium: Att ge järnet - nytt om järnbristens diagnostik och behandling. Moderatorer: Jan Palmblad/Gunnar Birgegård. Se SY 32.

Onsdagen den 27 november

SAL F 6

10.00–11.30 1SS. **Sektionssymposium: Evidensbaserad medicin (EBM). Något för Idrottsmedicin?** *Moderator:* Jon Karlsson. Deltagare: Per Renström, Harald Roos.

SAL F 6

11.30–12.10 **Fria föredrag. Idrottstraumatologi.** *Moderator:* Håkan Alfredsson.

11.30 2. The effect of fatiguing exercise on balance in single-limb stance in patients with anterior cruciate ligament injury. Eva Agerberg, Thomas Fridén, Eva Holmström, David Roberts.

11.40 3. Fysisk aktivitet som smärtlindring vid långvarig ryggsmärta – en litteraturstudie. Inga Müller, Mats Börjesson, Claes Mannheimer.

11.50 4. Många matcher före VM ledde till ökad skademängd och sämre prestationer av spelare från europiska storlag i fotbolls-VM år 2002. Jan Ekstrand, Martin Hägglund, Marcus Waldén.

12.00 5. Skaderisk i elitfotboll: en jämförelse mellan allsvenskan och danska superligan. Martin Hägglund, Jan Ekstrand, Marcus Waldén.

SAL F 6

13.30–14.20 6F. **Gästföreläsning: Benmetabolism och fysisk aktivitet.** Docent Magnus Karlsson, Ortopediska kliniken, Universitetssjukhuset MAS.

SAL F 6

14.30–16.00 7SS. **Sektionssymposium: Idrott och skola.** *Moderator:* Mats Börjesson. *Deltagare:* Björn Ekblom, Hans Persson, Bengt Westerberg.

SAL K 2

16.30–18.00 **Symposium: Blod, svett och därar. Doping ett hot mot idrotten.** *Moderator:* Bengt Westerberg, ordförande. Se SY 9

Infektionssjukdomar

Tisdagen den 26 november

**Föreläsningssalen Infektionskliniken
Sahlgrenska Universitetssjukhuset/Östra**

12.30–18.00 UNGT FORUM – Utbildning för ST-läkare och yngre specialister. Tema HIV med föreläsare Magnus Gisslén. Information från Infektionsläkarföreningen: Susanna Berczy- Söderblom, Åke Örtqvist.

Onsdagen den 27 november

SAL F 1

08.30–10.00 **Symposium: Den akut inflammatoriska leden.** *Moderator:* Göran Lindahl. Se SY 2.

HALL H, 1–15

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 13.45–14.30. Postersession arrangeras i sal H 1 kl 14.35–16.15. Ett urval av posters diskuteras. *Moderatorer:* Karin Stenqvist, Bo Svenungsson.

1P. Förekomst av generna för tre olika adhesionsproteiner hos *S. aureus* isolat av olika ursprung. Ulf Ryding, Molekylärbiologistud Monica Sundelin, Professor Jan-Ingemar Flock. (1)

2P. Humant neutrofilt lipokalin - En ny markör för neonatala infektioner. Maria Björkqvist, Gustav Fjaertoft, Jan Källman, Jens Scollin, Per Venge, PhD Shengyan Xu. (2)

3P. Förekomst och utveckling av penicillin resistens hos alfastreptokocker hos patienter med hematologisk sjukdom. Katarina Westling, Anders Heimdal, Inger Julander, Per Ljungman, Carl Erik Nord, Anders Thalmé. (3)

4P. Behandling av hjärnabscess med cefotaxim+metronidazol; effektiv behandling men hög biverkningsfrekvens. Uppföljning av 66 konsekutiva fall. Anna-Karin Jansson, Per Enblad, Jan Sjölin. (4)

5P. Övervakning av infektioner och antibiotikaanvändning på intensivvårdsavdelning. Inge Eriksson, Apotekare Maria Elmerdal, Professor Per Hartvig, Torbjörn Karlsson, Elisabeth Löwdin, Ulrika Ransjö, Hans Stiernström. (5)

6P. Användning av antibiotika på sjukhus i Stockholm – Ett Webbase-rat benchmarking projekt: www.janusinfo.org. Ulf Bergman, Apotekare Örjan Eriksson, Apotekare Helena Risinggård. (6)

7P. Morbiditet, mortalitet och klinisk presentation av pneumoni bland äldre i särskilt boende. Sjuksköterska, MSc Märtha Sund-Levander, Ewa Grodzinsky, Örjan Klefsgård, Lis Karin Wahren, Åke Örtqvist. (7)

8P. Hälsoekonomisk utvärdering av MRSA bekämpning på Sahlgrenska Universitetssjukhuset. Hälsoekonom Ingela Björholt, Eva Haglind. (8)

9P. MRSA i Stockholms län 2001-2002. Sjuksköterska Ulla-Britt Thollström, Sjuksköterska Yvonne Greitz, Sjuksköterska Karin Hedborg, Per-Arne Parment, Inger Riesenfeld-Örn. (9)

10P. CRP har tveksamt differentialdiagnostiskt värde vid akut gastroenterit. Joanna Stiller-Lindskog, Torsten Sandberg. (10)

11P. Hepatit C viruskinetiken kan prediktera terapivaret tidigt under behandling med interferon och ribavirin. Tony Carlsson, Olle Reichard, Ola Weiland. (11)

12P. En genomgång av Hepatit C-patienter vid infektionskliniken i Borås. Sjuksköterska Lena Finlöf, Birgitta Arnholm, Lisbeth Karlsson, Anders Strömberg. (12)

13P. Smittsamhet hos gravida kvinnor med HbeAg negativ kronisk hepatit B infektion. Per Sangfelt. Per-Arne Parment, Olle Reichard, Madeleine von Sydow. (13)

14P. Separat evolution av HIV-1 i CNS: Fallrapport. Med kand Eva-Corina Caragounis, Magnus Gisslén, Claes Nordborg, Bo Svennerholm, Stefan Westergren. (14)

15P. Hypertriglyceridemi och HIV RNA efter intermittenta anti-retrovirala kombinationsbehandlingar-fallbeskrivning. Med kand Roger Olofsson, Lars Hagberg. (15)

SAL H 1

10.15–11.30 **Fria föredrag.** *Moderator:* Ingrid Nilsson-Ehlé.

10.15 16 Invasiva pnemokockinfektioner hos barn i Sverige 1998-2001: förekommande kapseltyper, möjlighet till profylax med 7-valent konjugatvaccin. Jonas Hedlund, Birgitta Henriques-Normark, Göran Kronvall, Mikael Sorberg.

10.30 17. Klonal spridning av isoniazidresistent tuberkulos i Stockholm. Boris Kan, BMA Solomon Chebremichael, Dr Med Sci Erja Chrysanthou, Mats Kalin, Gunilla Källenius, Sjuksköterska Britt Noreen, Per-Arne Parment, Björn Petrini, Victoria Romanus, Staffan Sylvan.

10.45 18. Fall-kontrollstudie, en metod att identifiera smittkällan då den mikrobiologiska undersökningen fallerar. Birgitta de Jong, Camilla Ancker, Yvonne Andersson, Bodil Arding, Marika Hjertqvist, Iris Holmberg, Siv-Britt Knauth, Gunilla Ohlén, Staffan Sylvan.

11.00 19. Jämförelse av serum HCV RNA och core antigen koncentration vid hepatit C virus infektion, korrelation med lever histologi och effekt av lagringstid. Martin Lagging, BMA Clementina Garcia, Johan Westin, Rune Wejstål, Gunnar Norkrans, Amar Dhillon, Magnus Lindh.

11.15 20. GB-virus C-viremi vid diagnostillfället saknar värde som prognostisk markör för förloppet av HIV-1-infektion. Per Björkman, Leo Flamholz, BMA Vilma Molnegren, Anders Naucier, Ewa Wallmark, Anders Widell.

11.30–11.40 PAUS

11.40–12.00 21. Årets avhandling: Chlamydia pneumoniae in aortic valve sclerosis and thoracic aortic disease. Aspects of pathogenesis and therapy. Christina Nyström-Rosander.

SAL H 1

12.00–13.00 22F. **Justus Ström föreläsning:** Immunsystemets janusansikten vid infektioner. Hans Wigzell.

HALL H, 1–15

13.45–14.30 Posterutställarna närvarande vid respektive poster.

SAL H 1

14.35–16.15 Postersession av valda posters. *Moderatorer:* Karin Stenqvist, Bo Svenungsson.

Utdelande av pris till bästa artikel i Scandinavian Journal of Infectious Diseases. Ola Weiland.

SAL K 3

16.30–18.00 **Symposium: Akuta infektioner i CNS – Ar det bara agens som ska behandlas?** *Moderator:* Jan Sjölin. Se SY 12.

SAL J 2

18.00–18.30 Smörgås och öl /vatten.

SAL J 2

18.30–19.30 Infektionsläkarföreningens årsmöte.

Torsdagen den 28 november

SAL H 1

08.30–10.00 Symposium: Infektioner hos reservdelsmänniskan. *Moderator:* Lena Öhman. Se SY 18.

SAL G 3

10.15–11.45 23SS. Sektionssymposium: Från sot till bot – Nya behandlingsstrategier vid Hepatit C. *Moderator:* Ingrid Uhnoo.

- **Introduktion.** Ingrid Uhnoo.
- **Behandlingsriktlinjer för akut och kronisk hepatit C hos vuxna.** Olle Reichard.
- **Behandling av hepatit C hos barn.** Björn Fischler.
- **Behandling av hepatit C hos patienter med samtidig hiv-infektion.** Annette Alaeus.
- **Prognosmarkörer för terapisvar, biverkningar, monitorering under och efter behandling, handläggning av patienter med terapisvikt och patienter med cirrhos.** Rune Wejstål.
- **Levertransplantation för hepatit C cirrhos - recidiv, behandling och retransplantation.** Styrbjörn Friman.

SAL G 4

12.30–13.30 Elias Bengtsson föreläsning: ”Travel medicine: Art or science?” Professor Ron Behrens, London. Se sektionen för tropikmedicin.

SAL H 1

16.30–18.00 Symposium: Resor, risker och råd. *Moderator:* Lars Rombo. Se SY 29.

Fredagen den 29 november

SAL G 3

08.30–10.00 Symposium: Nya patogener. *Moderator:* Torkel Wadström. Se SY 34.

SAL G 4

10.30–12.00 Sektionssymposium: Mikrobiologisk diagnostik vid nedre luftvägsinfektioner. *Moderator:* Mats Kalin. *Deltaigare:* Sverker Betthander, Annika Linde, Kenneth Persson, Björn Petrini. Anordnas tillsammans med sektionen för medicinsk mikrobiologi.

SAL J 1

13.00–15.00 Sektionssymposium: Profylax och behandling av postoperativ mediastinit. Kan vi nå längre? *Moderator:* Örjan Friberg. *Deltaigare:* Bengt Gårdlund, Lars-Göran Dahlin, Ronny Gustafsson. Anordnas gemensamt med sektionen för thoraxkirurgi.

Internmedicin

sid 190

Onsdagen den 27 november

SAL G 3

08.30–10.00 Symposium: Medicinskt färdigbehandlad/utskrivningsklar – medicinsk akutsjukvård ej anpassad till äldre människors behov. *Moderator:* Thomas Kjellström. Se SY 3.

HALL H, 150–173

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina poster kl 09.00–10.00. Rundvandring med presentation av vardera poster sker 15.00–17.30. *Moderatorer:* Göran Berglund och Peter Svensson.

1P. Vena cavafilter vid komplicerad venös tromboembolism, 10 års erfarenheter vid Universitetssjukhuset MAS. Alaa Alhadad, Sara Broman-der, Anders Gottsäter, Krasnodar Ivancev, Ingrid Mattiasson, Petr Uher. (150)

2P. Systemiskt kapillärläckage syndrom framgångsrikt behandlad med immunoabsorption. Olov Wålinder, Pall Einarsson, Kerstin Lindberger. (151)

3P. Akut analys av BNP-additivt värde vid diagnostik av hjärtsvikt på intagningsavdelning? Jaana Javadzadeh, Karin Manhem, Karl Svedberg. (152)

4P. Är det bättre att vårdas för hjärtinfarkt i USA än i Sverige? Björn W Karlson, Mikael Dellborg, Johan Herlitz, Russel V Luepker. (153)

5P. Förlorar yngre kvinnor sitt skydd mot akut kranskärslssjukdom? Annika Rosengren, Dag Thelle, Max Köster, Måns Rosén. (154)

6P. Socialt stöd är ett starkt skydd mot kranskärslssjukdom. Annika Rosengren, Lars Wilhelmsen, Kristina Orth-Gomér. (155)

7P. Akut stroke processen. Rebecca Unden Göransson, Hedvid Bruno, Maria Frenne, Veronica Murray, Gunilla Norgren, Anders von Heine. (156)

8P. Ersättningsmodell för strokevård. Thomas Kjellström, Michael Freitag, Stefan Rydén, Per Wendel, Bo Ågren. (157)

9P. Stora regionala skillnader i användning av peroral antikoagulation som primär- och sekundärprofylax hos patienter med förmaksflimmer. Eva-Lotta Glader, Kjell Asplund, Kerstin Hulter-Åsberg, Bo Norrving, Birgitta Stegmayr, Andreas Terént, Per-Olov Wester. (158)

10P. Antikoagulationsbehandling i Skåne och Östergötland: struktur, process och resultat vid sex sjukhus. Sven Karlander, Thomas Kjellström, Tomas Lindahl, Ove Nilsson, Peter Svensson, Ingemar Tortensson. (159)

11P. Hjärnblödning som komplikation till oral antikoagulationsbehandling – resultat av en 5 års prospektiv klinisk studie. Peter Svensson, Anders Själander, Eva Lindén, Gunnar Engström, Erik Berntorp. (160)

12P. Utveckling av en ny experimentell strokemodell på mus. Wei Jiang, Weigang Gu, K.-A. Hossmann, Gunther Mies, Per Wester. (161)

13P. Differentierade hjärnceller som delar sig efter stroke (fototrombotisk ring stroke-modell) på vuxen råtta – är det möjligt? Weigang Gu, Thomas Brännström, Roland Rosenqvist, Per Wester. (162)

14P. Differentierade hjärnceller som delar sig efter stroke (temporär okklusion av arteria cerebri media) på vuxen råtta – är det möjligt? Wei Jiang, Weigang Gu, Roland Rosenqvist, Per Wester. (163)

15P. Patienter med diabetes mellitus i kommunalt boende har oftast bra, eller till och med lågt, HbA1c. Fredrik Nyström, Claes Hallert, Torbjörn Lindström, Ulla-Britt Löfgren. (164)

16P. Läkemedelsinteraktioner vid polyfarmaci hos äldre på sjukhus. Katarina Klasa, Eva Andersén-Karlsson, Lars L Gustafsson, Lennart Jacobsson, Marie-Louise Ovesjö. (165)

17P. Tidig ateroskterosutveckling hos män med nyupptäckt diabetes. Viborg Sigurdardottir, Björn Fagerberg, Johannes Hulthe. (166)

18P. Oxiderat LDL-kolesterol i serum predikterar tillväxt i halspulsådern (AIR-studien). Johannes Hulthe, Björn Fagerberg, Karin Wallenfeldt. (167)

19P. Fysisk aktivitet starkt relaterat till HDL-kolesterol. Eleonor Fransson, Lars Alfredsson, Ulf de Faire, Anders Knutsson. (168)

20P. Ny metod för bestämning av komplex mellan aktivt protein C och protein C hämmaren – Jämförelse med andra markörer för hyperkoagulabilitet i diagnostiken av djup ventrombos. Karin Strandberg, Jan Alstermark, Ola Björgell, Charlotte Becker, Paul E Nilsson, Johan Stenflo. (169)

21P. Sjunkande interleukin-6 och TNF alfa under BMI-sänkning med orlistat och placebo. Lina Samuelsson, Anders Gottsäter, Folke Lindgärde. (170)

22P. Lakritskonsumtion vid hypertoni. Maria Jansdotter, Helga Ágústa Sigurjónsdóttir, Sven Wallerstedt. (171)

23P. Webbaserat undervisningsverktyg – en pedagogisk modell för stimulerande inlärning www.pharmapac.org. Elisabeth Törnqvist, Pia Bastholm, Hans Hindbeck, Lars L Gustafsson, Örjan Johansson, Mikael Karlsson, Kim Raihle, Anette Rickebyer. (172)

24P. Effekt av rosuvastatin och atorvastatin på lipidprofilen och förmåga att uppnå LDL-målen enligt de amerikanska behandlingsriktlinjerna. National Cholesterol Education Program Adult Treatment Panel III. Olov Wiklund, Rohini Chitra, Michael Davidsson, Howard Hutchinson, Ali Raza. (173)

SAL K 1

14.30–16.00 Symposium: Diabetes och tobak – dubbla hot mot folkhälsan. *Moderator:* Peter Nilsson. Se SY 5.

SAL F 4/F 5

14.30–16.00 Symposium: Nationella riktlinjer för diagnostik, behandling och profylax av venös tromboembolism. *Moderator:* David Bergqvist. Se SY 6.

HALL H, 150–173

15.00–17.30 Postersession. *Moderatorer:* Göran Berglund, Peter Svensson.

ANNONS

SAL A 3

16.30–18.00 **Symposium:** Akut gastrointestinal blödning. *Moderator:* Christer Stael von Holstein. Se SY 10.

SAL F 4/F 5

16.30–18.00 **Symposium:** Akut omhändertagande av diabetespatienten – ett multidisciplinärt perspektiv. *Moderator:* Elisabeth Björk. Se SY 11.

SAL G 3

16.30–18.00 **Symposium:** Behandling av fetma – del av en SBU-rapport. *Moderator:* Mona Britton. Se SY 14.

Torsdagen den 28 november

SAL A 5

08.30–09.30 **Gästföreläsning:** Sarcoidosis, an update. Prof. Helmut H. Popper, Graz. Se sektionen för patologi/klinisk cytologi.

SAL K 2

12.30–14.00 **Symposium:** B12-brist – en utmaning för läkare i flera specialiteter. *Moderator:* Göran Westman. Se SY 27.

SAL A 4

13.00–14.00 25F. **Harry Boström-föreläsning:** Complementary medicine: fact, fiction and friction. Professor Edzard Ernst, Department of Complementary Medicine, School of Sport and Health Sciences, University of Exeter, Devon, England.

SAL A 4

14.30–16.00 26SS. **Sektionssymposium:** Verksamhetsuppföljning inom internmedicinen. *Moderator:* Bengt Kron. *Medverkande:* Rolf Jansson, Annika Schnell Landström, Sven Karlander, Karin Forsberg, Paneldebatt med moderator, medverkande samt Nina Rehnqvist (Socialstyrelsen), Kerstin Hulter-Åsberg, Ulf Hållmarker.

SAL K 3

16.30–18.00 **Symposium:** Stroke i akutskedet. *Moderator:* Per Wester. Se SY 30.

Kirurgi

sid 195

Onsdagen den 27 november

SAL A 4

08.30–10.00 **Sektionssymposium:** Diarré. *Moderator:* Åke Danielsson. Se sektionen för gastroenterologi.

SAL A 4

10.30–12.00 **Sektionssymposium:** Fekal inkontinens. *Moderator:* Tom Öresland. Se sektionen för gastroenterologi.

SAL F 4/F 5

10.15–11.00 **Gästföreläsning:** J Waldenström. Latent transcription factors: STATs in transcription and cancer. Professor James A Darnell, Rockefeller Univeristy, NY. Se sektionen för onkologi.

SAL F 4/F 5

11.15–12.00 **Gästföreläsning:** E Berven. The coming of age of cancer radioimmunotherapy. Prof David M Goldenberg, Garden State Cancer Center, NJ, USA. Se sektionen för onkologi.

SAL F 4/F 5

14.30–16.00 **Symposium:** Nationella riktlinjer för diagnostik, behandling och profylax av venös tromboembolism. *Moderator:* David Bergqvist. Se SY 6.

SAL K 3

14.30–16.00 **Symposium:** Prevention mot kolorektalcancer. *Moderator:* Annika Lindblom. Se SY 7.

SAL A 3

16.30–18.00 **Symposium:** Akut gastrointestinal blödning. *Moderator:* Christer Staël von Holstein. Se SY 10.

SAL H 1

16.30–18.00 **Symposium:** Medicinska simulatorer – ett verktyg för god patientsäkerhet. *Moderator:* Torsten Wredmark. Se SY 13.

SAL G 3

16.30–18.00 **Symposium:** Behandling av fetma – en del av en SBU-rapport. *Moderator:* Mona Britton. Se SY 14.

SAL F 1

16.30–18.00 **Symposium:** Katastrof... och kristeamet är på plats! Debriefing som metod för krishantering. *Moderator:* Kjell Asplund. Se SY 15.

Torsdagen den 28 november

SAL K 1

08.30–10.00 **Symposium:** Massiv obstetrisk blödning. *Moderator:* Margareta Hellgren. Se SY 22.

SAL K 2

10.30–12.00 **Symposium:** Den flushande patienten. *Moderator:* Håkan Ahlman. Se SY 25.

SAL J 1

11.00–12.00 **Bengt Ihre-föreläsning:** Genetics of IBD. Professor Derek Jewell, Oxford, England. Se sektionen för gastroenterologi.

SAL A 2

12.30–14.00 **Sektionssymposium:** Plastikkirurgi – en livboj vid kirurgiska komplikationer. *Moderator:* Hans Nettelblad. *Medverkande:* Finn Gottrup, Ingela Thuresson, Richard Hammer, Elisabeth Ståhle, Hans Mark, Anders Liss, Erkki Tarpila. Se sektionen för plastikkirurgi.

SAL K 3

13.00–13.45 1F. **Schuberth-föreläsning:** To stent or not to stent? Of benefit for who and why? Dirk Gouma.

SAL F 4/F 5

13.00–14.00 **Gästföreläsning:** CG Ahlström. Biochip technologies in cancer research. Professor Olli-Pekka Kallioniemi, Turku, Finland. Se sektionen för patologi/klinisk cytologi.

SAL K 3

14.00–15.00 2SS. **Sektionssymposium:** Chrons sjukdom. *Moderator:* Svante Nordgren. *Medverkande:* Annika Lapidus, Inge Magnusson, Sven Almén, Hans Brevinge.

Fredagen den 29 november

SAL K 3

08.30–10.00 **Symposium:** Akut buk. *Moderator:* Björn Öjerskog. Se SY 33.

SAL K 3

10.30–12.00 **Symposium:** Akuta kärlkirurgiska problem för jourhavande läkare. *Moderatorer:* Lennart Jivegård, Ulf Hedin. Se SY 37.

Klinisk fysiologi

sid 195

Torsdagen den 28 november

SAL G 4

08.30–09.15 Gemensamt med sektionen för Nuklearmedicin. Se program för Nuklearmedicin.

SAL A 3

10.30–12.00 1SS. **Sektionssymposium: Den sovande hjärtmuskeln – från cell till sängkant.** *Moderatorer:* Anders Waldenström, Håkan Arheden.

Patofysiologi. Marcus Carlsson.

Stress-eko. Bassem Samad.

MR och nuklearmedicin. Marcus Carlsson.

Klinisk bild och behandling. Anders Waldenström.

Gemensamt med sektionen för cardiologi.

SAL J 1

12.15–13.00 2F. **Torgny Sjöstrand-föreläsning: The child is the father of the man – investing in your arteries.** John Deanfield. Cardiac Unit, Institute of Child Health, Great Ormond Street Hospital, London, England. *Moderator:* Peter Friberg.

SAL A 5

15.00–16.30 **Fria föredrag.** *Moderator:* Håkan Arheden.

3. Hur stort är det procentuella bidraget av hjärtats omformningsarbete under de isovolumetriska faserna av A-V planens totala longitudinella rörelse? Britta Lind, Lars-Åke Brodin, Peter Cain, Jacek Nowak, Miguel Quintana, Samir Saha.

4. Hjärtmuskeln normala rörelse-hastigheter under isovolumetriska kontraktions- och relaxationsfasen mätt i longitudinell riktning med ekokardio-grafi och vävnads Doppler hos normala individer. Britta Lind, Lars-Åke Brodin, Peter Cain, Jacek Nowak, Miguel Quintana, Samir Saha.

5. Ökad vänsterkammarmassa hos 13-åriga ungdomar med övervikt. Peter Friberg, Allansdotter Jonsen Åse, Ambring Annelie, Arheden Håkan, Holmgren Daniel, Mårild Staffan, Wåhlander Håkan.

6. Medelhavskost sänker kolestrolnivåerna avsevärt hos friska försökspersoner med normala lipidvärden. Anneli Ambring, Mette Axelsen, Peter Friberg, Mats Johansson, Magdalena Muhl.

7. En tunn konduktanskateter för mätning av vänster kammars tryck och volym. Camilla Carlsson, Lars-Åke Brodin, Håkan Elmqvist, Anders B Ericsson, Jan Hultman, Håkan Kronander, Göran Källner, Samir Saha, Emil Söderqvist.

8. Dynamiskt vadmuskelarbeta bedömt med MR-teknik. Anders T Nygren.

16.30–18.00 9SS. **Sektionssymposium: Arbetsprovet.** *Moderator:* Lennart Jorfeldt. *Deltagare:* Lars Brundin, Per Carlens, Eva Nylander, Lars Wallentin, Bengt Wranne.

Fredagen den 29 november

HALL H, 103–108

09.00–17.00 **Posterutställning**

10P. Icke specific vasodilatation vid iontofores – en effekt av lokal nervstimulering. Folke Sjöberg, Calle Eggertsson. (103)

11P. Konduktansmätningar i vänster kammare: tryck och flöde ger information om artefakter. Emil Söderqvist, Lars-Åke Brodin, Camilla Carlsson. (104)

12P. Artefakter i volymmätningar i vänster kammare med konduktanskateter kan bero på rörelser i hjärtväggen. Emil Söderqvist, Lars-Åke Brodin, Camilla Stora. (105)

13P. Ökad repolarisationsinstabilitet i myokardiet hos patienter med hypertoni och njurartärstenos. Sinsia Gao, Peter Friberg, Mats Johansson, Bengt Rundqvist. (106)

14P. Hämnings av MHC klass II i utvecklande njurtubuli i råtta behandlad med losartan. Daina Lasaitiene, Yun Chen, Peter Friberg. (107)

15P. Neonatal ACE hämning ökar njurgenexpression av IGF-bindning protein-1 i samband med papillatrofi. Yun Chen, Linda Bönqvist, Peter Friberg, Daina Lasaitiene, Annika Nilsson. (108)

SAL G 1

08.30–10.00 16SS. **Sektionssymposium: Children today, patients tomorrow – fighting cardiovascular disease early.** *Moderator:* Peter Friberg. *Deltagare:* Anne Donald, Staffan Mårild, Olli Raitakari, Gunnar Ågren.

10.30–12.00 17SS. **Sektionssymposium: Kärlfysiologi med magnetresonanstomografi.** *Moderator:* Bengt Wranne.

Detektering och gradering av akut transplantationsrejektion. Lars Johansson.

Kvantifiering av blodvolym och endotelial vattentransport in vivo. Atle Björnerud.

Perfusion och ischemi i arbetande skelettmuskulatur. Anders Nygren.

Detektering av myokardischemi med intravaskulär kontrastagent. Lars Johansson.

SAL G 1

13.00–15.15 **Fria föredrag.** *Moderator:* Birger Wandt.

18. Kombinationen av hastigheten på myokardiet i såväl längsaxel- som kortaxelriktning erbjuder en ny kvantitativ parameter för att bedöma regional systolisk funktion. Peter Cain, Leanne Short, Tom Marwick.

19. Regional Diastolic Disturbances in Type 2 Diabetes are Generally Accompanied by Regional Systolic Disturbances: The Ever-Increasing Role of Tissue Doppler Echocardiography in Patients With Diabetes. Samir Saha, Lars-Åke Brodin, Satish Govind, Britta Lind, Simin Roumina, Shirley Yumi Hayashi, Miguel Quintana

20. Regional förflyttning av myokardiet vid stressekokardiografi med dobutamin (DSE) erbjuder en förenklad och exaktare bedömning vid diagnostik av kranskärlssjukdom. Peter Cain, Leanne Short, Tom Marwick.

21. Hur hög bildrepetitioners frekvens behövs för bedömning av hjärtmuskeln rörelse hastigheter med ekokardiografi och vävnads Doppler? Britta Lind, Lars-Åke Brodin, Jakob Dorph, Jacek Nowak, Jan Van der Lind.

22. Härrör parallellkonduktansen från vänster kammars vägg?. Camilla Carlsson, Lars-Åke Brodin, Håkan Elmqvist, Jan Hultman, Göran Källner.

23. Decreased regional strain and increased left atrial contribution to longitudinal atrio-ventricular motion of the left ventricle are hallmarks of left bundle branch block. Samir Saha, Lars-Åke Brodin, Francesca La Furia, Simin Roumina, Miguel Quintana.

24. Fräsning eller sintring av mitralisklaffen – framtiden för planering av kirurgi? Camilla Stora, Lars-Åke Brodin, Håkan Elmqvist, Johnson Ho, Britta Lind.

25. Eccentric remodelling of left ventricle in drug- abusing bodybuilders is partly responsible for prolonged region-specific isovolumic relaxation times obtained by tissue doppler echocardiography. Samir Saha, Lars-Åke Brodin, Magnus Christensen, Britta Lind, Anders Rane, Lars Ståhle.

26. Tissue motion imaging: ett snabbare sätt att vardera vänsterkammarmarkfunktion. Camilla Stora, Lars-Åke Brodin, Britta Lind, Bjørn Olstad.

Klinisk Immunologi

sid 201

Onsdagen den 27 november

SAL F 1

08.30–10.00 **Symposium: Den akut inflammerade leden.** *Moderator:* Göran Lindahl. Se SY 2.

Torsdagen den 28 november

SAL K 3

08.30–10.00 **Symposium: Akut omhändertagande vid anafylaxi.** *Moderator:* Janne Björkander. Se SY 17.

SAL F 3

13.15–14.00 1F. **SGO Johansson-föreläsning: Pathogenesis and treatment of ANCA-associated systemic vasculitides.** Professor Caroline Savage, Birmingham, England.

SAL J 2

14.15–15.45 2SS. **Sektionssymposium: ANCA vid vaskulitdiagnostik.** *Moderator:* Thomas Skogh.

Introduktion. Thomas Skogh.

IF-mikroskopi. Thomas Skogh.

Enzymimmunologisk diagnostik. Jörgen Wieslander.

Systemiska vaskulitssjukdomar; klinisk diagnostik och handläggning. Gunnar Sturfelt.

ANCA-diagnostik vid vaskulit; när, var, hur? Mårten Segelmark.

SAL J 2

15.50–16.50 **Årsmöte.** Sektionen för Klinisk Immunologi.

Torsdagen den 28 november

HALL F, 329–336

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl. 09.00–10.00.

1P. Fibrinogen är en bättre markör än sänkan för sjukdomsaktivitet hos patienter med reumatoid artrit. Anders Larsson, Nils Gunnar Arvidsson, Arve Larsson. (329)

2P. Utvärdering av Hemocue urin-albumin metod för patientnära verksamhet. Anders Larsson, BMA Charina Brännström, BMA Kerstin Johansson, BMA Elisabeth Löf-Lang, BMA Kicki Palmberg, BMA Anita Porjebäck, BMA Marianne Sjöberg. (330)

3P. Beta-Trace protein: En ny markör för läckage av cerebrospinalvätska. Anders Larsson, Mats Flodin, Gunnar Ronquist. (331)

4P. Alla testfält i urinstickorna är inte alltid nyttiga i en sund sjukvård. Anders Larsson, BMA Kicki Palmberg, Gunnar Ronquist. (332)

5P. Autoantikroppar mot prostasomer, en viktig orsak till immunologisk infertilitet. Dr Med Sci Lena Carlsson, Anders Larsson, Ove Nilsson, Gunnar Ronquist. (333)

6P. bFGF och VEGF påverkas ej av låggradig inflammation (mätt som SAA och hsCRP). Anders Larsson, Lars-Olof Hansson. (334)

7P. Cystatin C i mg/L och omräknat till mL/min. Anders Larsson, BMA Charina Brännström, Mats Flodin, Lars-Olof Hansson. (335)

8P. Prostatasamtantikroppar i serum: Ny markör för prostatacancer. Dr Med Sci Lena Carlsson, Anders Larsson, Ove Nilsson, Gunnar Ronquist. (336)

HALL F, 329–336

09.00–10.00 Posterutställarna närvarande vid respektive poster.

SAL F 3

14.30–16.00 9SS. **Sektionssymposium: Inflammation och akut koronarsyndrom.** Moderator: Göran K. Hansson. Deltagare: Lena Jonasson, Lars-Olof Hansson, Ulf de Faire.

SAL F 3

ÅRSMÖTEN

16.30–17.00 Årsmöte: Svenska Kliniska Kemisters Förening (SKKF).

17.00–18.00 Årsmöte: Svensk Förening för Klinisk Kemi (SFKK).

Klinisk Nutrition

Torsdagen 28 november

SAL F 3

08.30–09.45 Fria föredrag. Moderatorer: Tommy Cederholm, Ingvar Bosaeus.

A. Basal fysiologi och patofysiologi

08.30–08.38

08.31 1. Förändringar av plasmalipider och bifidobakterier i tarmen efter fem veckors konsumtion av en havrebaserad, fermenterad produkt. Doktorand Maria Biörklund, prof Olle Holst, prof Ana Irastorza, doktorand Adele Mbou Lambo, dr Olof Mårtensson, doc Elisabeth Norin, dr Gjalte Welling, Björn Åkesson, doc Gunilla Önning, prof Rickard Öste.

08.38–08.46 2. Energiomsättning följd longitudinellt mellan 73 och 78 års ålder. Med dr Elisabet Rothenberg, Ingvar Bosaeus, Bertil Steen.

B. Diagnostik/behandling

08.46–08.54 3. Energiomsättning hos underviktiga patienter med kroniskt obstruktiv lungsjukdom. Doktorand Frode Slinde, Lasse Ellegård, dietist Anne-Marie Grönberg, Sven Larsson, prof Lena Rossander-Hulthén.

08.54–09.02 4. Chitosan vid kostbehandling av fetma. Prof Marcin Krotkiewski, prof Barbara Zahorska, dr Jan Meler, prof Krystyna Nazar, dr Andrzej Ziemba.

09.02–09.10 5. Effekter av ett balanserat kvällsmål till hjälpbehövande pensionärer i servicehus. Doktorand Ann Ödlund Ohlin, Tommy Cederholm, dietist Afsaneh Koochek, Olle Ljungqvist.

09.10–09.18 6. Perkutan endoskopisk gastrostomi (PEG) hos äldre –

indikationer och överlevnad. Dietist Anna Malmgren, Tommy Cederholm, dietist Gerd Faxén-Irving, docent Brita Karlström, Per Lundquist.

C. Prevention

09.18–09.26 7. Folat-supplement eliminerar den homocysteinökande effekten av filtrerat kaffe. En randomiserad, placebokontrollerad studie. Klin näringsfysiolog Elisabeth Strandhagen, Dag Thelle.

09.26–09.34 8. Energi- och näringsintag samt livsmedelsval i en grupp 80-åringar i Göteborg. Med dr Elisabet Rothenberg, dietist Cecilia Andersson.

09.34–09.42 9. 70-åringars kostvanor, trender under tre decennier. Dietist Cecilia Andersson, dietist Gabriele Eiben, prof Lauren Lissner, med dr Elisabet Rothenberg, Bertil Steen.

SAL F 3

10.00–11.00 10F. **Gunnar Levins Högtidsföreläsning: "New insights into metabolic implications of salt and water dysbalance in surgical and medical patients".** Professor Simon Allison, Director of the Clinical Nutrition Unit and Professor in Clinical Nutrition, Queen's Medical Centre and University of Nottingham, UK.

SAL F 3

11.15–12.30 11SS. **Sektionssymposium.** Moderator: Ingvar Bosaeus. **Mat för sjuka – nya rekommendationer från ESS-gruppen.** Medverkande: Ulla Balknäs, Ingvar Bosaeus, Åke Bruce, Lasse Ellegård, Torsten Mossberg, Elisabet Rothenberg.

RUM R 12

15.00–16.30 Årsmötesförhandling.

Lungmedicin

Onsdagen den 27 november

HALL H, 53–73

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarar vid sina posters kl 14.00–15.00

Postersession 15.00–16.00 Sal A2: Moderator: Bengt-Eric Skoogh, Claes-Göran Löfdahl.

1P. Claracellsprotein (CC16) som biomarkör för ozonexponering. Anders Blomberg, Alfred Bernard, Annika Hagenbjörk-Gustafsson, Gunnar Nordberg, Mona Svensson, Lissi Thomasson. (53)

2P. Tobaksrökextrakt frisätter interleukin-16 från humana t-lymfocyter in vitro. Anders Andersson, Martti Laan, Margareta Sjöstrand, Anders Lindén. (54)

3P. Relationen mellan elastas och neutrofilantal i BAL från rökare med och utan kronisk bronkit med återkommande exacerbationer. Ingemar Qvarfordt, Pieter Hiemstra, Anders Lindén, Gerdt Riise. (55)

4P. Låga serumnivåer av Claracellsekretoriskt protein (CC16) föregår utveckling av kronisk rejektion hos lungtransplanterade patienter. Gerdt Riise, Olof Andersson, Tobias Cassel, Magnus Nord, Katja Scubert. (56)

5P. Inga serologiska hållpunkter för rickettsiautlöst sarkoidos. Anders Planck, Anders Eklund, Johan Grunewald, Sirkka Vene. (57)

6P. Tillväxtfaktor inducerad aktivering av matrix metalloproteinase-9 hos icke småcellig lungcancer. Cecilia G Bredin, Julius Klominek, Liu Zhiwen. (58)

7P. Byte av mykobakterieart vid recidiverande icke-tuberkulös lungmykobakterios. Per Rönnow, Ulrica Forslöw, Nadja Heurlin, Björn Petrini. (59)

8P. Passiv rökning och kroniska luftvägssymtom (FinEsS-studierna). Matz Larsson, Helle-Mai Loit, Man Meren, Jaak Pöllumäe, Anders Magnusson, Kjell Larsson, Bo Lundbäck. (60)

9P. Nya patienter med kroniskt obstruktiv lungsjukdom 1998-2001 på Centralsjukhus. Gunnar Svensson, Lena Eldh, Anna Kandell-Collén, Håkan Leksell, Claes-Göran Löfdahl, Kerstin Pehrsson. (61)

10P. Lungcancerpatienter 1989-2001 på Centralsjukhus. Gunnar Svensson, Lena Eldh, Anna Kandell-Collén, Håkan Leksell, Claes-Göran Löfdahl. (62)

11P. Sjukhusinläggningar relaterade till rökning, låg FEV1 och kön i en långtidsuppföljning-Malmö Preventiva Projekt. Marie Ekberg-Aronsson, Claes-Göran Löfdahl, Jan-Åke Nilsson, Peter Nilsson, Kerstin Pehrsson. (63)

12P. De samhällsekonomiska kostnaderna för kroniskt obstruktiv

lungsjukdom i Sverige. Sven-Arne Jansson, Åsa Ericsson, Elsy Jönsson, Sixten Borg, Eva Rönnmark, Fredrik Andersson, Bo Lundbäck. (64)

13P. Ger otillräcklig astmakontroll sämre livskvalitet hos patienter med astma i primärvården? Rapport från AIM-studien (Astma i Mellansverige). Karin Lisspers, Florence Andersson, Dan Gustafsson, Mikael Hasselgren, Gunnar Johansson, Jerzy Leppert, Björn Stållberg, Kurt Svärdsudd. (65)

14P. Snarkning hos kvinnor – en studie av riskfaktorer. Malin Svensson, Eva Lindberg. (66)

15P. Simhalls-sjuka, en ny typ av allergisk alveolit. Ulla Nyström-Kronander, Olle Zetterström. (67)

16P. Cement – Holistisk behandling vid KOL – med perkutan vertebroplastik. Janne Björkander, Anders Lindén, Miriam Rodriguez. (68)

17P. Oral behandling med gammaglobulin vid kolit hos patient med hypogammaglobulinemi. Janne Björkander, Birgitta Särnholm. (69)

18P. Flexibel behandling med Symbicort® är effektivt och säkert. Björn Stållberg, Per Olsson, Tommy Ekström, Leif Albert Jøtngensen, Niklas Lindarck. (70)

19P. Tillägg av Formoterol till en låg dos Budesonid ger minskade exacerbationer vid lindrig astma. Thomas Sandström, PJ Barnes, PM O’Byrne, R Rodriguez-Roisin, K Svensson, A Tattersfield. (71)

20P. Budesonid/formoterol i en inhalator minskar andelen svåra exacerbationer och förbättrar lungfunktionen hos patienter med moderat till svår KOL. Claes-Göran Löfdahl, Stefan Peterson, Håkan Olsson. (72)

21P. Formoterol (Oxis® Turbuhaler®) är effektiv och säker som underhållsbehandling och vid behovsmedicin för patienter med kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL). Kerstin Romberg, Sheri Soliman. (73)

SAL A 2

08.30–10.00 22SS. Nationellt vårdprogram för KOL. Marianne Alton, Synnöve Bergentz, Sven Larsson, Bengt-Eric Skoogh, Bengt Stållberg.

SAL A 2

10.15–12.30 **Fria föredrag:** *Moderator:* Anne Geborek, Christer Janson.

10.15 23. Nukleär translokation av MAP kinaser, NFκB och AP-1 i bronkialepitelet efter exponering för dieselavgaser. Jamshid Pourazar, Anders Blomberg, Ragnberth Helleday, Jim Samet, Thomas Sandström.

10.30 24. Total energiförbrukning hos underviktiga KOL patienter som bor hemma. Frode Slinde, Lars Ellergård, Anne-Marie Grönberg, Sven Larsson, Lena Rossander-Hulthén.

10.45 25. Nutritionsstatus och lungfunktion vid KOL (Kroniskt obstruktiv lungsjukdom). Runa Hallin, Per Bakke, Thorarinn Gislason, Christer Janson, Markku Nieminen, Chalotte Suppli-Ulrik.

11.00 26. Screening av rökare vid Nyby Vårdcentrals upptagningsområde i Uppsala. Gunnar Johansson, Yvonne Greén.

11.15 27. Om att säga den (gift)pinne som man sitter på. Matz Larsson, Natasha Anderberg, Gunnel Lööw, Lennart Nilholm, Monica Schwerin.

11.30 28. Hög risk för vuxendebuterad astma men lite barndomsastma hos lantbrukare. Anna Rask-Andersen, Bjarne Lembke, Dan Norbäck, Christer Janson.

11.45 29. Datortomografisk screening för lungcancer: erfarenheter från ett pilotprojekt. Hirsh Koyi, Eva Brandén, Gunnar Hillerdal.

12.00 30. Lungcancerincidens relaterat till socialgrupp och rökning. Marie Ekberg-Aronsson, Claes-Göran Löfdahl, Jan-Åke Nilsson, Peter Nilsson, Kerstin Pehrsson.

12.15 31. BOOP-epidemi i Örebro? Lennart Nilholm, Oscar Caro.

SAL A 2

15.00–16.00 **Postersession.** *Moderatorer:* Bengt-Eric Skoogh, Claes-Göran Löfdahl.

Torsdagen den 28 november

SAL G 3

08.30–10.00 **Symposium: Trötthet – konsekvens av eller orsak till medicinska problem?** *Moderator:* Eva Svanborg. Se SY 21.

Läkemedelslära

sid 212

Onsdagen den 27 november

HALL H, 28–35

09.00–18.00 **Posterutställning**

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl. 15.00–16.00

Postersession arrangeras i sal G1 kl. 10.30–12.00.

1P. Läkarmottagningens förskrivningsstatistik på internet. Apotekare Björn Wettermark, Ulf Bergman, apotekare Per Göransson, statistikansvarig Åke Karlsson, webbdesigner Ann-Sofie Mangs, apotekare Sten Ronge. (28)

2P. Mobila datorstöd vid undervisning i farmakoterapi och klinisk farmakologi. Projektledare Marie Eliasson, beteendevetare Pia Bastholm, systemvetare Jonas Beijer, Lars L. Gustavsson. (29)

3P. Hur ser läkemedelsförbrukningen ut? En jämförande studie av läkemedelsutköp i Sydvästra och Nordöstra sjukvårdsområden i Stockholm. Ahmad Al-Windi, Ulf Bergman, apotekare Maria Juhasz-Haverinen, apotekare Björn Wettermark. (30)

4P. Ketobemidon metaboliseras av CYP2C9 in vitro. Farm D Anita Annas, Ayman AL-Shurbaji, PhD Umit Yasar. (31)

5P. Realtids PCR för kvantifiering av tiopurinmetyltransferas (TPMT) genuttryck. Malin Lindqvist, Sven Almer, Hans Hildebrand, Curt Peterson, Peter Söderkvist. (32)

6P. Läkemedelsbiverkningar vanlig orsak till inläggning på sjukhus – möjligt att kontrollera med datoriserad journalföring. Mia von Euler, Erik Eliasson, Gunnar Öhlén, Ulf Bergman. (33)

7P. Måluppfyllelse hos patienter med hyperkolesterolemi som behandlats med rosuvastatin eller atorvastatin enligt Joint European Societies behandlingsmål för LDL-kolesterol. Helge Istad, Leiv Ose, John Pears, Harry Southworth, Steen Stender. (34)

8P. Symbicort® Turbuhaler® påverkas inte vid förvaring i varm/fuktig miljö. En klinisk farmakokinetisk jämförelse mellan Symbicort Turbuhaler och Seretide™Diskus™. Lars Borgström, Peter Lipniunas. (35)

SAL G 1

10.30–12.00 **Postersession**

SAL A 5

13.00–14.00 **Årsmöte.** Sektionen för läkemedelslära.

14.00–15.00 **Årsmöte.** Svensk förening för klinisk farmakologi.

SAL K 1

16.30–18.00 **Symposium: Depression – en behandlingsbar riskfaktor vid kranskärllssjukdom?** *Moderator:* Kurt Boman. Se SY 8.

SAL K 2

16.30–18.00 **Symposium: Blod, svett och därar. Doping ett hot mot idrotten.** *Moderator:* Bengt Westerberg. Se SY 9.

Fredagen den 29 november

SAL K 2

10.30–12.00 **Symposium: Bara hälften av patienterna följer din ordination.** *Moderator:* Thomas Ihre. Se SY 40.

SAL K 3

12.30–14.00 **Symposium: Pengar eller mediciner – vad styr prioriteringen inom läkemedelsområdet?** *Moderator:* Olof Edhag. Se SY 43.

Medicinens historia

sid 214

Onsdagen 27 november

SAL J 1

08.30–12.00

08.30 1. Galenos’ filosofiska läkarideal. Lars Sjöstrand.

08.45 2. Soranos – Kvinnolära. Sylvia Törnkvist, Ingrid Ursing.

09.05 3. Barnets åldrar och kön i ett arkeologiskt skelettmateriel från norra Iran. Eva Wahlberg Sandberg.

09.20 4. Äderförkalkning och portvinstår. Caroline Arcini Ahlström.

09.35 5. Några reflexioner över kontrafaktisk medicinsk historia. Malou Hultcrants, Herman Diamant.

09.50 Paus

10.20 6. Serafimerlasarettet 250 år. Tomas Gejrot.

10.35 7. Medicinsk dokumentation genom tiderna – kan en doktorsav-

handling om journalföring betyda något för dagens patientjournal? Inga Nilsson, Peter Nilsson.

10.50 8. Provinsialläkarna och hälsorevolutionen – landsortsläkarnas vardag och visioner 1840–1920. Nils-Eric Sundström, Peter Nilsson.

11.05 9. Jöns Johansson och Nobelpriset i fysiologi eller medicin. Nils O Sjöstrand.

11.20 10. Farliga förbindelser – svensk-tyska nazimedicinska kontakter på 1930-talet. Peter Nilsson.

11.35 11. Striden mellan barnläkaren Bertil Söderberg och Göteborgsbiskopen Bo Giertz 1950. Carl-Magnus Stolt.

Medicinsk genetik

sid 216

Onsdagen den 27 november

SAL G 1

09.00–10.15 1SS. Sektionssymposium: Genetisk diagnostik och vägledning nu och i framtiden. Moderator: Jan Wahlström. Deltagare: Göran Annerén, Gösta Eliasson, Ulrika Hösterey-Ugander, Anders Olausson.

SAL F 3

13.15–14.15 2F. Gästföreläsning: Dysmorphology – a Clinicians Guide to Development. Professor Dian Donnai, Acadmic Unit of Medical Genetics, University of Manchester, UK.

SAL K 3

14.30–16.00 Symposium: Prevention mot kolorektalcancer. Moderatör: Annika Lindblom. Se SY 7.

Medicinsk informatik

sid 314

Torsdagen den 28 november

SAL A 6

08.30–10.00 Symposium: Kroppsspråk, talspråk, skriftspråk, datorspråk – klarar vi av det? Moderator: Göran Petersson. Se SY 19.

Medicinsk mikrobiologi

sid 216

Onsdagen den 27 november

SAL K 3

16.30–18.00 Symposium: Akuta CNS-infektioner – är det bara agens som skall behandlas? Moderator: Jan Sjölin. Se SY 12.

Torsdagen den 28 november

SAL H 1

08.30–10.00 Symposium: Infektioner hos reservdelsmänniskan. Moderator: Lena Öhman. Se SY 18.

HALL H, 184–192, 241–256

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna vid sina posters kl. 13.45–14.45.

Postersession arrangeras i sal F 1 kl. 15.00–16.00. Moderatorer: Bertil Kaijser, Sigvard Olofsson.

1P. Behövs anaerob inkubering för odlingsdiagnostik av pneumokocker i luftvägsprov? Kristoffer Strålin, Hans Holmberg, Eva Törnqvist. (184)

2P. Resistensbestämning av streptokocker och Haemophilus influenzae – Gemensamt medium innehållande defibrinerat hästblod och NAD. Charlotte Borén, Gunnar Kahlmeter, Robert Smyth. (185)

3P. Resistensbestämning av Neisseria gonorrhoeae – kan det nu rekommenderade mediet ersättas av ett mer generellt använt medium? En pilotstudie. Hanne Högvall, Charlotte Borén, Hans Fredlund, Gunnar Kahlmeter, Robert Smyth, Magnus Unemo, Anders Österlund. (186)

4P. Jämförelse av bactericid aktivitet av ampicillin, ciprofloxacin, claritromycin, telitromycin och quinupristin/dalfopristin mot intracellulära Haemophilus influenzae. Arne Forsgren, Kristian Riesbeck. (187)

5P. High antibiotic susceptibility among bacterial pathogens despite high antibiotic consumption in Swedish ICUs. Håkan Hanberger, Lars Burman, Otto Cars, Marcus Erlandsson, Hans Gill, Sune Lindgren, Lennart Nilsson et al. (188)

6P. Genetiskt släktskap bland högradigt gentamicinresistenta Enterococcus faecalis på intensivvårdsavdelningar i södra Sverige. Anita Hällgren, Baharak Saeedi, Barbro Isaksson, Maud Nilsson, Håkan Hanberger, Lennart E. Nilsson. (189)

7P. Resistens mot tetracyklin och andra antibiotika hos E.coli i tarmens normalflora; en jämförelse mellan svenska och pakistanska spädbarnsstammar. Nahid Karami, Ingegerd Adelberth, Erika Lindberg, Forough Nowrouzian, Agnes Wold. (190)

8P. Låg frekvens antibiotikaresistens hos Staphylococcus aureus i svenska spädbarns tarmflora. Erika Lindberg, Ingegerd Adlerberth, Agnes Wold. (191)

9P. Klonal spridning av penicillin resistent pneumokocker på daghem; uppträdande av en invasiv klon av typ 35B bland bärare. Birgitta Henriques Normark, Lars Burman, Brith Christensson, Britt Noreen, Barbro Olsson-Liljequist et al. (192)

10P. Penicillinresistenta pneumokocker – behov av epidemiologisk bevakning. Christina Åhrén, Gertrud Bohlin, Margarethe Krabbe, Agneta Leinberg, Kristina Moberg, Hans Peterson, Karin Stenqvist. (241)

11P. Staphylococcus aureus på personalens händer på en thoraxkirurgisk klinik: Endogent eller exogent ursprung? Ann Tammelin, Margareta Edvall, Fia Klötz, Ulla Zettersten. (242)

12P. Jämförelse av Multilocus Sequence Typing (MLST), pulsfältgelelektrofores (PFGE) och Arbitrarily Primed PCR (AP-PCR) för typning av meticillinresistenta S.aureus (MRSA). Eva Tano, Lisbeth Elfström, Martin Laurell, Ann Tammelin. (243)

13P. Gensekvansen IS1016 – en markör för låg virulens hos okapslade Haemophilus influenzae? Eva Karlsson, Åsa Melhus. (244)

14P. Genetisk profil av enterohemorrhagiska Escherichia coli stammar i relation till klonalitet och kliniska tecken på infektion. Christina Welinder Olsson, Maria Badenfors, Tom Cheasty, Bertil Kaijser, Eva Kjellin. (245)

15P. Children's diarrhea in Hanoi, Vietnam, importance of E.coli. Trung Nguyen Vu, Andrej Weintraub, Chinh Le Huy, Phung Le Van. (246)

16P. Semi-kvantitativ RT-PCR för att studera genuttrycket av adhesiner hos Escherichia coli. Forough Nowrouzian, Ingegerd Adlerberth, Hans-Jürg Monstein, Agnes Wold. (247)

17P. Interaktioner mellan Prevotella bivia och cervix celler (HeLa). Louise Strömbeck, Elisabeth Holst, Phoebus Madianos, Inger Mattsby-Baltzer, Ulf Nannmark, Panos Papapanou, Jens Sandros. (248)

18P. Importance of a beta-glucan receptor in the non-opsonic entry of non-typeable Haemophilus influenzae into mammalian cells. Irini Lazou, Arne Forsgren, Kristian Riesbeck. (249)

19P. Inverkan på fibrinonektinbindande proteiner hos Staphylococcus aureus på experimentell septisk artrit. Elisabet Josefsson, Timothy Foster, Sharon Peacock. (250)

20P. Omgivningens inverkan på mRNA-uttryck av clumping factor A och sortas A hos Staphylococcus aureus. Annica Pilgård, Elisabet Josefsson, Andrej Tarkowski. (251)

21P. MID, det IgD-bindande proteinet hos Moraxella catarrhalis, är också ett adhesin. Arne Forsgren, Kristian Riesbeck. (252)

22P. Gram-positiva bakterier måste ha intakt cellvägg för att inducera interleukin-12-produktion hos monocytter. Cecilia Barkman, Christina Hessel, Agnes Wold. (253)

23P. Eosinofiler aktiveras av skadade eukaryota celler. Anna-Lena Stenfeldt, Christine Wennerås. (254)

24P. Utvärdering av tre metoder för snabbdiagnostik av influensavirusinfektion. Eva Törnqvist, Marita Ekström, Ilona Lewensohn-Fuchs, Kerstin Malm, Paula Mölling, Peter Nilsson. (255)

25P. Ingen korsresistens eller resistensutveckling av HIV-1 in vitro mot tripeptiden GPG-amid. Elin Andersson, Peter Horal, Bo Svennerholm. (256)

SAL F 1

15.00–16.00 Postersession. Moderatorer: Bertil Kaijser, Sigvard Olofsson.

SAL F 1

16.00–17.00 Fria föredrag. Moderatorer: Sigvard Olofsson, Bertil Kaijser.

16.00 26. Livslång slemhinneimmunitet mot HIV-1 gp41 efter intranasal HIV-DNA L3 adjuvant prime och peptidbooster immunisering.

Jorma Hinkula, Claudia Devuti, Bartek Zuber, Reinhold Benthin, Ulf Schröder, Kristina Broliden et al.

16.15 27. Första svenska isolatet av humant metapneumovirus. Benita Zwegyberg Wirgart, Tobias Allander, Imma Wagner, Kjell-Olof Hedlund, Maria Brytting et al.

16.30 28. Klonala skillnader mellan pneumokocker som orsakar invasiv sjukdom respektive bärarskap. Birgitta Henriques Normark, Brith Christensen, Göran Kronvall, Staffan Normark, Barbro Olsson-Liljequist, Andreas Sandgren et al.

16.45 29. Polysackaridkapseln hos pneumokocker påverkar autolys och antibiotikatolerans. Jenny Fernbro, Ingrid Andersson, Birgitta Henriques Normark, Eva Morfeldt, Staffan Normark, Elaine Toumanen, Jack Sublett.

SAL H 1

16.30–18.00 Symposium: Resor, risker och råd. Moderator: Lars Rombo. Se SY 29.

SAL F 1

17.00 Årsmöte.

18.30 Avresa från entré 5 (mot Korsvägen) till Saluhallen Briggen, Nordhemsgatan 28.

Fredagen den 29 november

SAL G 3

08.30–10.00 Symposium: Nya patogener. Moderator: Torkel Wadström. Se SY 34.

SAL G 4

10.30–12.00 30SS. Sektionssymposium: Mikrobiologisk diagnostik vid nedre luftvägsinfektioner. Moderator: Mats Kalin. Deltagare: Sverker Bernander, Annika Linde, Kenneth Persson, Björn Petrini.

SAL G 4

12.45–16.00 Fria föredrag. Moderatorer: Sigvard Olofsson, Bertil Kaijser.

12.45 31. Epstein-Barr Virus (EBV) lymfoproliferativt syndrom hos en homosexuell man med HIV-infektion och en primär cytomegalovirus (CMV)-infektion. Sven Grützmeier, Jan Alberth, Birger Christensson, Annika Ehrnst, Ingemar Ernberg, Inger Nennesmo, Eric Sandström, Claes Örvell.

13.00 32. Utveckling av molekyllär och serologisk diagnostik för humanpatogena flavivirus. Mehrdad Mousavi-Jazi, Fredrik Elgh, Åke Lundkvist, Sirkka Vene.

13.15 33. Lactoferrin down-regulates the LPS-induced cytokine production in monocytic cells. Liliana Håversen, Mirjana Hahn-Zoric, Lars Åke Hanson, Inger Mattsby-Baltzer, Bertil Ohlsson.

13.30 34. Gram-positiva och Gram-negativa bakterier inducerar olika proinflammatoriska cytokiner. Agnes Wold, Bengt Andersson, Christina Hessel.

13.45 35. Bakteriell aktivering av eosinofila granulocyter. Lena Svensson, Christine Wennerås.

14.00 36. Den IgD-bindande delen av Moraxella catarrhalis yttre membranprotein MID består av 238 aminosyror och en tetramer struktur. Kristian Riesbeck, Therése Bengtsson, Arne Forsgren.

14.15 37. Studier av Helicobacter-bakterier i patologisk pancreasvävnad. Henrietta Ståhlbrandt, Sigmund Dawiskiba, Ingemar Ihse, Åsa Ljungh et al.

14.30 38. Laktobaciller motverkar störningar i den normala mikrofloran under antibiotikabehandling. Åsa Sullivan, Lisbeth Barkholt, Carl Erik Nord.

14.45 39. Kolonisering med laktobaciller hos svenska småbarn. Ingegerd Adlerberth, Siv Ahrné, Bill Hesselmar, Robert Saalman, Inga-Lisa Strannegård et al.

15.00 40. The checkerboard DNA-DNA hybridization technique for studies of the lower genital tract microflora. Natalia Nikolaitchouk, Björn Andersch, Enevold Falsen, Panos Papapanou Panos, Jens Platz-Christensen, Inger Mattsby-Baltzer.

15.15 41. Jämförelse mellan serologisk och genetisk porB-baserad typning av Neisseria gonorrhoeae. Konsekvenser för framtida karaktärisering? Magnus Unemo, Jan Albert, Hans Fredlund, Per Olcén.

15.30 42. Genotypning och serotypning av Legionella pneumophila se-

rogrupp 1 från infektioner/utbrott i olika geografiska områden i Sverige. Kerstin Jacobson, Sverker Bernander, Johan Darelid, Monica Lundholm.

15.45 43. Utbrott av EHEC bland personal på barnsjukhus – diagnostik med PCR och PFGE. Karin Stenqvist, Bertil Kaijser, Maria Badenfors, Åke Brandberg, Kerstin Florén, Lena Holmberg, Eva Kjellin, Staffan Mårild et al.

Medicinsk psykologi

sid 226

Torsdagen den 28 november

SAL R 7

12.30 Sektionsstyrelsen informerar.

13.00–15.00 1SS. Sektionssymposium: Samtal, medicinering eller kirurgi: tankar om bakgrunden till samlagssmärter hos unga kvinnor. Moderator: Eva Rosmark Calltorp. Medverkande: Marianne Lerner, psykolog, Lotti Helström, Ulla Sellgren, Åsa Pravitz.

Medicinsk Radiofysik

sid 226

Torsdagen den 28 november

HALL H, 150–156

09.00–18.00 Posterutställning

Postersession arrangeras i sal R24/25 kl 15.35–16.15.

1P. Hematologisk toxicitet av alfa-strålaren ²¹¹At och elektron-strålaren ^{99m}Tc i nakna möss. Jörgen Elgqvist, Peter Bernhardt, Ragnar Hultborn, Börje Karlsson, Sture Lindegren, Stig Palm, Lars Jacobsson. (150)

2P. Möjligheter till radionuklidterapi av små tumörer med Rh-103m. FM Anneli Schmitt, Håkan Ahlman, FD Peter Bernhardt, professor Eva Forssell-Aronsson, FM Charlotta Johanson, Lars Kölby, Ola Nilsson, professor Gunnar Skarnemark. (151)

3P. Biodistribution och dosimetri i patienter: [¹¹¹In]-DOTA-Tyr3-octreotide (¹¹¹In-DOTATOC) versus [¹¹¹In]-DOTA-Tyr3,Thr8-octreotide (¹¹¹In-DOTATATE). Fil. mag. Helena Uusijärvi, Peter Bernhardt, PhD, Marta Cremonesi, PhD, Flavio Forrer, professor Eva Forssell-Aronsson, professor Jan Müller, professor Helmut Mäcke. (152)

4P. Absorberad dos i uretra vid interstitiell HDR brachyterapi med Ir-192. Stud Annika Sartz, sjukhusfysiker Mats Isaksson, sjukhusfysiker Essie Persson, sjukhusfysiker Raine Vesanen. (153)

5P. XRF-mätningar av jodkoncentration in vitro och test av ett positioneringssystem för mätningar in vivo. Radiofysikstud Hans Johansson, Gertrud Berg, docent Mats Isaksson, strålskyddsfysiker Annhild Larsson. (154)

6P. Bestämning av magnetisk susceptibilitet i plaster med hjälp av MRI. Åsa Carlsson, Göran Starck, PhD, Maria Ljungberg, PhD, professor Sven Ekholm, professor Eva Forssell-Aronsson. (155)

7P. Mätning av tidsvarierande magnetfält i två olika magnetkameror. Kerstin M Lagerstrand, MSc, Sven Ekholm, professor Eva Forssell-Aronsson, Göran Starck, PhD, Barbro Vikhoff-Baaz, PhD. (156)

SAL R 24/25

12.00–13.00 Årsmöte i Svensk Förening för Radiofysik med utdelning av Holger Sköldborns Stipendium. Lunchsmörgås och dryck serveras.

13.15–14.00 8F. Kalle Vikterlöf-föreläsning: Strålterapi: Dagens teknik och kompetensutveckling. Docent Karl-Axel Johansson, leg. sjukhusfysiker, MFT/Terapeutisk Radiofysik, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Göteborg.

14.15–15.30 9SS. Sektionssymposium: Funktionell MR i nutid och framtid. Moderator: Docent Ronnie Wirestam. Föreläsare: Docent Peter Lundberg och professor Freddy Ståhlberg.

15.35–16.15 Postersession: Moderator: Professor Sven-Erik Strand.

SAL K 2

16.30–18.00 Symposium: Strålsanering genom strålplanering. Moderator: Hans Ringertz. Se SY 28.

Fredagen den 29 november

SAL H 1

10.30–12.00 Symposium: Om det osannolika skulle hända – medicinskt omhändertagande och information vid strålningsolyckor. *Moderator:* Lars-Erik Holm. Se SY 42.

Medicinsk Radiologi

sid 228

Onsdagen den 27 november

SAL F 4/F 5

14.30–16.00 Symposium: Nationella riktlinjer för diagnostik, behandling och profylax av venös tromboembolism. *Moderator:* David Bergqvist. Se SY 6.

SAL A 3

16.30–18.00 Symposium: Akut gastrointestinal blödning. *Moderator:* Christer Stael von Holstein. Se SY 10.

Torsdagen den 28 november

SAL K 2

08.30–10.00 Symposium: Städa bland hemangiomen. *Moderator:* Pål Svendsen. Se SY 20.

SAL G 4

09.15–10.45 Sektionssymposium: Somatostatinreceptorer med strålände kontakter. *Moderator:* Eva Forssell-Aronsson. Se sektionen för nuklearmedicin.

SAL F 4/F 5

10.30–12.00 Symposium: Skall Sverige införa tidig diagnostik av prostatacancer? *Moderator:* Per-Anders Abrahamsson. Se SY 24.

SAL A 7

10.30–12.00 Fallbeskrivningar: Ungt Forum.

SAL A 7

12.45–15.00 Fria föredrag. *Moderator:* Rutger Swanberg.

12.45–13.00 1. Circumflexarörelsen; en ny angiografisk metod för bedömning av vänsterkammarfunktionen. Anders Kähäri, Torbjörn Andersson, Mikael Danielewicz, Kent Emilsson, Birger Wandt

13.00–13.15 2. CT morfologi hos friska rökare - en 5-års uppföljning. Jenny Vikgren, Kristina Andelid, Björn Bake, Marianne Boijesen, Ann Ekberg-Jansson, Sven Larsson, Ulf Tylén

13.15–13.30 3. Nationell kartläggning av akut radiologisk venös trombosdiagnostik i Sverige. Ola Björgell, Paul Blomqvist, Karin Hedenmalm, Helle Kieler, Ingemar Persson, Stefan Rosfors

13.30–13.45 4. Granskning av scoringsystem för gradering av akut djup ventrombos (DVT) i benen. Ola Björgell, Fredrik Robertsson

13.45–14.00 5. Preoperativ percutan embolisering av v portae reducerar leversvikt efter utvidgad leverresektion. Hans Klingenstierna, Christer Cahlin, Martin Delle, Per Lindner, Lars Lönn, Magnus Rizell, Mikael Olausson

14.00–14.15 6. Endovaskulär stentgraftbehandling av thoracala aortadissectioner. Lars Lönn, Martin Delle, Mårten Falkenberg, Hans Klingenstierna, Vincenzo Lepore, Göran Rådberg, Bo Risberg, Olof Henriksson

14.15–14.30 7. CT-colografi – diagnostisk potential vid colorectal tumördiagnostik hos symptomatiska patienter. Maria H Svensson, Mikael Hellström, Anders Kilander, Anders Larsson, Per-Ove Stotzer, Elisabeth Svensson.

14.30–14.45 8. Bevarad bäckencirkulation vid endovaskulär stentgraftbehandling av bilaterala iliaca aneurysm – En ny teknik. Martin Delle, Lars Karlström, Hans Klingenstierna, Lars Lönn, Ulf Nyman, Bo Risberg, Urban Wingren.

14.45–15.00 9. Prospektiv randomiserad studie för jämförelse mellan behandling med trombininjektion och kompressionsbehandling av iatrogena, kateterrelaterade, pseudoaneurysm. Anne Olmarker, Kjell Geterud, Lars Lönn, Bo Risberg

SAL A 7

15.00–16.00 10F. Forssellföreläsning: Low-dose CT screening för lungcancer: Background and current data. Professor Stefan Diederich.

SAL K 2

16.30–18.00 Symposium: Strålsanering genom strålplanering. *Moderator:* Hans Ringertz. Se SY 28.

Medicinsk teknik och fysik

sid 230

Onsdagen den 27 november

SAL R 22/23

08.30–10.00 Fria föredrag: *Moderator:* Tekn.dr. Heikki Teriö.

08.30 1. Dator i patientnära miljö. Med.tekn.ing. Roland Eriksson, Med.tekn. Ing. Stig Hallgren.

08.45 2. Kartläggning av artefakter och larm vid en hjärtintensivvårdsavdelning. Högscoleing. Annika Jonsson, Tekn.dr. Maria Lindén, Sjuksköterska Hans Målberg, Anders Stjerna.

09.00 3. Detektion av motoriska enheter med multielektrod yt-EMG. Civ.ing. Christer Grönlund, Tekn.dr. Stefan Karlsson, Civ.ing. Nils Östlund.

09.15 4. Skattning av muskelfiberriktning med multielektrod yt-EMG. Civ.ing. Nils Östlund, Civ.ing. Christer Grönlund, Tekn.dr. Stefan Karlsson .

09.30 5. Detektering av förändringar i prostatavävnad m.h.a. resonanssensor. Civ.ing. Ville Jalkanen, Fil.dr. Britt Andersson, Anders Bergh, Tekn.dr. Anders Eklund, Prof. Olof Lindahl.

09.45 6. Ny metod för korrektion av artefakter i 3D-hastighetsfält uppmätta med MR. Tekn.lic. Per Thunberg, Civ.ing. Lars Wigström, Tekn.dr. Tino Ebbers, Prof. Matts Karlsson.

SAL R 22/23

10.15–12.00 Sektionssymposium: Anatomiska modeller ger säkrare kirurgiskt resultat till lägre kostnad. *Moderator:* Civ.ing. Lars Avellán.

10.15 7SS. Introduktion till anatomiska modeller. Vad är det? Civ.ing. Lars Avellán.

10.30 8SS. Nyttan av anatomiska modeller. Anders Westermarck.

10.55 9SS. Samhällsekonomiska konsekvenser av anatomiska modeller. Civ.ing. Lars Avellán.

11.10 10SS. Hur får man tag på anatomiska modeller? Finns det olika kvaliteter? Vad kostar det? Teknisk chef Lars Gistorp, Specialist FFF Henrik Lundell.

11.35 Paneldiskussion.

SAL R 22/23

15.00–17.00 Årsmöte. Utdelning av Erna Ebelings pris 2002.

Medicinsk undervisning

sid 232

Onsdagen den 27 november

HALL H, 125–129

09.00–18.00 Posterutställning

1P. Regionen utanför universitetssjukhusen - en potentiell resurs i läkarutbildningen. Sven Wallerstedt. (125)

2P. Introduktionskurs vid läkarutbildningen i Umeå. Niels Lynöe, Christina Lindén. (126)

3P. Mångkulturella aspekter i läkarutbildningen vid Lunds universitet. Margareta Troein, Caroline Wachtler (BA, med stud.). (127)

4P. A New Medical Curriculum at Umeå University. Universitetslektor Mari Norgren, Stefan Emdin, Roger Karlsson, med stud Erik Nilsson. (128)

5P. Evidensbaserad medicin - del i vetenskaplig baskurs. Anna Engström-Laurent, Ellinor Ädelroth, Kjell Asplund. (129)

ANNONS

SAL F 3

14.30–15.15 6F. **Gästföreläsning:** Om kunskap och kunskapsbildning. Professor Sven-Eric Liedman, Göteborgs universitet.

SAL F 3

15.15–16.45 7SS. **Sektionssymposium:** Hur introducerar vi de läkarstuderande till utbildningen? *Moderator:* Torgny Hallberg. *Deltagare:* Ulf Dahlström, Niels Lynöe, med stud Emily Poignant, med stud Carl Savage, Jörgen Thorn, Margareta Troein, Brita Winsa.

SAL F 3

16.45–17.15 Föreningsmöte, Svensk Förening för Medicinsk Undervisning.

Neurospecialiteter

sid 233

Onsdagen den 27 november

SAL K 3

16.30–18.00 Akuta CNS-infektioner – är det bara agens som skall behandlas? *Moderator:* Jan Sjölin. Se SY 12.

Torsdagen den 28 november

SAL G 3

08.30–10.00 Trötthet – konsekvens eller orsak till medicinska problem? *Moderator:* Eva Svanborg. Se SY 21.

HALL H, 228–240, 259–264

09.00–18.00 Posterutställning

Postersessionen är kl 15.30–16.30 med utställarna närvarande vid sina posters.

1P. Tecken på tidigare blödningar hos patientern med akuta intracerebrala blödningar. Montserrat Alemany, Raili Raininko, Anna Stenborg, Andreas Terént. (228)

2P. Supratentoriell / infratentoriell tryckdifferens vid expansivitet i bakre skallgropen. Parviz Shamsgovara, Harry Kourtopoulos. (229)

3P. Jämförelse mellan CT-fynd och invasiv ICP mätning vid bedömning av skallskadade patienter. Harry Kourtopoulos, Harry Elvandies, Silvana Naredi. (230)

4P. Akuta EEG-förändringar efter experimentell skallskada. Jonas K.E. Persson, BMA Jenny Bursell, BMA Inga-Lisa Larsson, Mårten Risling, Anders S. Suneson. (231)

5P. Epileptiska anfall är vanligt hos patienter i akutfasen efter skallskada. Elisabeth Ronne-Engström, Thomas Winkler. (232)

6P. Indikation på minskat astrocytärt glutamatupptag i en modell av posttraumatisk epilepsi. Carolina Samuelsson, Eva Kumlien, Åse Elving, Dan Lindholm, Elisabeth Ronne-Engström. (233)

7P. Epilepsikirurgiska reoperationer. En rapport av resultaten över 10 år (1990–1999), med data hämtade från Nationella Epilepsikirurgiregistret. Bertil Rydenhag, Kristina Malmgren, Ingrid Olsson, Hans C:son Silander, Roland Flink. (234)

8P. Epilepsikirurgi i Sverige 1991-1999. Roland Flink, Sigfrid Blom, Kristina Malmgren, Per Åmark. (235)

9P. STN-stimulering och mikrodialys i Gpi. Nil Dizdar, Lars-Erik Augustinsson, BMA Anita Kullman, kemist Dzeneta Nezirevic, Johan Richter, Peter Zsigmond. (236)

10P. Subthalamusstimulering förbättrar inte autonom dysfunktion vid Parkinsons sjukdom. Björn Holmberg, Bo Johnels, Olle Cornelius, Jarl Ahlberg, sjuksköterska Yvonne Jansson, Mikael Elam. (237)

11P. Effektivare Parkinsonbehandling med fickdators hjälp? Christian Carlström. (238)

12P. Livskvalité och smärta vid Parkinsons sjukdom – kontrollerad enkätstudie i Kronobergs län. Birgitta Hagberg Quittenbaum, leg sjukgymnast, dr med vet Birgitta Grahn. (239)

13P. Att leva med dystoni – en enkätundersökning. Anders Silfors, Göran Solders. (240)

14P. Hur väl fungerar akut behandling vid migrän i klinisk praxis? En prospektiv multicenterstudie inom primärvården. Mattias Linde, Carl Dahlöf. (257)

15P. Komplementär effekt av autokrin PDGF stimulering och p53 eller

Ink4a-Arf deletion i en gliommodell i mus. Göran Hesselager, Monica Nistér, Ph.d. Lena Uhrbom, Bengt Westermark. (258)

16P. Gammaknife i behandling av cerebrala metastaser: status quo. Bodo Lippitz, Christer Lindquist. (259)

17P. Skallbasmeningiom: långtidsförlopp efter strålkirurgi med gammaknife. Bodo Lippitz, Christer Lindquist. (260)

18P. Behandling av intrakraniell hypertension vid bakteriell meningit. Peter Lindvall, Clas Ahlm, Mats Ericsson, Leif Gothefors, Lars-Owe Koskinen. (261)

19P. Mikrodialys och EMG vid statiskt muskelarbete hos friska patienter med mitokondriell myopati. Hans Axelsson, Håkan Askmark, Atle Melberg, Gunnar Ronquist. (262)

20P. Dokumenterad kontra rapporterad läkemedelslista hos polikliniska patienter. Beteendevetare Pia Bastholm, projektledare Marie Eliasson, Lars L. Gustafsson, Per Gillström, utvecklingschef Lennart Jacobsson, civ ing Pär Malmkvist, civ ing Björn Molin, Marie-Louise Ovesjö, Lars-Olof Ronnevi. (263)

21P. Hur påverkas smärta vid MS av rehabilitering i varmt klimat. Lars Werhagen, Elisabet Waldenlind. (264)

SAL G 2

08.30–09.30 22SS. **Sektionssymposium:** 20 års samlad ryggmärgsskadeerfarenhet. *Moderator:* Ann-Katrin Karlsson.

Rekonstruktiv handkirurgi: Arvid Ejeskär/Jan Fridén

Neurourologi: Olof Jonsson

Fertilitet: Agneta Sjösteen

Autonom dysfunktion: Ann-Katrin Karlsson

09.30–10.30 23SS. **Sektionssymposium:** Stereotaktisk strålbehandling av tumörer och kärlmissbildningar i hjärnan. *Moderator:* Lars Kihlström.

Introduktion: Lars Kihlström.

Tillämpad strålbiologi: Christer Lindquist.

Strålkniiven, indikationer och resultat: Bodo Lippitz.

Linjäraccelerator, erfarenheter från Sahlgrenska: Olle Corneliussen.

Hypofraktionerad stereotaktisk strålbehandling: Tommy Bergenheim.

Protonbestrålning, erfarenheter från Uppsala: Erik Blomquist.

Diskussion och fallbeskrivningar: panelen.

10.30–11.30 24SS. **Sektionssymposium:** NPH? Om diagnostik och behandling av normaltryckshydrocephalus. *Moderator:* Stig Rehncrona.

Historik och klinik: Carsten Wikkelsö.

CT och MRT diagnostik: Mårten Annertz.

Lumbalt infusionstest och/eller CSF-tap test: Babar Kahlon.

Behandling: Jan Malm.

Diskussion.

SAL G 2

11.30–12.00 25SS. **Sektionssymposium:** Kliniska tillämpningar av funktionell MRI (fMRI). *Medverkande:* Danielle van Westen, Christina Elfgrén, Elna-Marie Larsson, Johan Olsrud, Ia Rorsman, Gunnar Skagerberg, Freddy Ståhlberg, Anders Wennerberg.

12.00–12.30 26F. **Ingvar-föreläsning:** Professor Marie Åsberg. 2002 års mottagare av Ingvar-priset i klinisk neurovetenskap.

SAL A 2

12.30–14.00 **Sektionssymposium:** Plastikkirurgi – en livboj vid kirurgiska komplikationer. *Moderator:* Hans Nettelblad. Se sektionen för plastikkirurgi.

SAL K 2

12.30–14.00 B12-brist – en utmaning för läkare i flera specialiteter. *Moderator:* Göran Westman. Se SY 27.

SAL G 2

13.30–14.30 27SS. **Sektionssymposium:** Cerebral monitorering vid intensivvård efter skallskada. *Medverkande:* Bertil Rydenhag, Bengt Nellgård, Anders Hedström, Elisabeth Ronne-Engström, Per Enblad.

14.30–15.30 28SS. **Sektionssymposium:** Akut behandling av neuroinflammatoriska tillstånd. *Moderator:* Jan Ernerudh.

Guillain-Barré syndrom: Magnus Vrethem.

Akut Myastenia Gravis: Ritva Matell.

Akuta myeliter: Lou Brundin.

HALL H, 228–240, 257–264

15.30–16.30 Postersession.

Utställarna närvarande vid sina posters.

SAL K 3

16.30–18.00 Stroke i akutskedet. *Moderator:* Per Wester. Se SY 30.

Fredagen den 29 november

SAL F 4/F 5

10.30–12.00 Ja är ja och nej är nej och däremellan intet? Respekterar sjukvården den avlidnes inställning till organ- och vävnadsdonation? *Moderator:* Annika Tibell. Se SY 41.

SAL F 3

12.00–13.00 **Gästföreläsning:** Current trends in the diagnosis and management of hemangiomas and vascular malformations. Professor Milton Waner, Vascular Anomalies Center, Arkansas Children's Hospital, University of Arkansas for Medical Sciences, Little Rock, USA. Se sektionen för plastikkirurgi.

Njurmedicin

sid 238

Torsdagen 28 november

SAL F 3

13.15–14.00 **SGO Johansson-föreläsning:** Pathogenesis and treatment of ANCA-associated systemic vasculitides. Professor Caroline Savage, Birmingham, England. Se sektionen för klinisk immunologi.

SAL J 2

14.15–15.45 **Sektionssymposium:** ANCA vid vaskulitdiagnostik
Thomas Skogh: **Introduktion.**
Gunnar Sturfelt: **Systemiska vaskulitjukdomar; klinisk diagnostik och handläggning.**
Thomas Skogh: **IF-mikroskopi för analys av ANCA.**
Jörgen Wieslander: **EIA-metoder för analys av ANCA.**
Se sektionen för klinisk immunologi.

Fredagen 29 november

SAL K 1

08.30–10.00 **Symposium:** Att ge järnet – nytt om järnbristens diagnostik och behandling. *Moderatorer:* Jan Palmblad/Gunnar Birgegård. Se SY 32.

SAL A 2

08.30–09.30 **Fria föredrag.** *Moderator:* Börje Haraldsson.
1. **Kliniska och genetiska fynd pekar på förekomsten av okända gener vid cystinuri.** Erik Fjellstedt, Torsten Denneberg, Lotta Harnevik, Jan-Olof Jeppsson, Peter Söderkvist.
2. **Flanksmärta och hematuri, inte alltid njursten?** Marie Glassell, Hans Herlitz.
3. **Hemodynamiska förändringar vid fullständig korrigering av renal anemi hos predialyspatienter.** Hans Furuland, Bertil Andrén, Bo G Danielson, Torbjörn Linde, Bo Sandhagen, Björn Wikström.
4. **Att leva med kronisk njursvikt: patienters upplevelse av deras fysiska och funktionella förmåga.** Susanne Heiwe, Naomi Clyne, Madeleine Abrandt Dahlgren.
09.30–10.00 Kaffe.

SAL A 2

10.00–11.00 **5F. Gästföreläsning:** The heart in uremia. Professor Eberhard Ritz, Heidelberg, Tyskland. *Moderator:* Lars Weiss.
11.10–12.10 Årsmöte Svensk njurmedicinsk förening.
12.10–13.30 Lunch

SAL A 2

13.30–14.30 **6F. Gästföreläsning:** Nefropati vid diabetes mellitus typ 2 – globalt problem och utmaning för den medicinska professionen. Professor Hans-Henrik Parving, Gentofte, Danmark. *Moderator:* Per-Ola Attman.
14.40–15.30 **Fria föredrag.** *Moderator:* Carl-Gustaf Elinder.
7. **Angiotensin II hämmar inte reninsekretionen hos normotensiva indi-**

vider med ärftlighet för hypertoni. Eva Palmgren, Mattias Aurell, Hans Herlitz, Bengt Widgren.

8. **Neonatal ACE hämning ökar njurgenexpression av IGF-bindning protein-1 i samband med papillatrofi.** Yun Chen, Linda Bönqvist, Peter Friberg, Daina Lasaitiene, Annika Nilsson.

9. **Förslag till inrättande av nationellt kvalitetsregister för njursjukvård.** Elisabeth Fabricius-Lagging, Börje Haraldsson.

15.30–15.45 Kaffe.

SAL A 2

15.45–16.45 Register inom svensk njursjukvård.
SDDB – rapport från dialysdatabasen. K-G Prütz.
SRAU – rapport från uremiregistret. Staffan Schön.

Nuklearmedicin

sid 240

Torsdagen den 28 november

SAL G 4

08.30–09.15 **Fria föredrag.** *Moderator:* Annika Michanek.
08.30 1. **Simulering av tumörmestaserings för optimering av radionuklidterapi.** Fil dr Peter Bernhardt, prof Eva Forssell-Aronsson.
08.45 2. **Systemisk radioterapi av småcellig lungcancer med Lu-177-DOTA-Tyr3-oktreotat.** Fil mag Anneli Schmitt, fil dr Peter Bernhardt, Ola Nilsson, Håkan Ahlman, Lars Kölby, prof Eva Forssell-Aronsson.
09.00 3. **Biodistribution av fritt 211At och 125I- i naken mus med anaplastiska thyroideatumörer.** Fil stud Charlotta Johansson, prof Eva Forssell-Aronsson, fil mag Ulrika Lindencrona, Mikael Nilsson.
09.15–10.45 **4SS. Sektionssymposium:** Somatostatinreceptorer med strålände kontakter. *Moderator:* Eva Forssell-Aronsson.
Somatostatin och somatostatinreceptorer. Ola Nilsson.
Klinisk användning: diagnostik med octreotide. Bo Wängberg.
Klinisk användning: diagnostik med depreotide. Katrine Riklund-Åhlström.
Klinisk användning: terapi. Barbro Eriksson.
Pågående forskning: terapi. Prof. Eva Forssell-Aronsson.

SAL G 4

11.00–12.00 **5F. Gästföreläsning:** Somatostatin receptor-mediated imaging and therapy: current knowledge and future perspectives. Prof. Dik J Kwekkeboom, Erasmus MC, Dept of Nuclear Medicine, Rotterdam, the Netherlands.

RUM R 9

12.00–13.00 Styrelsemöte Svensk Förening för Nuklearmedicin.

SAL J 1

12.15 Gemensamt med sektionen för Klinisk fysiologi. Se program för Klinisk fysiologi.

SAL K 2

16.30–18.00 **Symposium:** Strålsanering genom strålplanering. *Moderator:* Hans Ringertz. Se SY 28.

Fredagen den 29 november

SAL G 1

08.30–15.00 Gemensamt med sektionen för Klinisk fysiologi. Se program för Klinisk fysiologi.

Obesitasforskning

sid 241

Onsdagen den 27 november

SAL A 1

08.30–10.30 **Fria föredrag.** *Moderator:* Erik Näslund.

08.30–08.41 1. Muskuloskelettal smärta och fetma. Markku Peltonen, Jarl S Torgerson.

08.42–08.53 2. Andfåddhet, bröstsmärta och fysisk aktivitet 10 år efter viktreducerande kirurgi. Kristjan Karason, Markku Peltonen, Maria Schönander, Lars Sjöström.

08.54–09.05 3. Sympatikusaktivitet hos feta är relaterade till insulin-resistens och sömnapné. Kristjan Karason, Markku Peltonen, Lars Sjöström.

09.06–09.17 4. Obesity and related factors in 70-year-olds. Secular changes over a period of 30 years. Gabriele Eiben, Calle Bengtsson, Cecilia Björkelund, Debashish Kumar Dey, Lauren Lissner, Bertil Steen.

09.18–09.29 5. Kroppssammansättning i SOS (Swedish Obese Subjects) referensstudie. Ingrid Larsson, Heléne Bertéus Forslund, Anna Karin Lindroos, Lauren Lissner, Markku Peltonen, Ingmar Näslund, Lars Sjöström.

09.30–09.41 6. Riskerar överviktiga kvinnors viktproblem att förvärras vid en graviditet? Yvonne Linné, Britta Barkeling, Louise Dye, Stephan Rössner.

09.42–09.53 7. Body Mass Index och Rorschach-data vid obesitas. Kristina Elfahg, Anna Maria Carlsson, Stephan Rössner.

09.54–10.05 8. Utsöndringen av PAI-1 från fettväven ökade efter korttidsbehandling med glukokortikoider. Joanna Uddén, Per Eriksson, Johan Hoffstedt.

10.06–10.17 9. Långsiktiga VLCD-strategier i behandlingen av fetma. En randomiserad tvåårsstudie. Helén Lantz, Markku Peltonen, Jarl Torgerson, Liselotte Ågren.

SAL A 1

10.30–11.30 10F. **Gästföreläsning:** Genes and environment in the obesity epidemic. Professor Thorkild Sörensen, Institute of Preventive Medicine, Köpenhamn. *Moderator:* Finn Rasumussen.

HALL H, 115–123

09.00–18.00 Posterutställning

Postersession arrangeras vid utställningen kl 13.30–14.45. *Moderator:* Jarl S Torgerson.

11P. Läkemedelskostnader bland överviktiga. Långtidseffekter av kirurgisk och konventionell behandling och en jämförelse med en normalpopulation. Rapport från Swedish Obese Subjects (SOS). Kristina Narbro, Göran Ågren, Egon Jonsson, Ingmar Näslund, Lars Sjöström, Markku Peltonen. (115)

12P. Prospektiv studie av konsumtionen av slutna sjukhusvård band kirurgiskt och konventionellt behandlade överviktiga patienter. En rapport från Swedish Obese Subjects (SOS). Göran Ågren, Kristina Narbro, Egon Jonsson, Ingmar Näslund, Lars Sjöström, Markku Peltonen. (116)

13P. Utveckling av obesitasbehandling inom Uppsala Läns Landsting. Helena Petersson, Agneta Andersson, Brita Karlström, Margareta Öhrvall. (117)

14P. Två-årig överviktsbehandling i grupp med beteendemodifikation. Karin Andersson, Susanne Fredén, Brita Karlström, Helena Petersson, Margareta Öhrvall. (118)

15P. Fungerar dietbaserad behandling av fetma enligt ett accepterat behandlingsprogram i den kliniska vardagen? Siri Klingström, Eva Davidsson, Per Katzman, Thomas Kjellström, Magnus Löndahl, Anneli Pålsson. (119)

16P. Prediktorer för viktnedgång med sibutramin inkluderande Rorschach personlighetsdata. Kristina Elfahg, Britta Barkeling, Anna Maria Carlsson, Pål Rooth, Stephan Rössner. (120)

17P. Intervention för att öka fysisk aktivitet hos gravt överviktiga vuxna dagvårdspatienter – en öppen randomiserad kontrollerad studie. Erik Hemmingsson, Ingelena Andersson, Elisabeth Grimholm, Maria Klingvall, Angie Page, Stephan Rössner, Joanna Uddén. (121)

18P. Synintryckets betydelse för ätbeteendet hos obesa. Britta Barkeling, Yvonne Linné, Eva Melin, Pål Rooth, Stephan Rössner. (122)

19P. Utvärdering av individbaserad dosreduktion vid kroppssammansättningsstudier med datortomografi. John Brandberg, Eva Bergelin, Lars Lönn, Lars Sjöström, Göran Starck. (123)

HALL H, 115–123

13.30–14.45 Postersession. *Moderator:* Jarl S Torgerson.

SAL G 3

16.30–18.00 Symposium: Behandling av fetma – del av en SBU-rapport. *Moderator:* Mona Britton. Se SY 14.

Fredagen den 29 november

SAL R 2

08.30–09.45 Sektionssymposium: Familjär förekomst av övervikt i ett epidemiologiskt perspektiv. Vad vet vi idag om genernas och miljöns perspektiv? *Moderator:* Finn Rasmussen. *Deltagare:* Thorkild IA Sörensen, Annika Rosengren. Samarrangemang med svensk epidemiologisk förening.

Obstetrik och Gynekologi

sid 245

Onsdagen den 27 november

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 Symposium: Stamceller i klinisk terapi. *Moderator:* Outi Hovatta. Se SY 1.

SAL K 1

10.15–12.15 Allmänna mötet: Akut-sjukvård. *Moderator:* Dag Lundberg.

SAL A 7

10.30–12.00 1SS. Sektionssymposium: Gynekologisk tumörkirurgi med cancervård – en subspecialitet inom Obstetrik och Gynekologi. *Moderator:* Gunnar Silfverstolpe. *Deltagare:* Pernilla Dahm-Kähler, Svante Nordgren, Göran Larsson, Björn Hagen, Katarina Johansson.

SAL A 7

13.00–14.15 SFOGS medlemsmöte.

SAL A 7

14.30–16.00 2SS. Sektionssymposium: Kan incidensen av intrauterin fosterdöd minskas ytterligare? *Moderator:* Karin Petersson. *Deltagare:* Margareta Wennergren, Nikos Papadogiannakis, Olof Stephansson, Karrel Marsal.

SAL F 4/F 5

14.30–16.30 Symposium: Nationella riktlinjer för diagnostik, behandling och profylax av venös tromboembolism. *Moderator:* David Bergqvist. Se SY 6.

SAL A 7

16.30–18.00 Obstetrik. *Moderatorer:* Marie Cedergren, Eva Östlund.

16.30 3. Tillämpas Lex Maria-lagen rätt vid handläggning av perinatalt döda barn? Birgitta Essén, Nils-Otto Sjöberg.

16.45 4. Prediktion av ablatio – en klinisk möjlighet? Catharina Happach, Pelle Lindqvist.

17.00 5. Innebär en tonårsgraviditet en ökad obstetrisk risk? Johan Molin, Agneta Dahlquist, Sven Montan.

17.15 6. Barn födda efter intracytoplasmatisk spermieinjektion (ICSI). Ulla-Britt Wennerholm.

17.30 7. Ett nytt score som indikerar placentas vaskulära motstånd. Saemundur Gudmundsson, Przemyslaw Korszun, Per Olofsson, Mariusz Dubiel.

17.45 8. Perinatalt utfall vid obehandlad nedsatt glukostolerans (IGT) under graviditet. Ingrid Östlund, Anders Björklund, Ulf Hanson, Ragnhild Hjertberg, Eva Nord, Elisabeth Nordlander, Marja-Liisa Swahn, Jan Wager.

SAL F 6

16.30–18.00 Symposium: Akut palliativ vård – klinik och etik. *Moderator:* Carl-Magnus Edenbrandt. Se SY 16.

Torsdagen den 28 november

SAL K 1

08.30–10.00 Symposium: Massiv obstetrisk blödning. *Moderator:* Margareta Hellgren. Se SY 22.

SAL K 2

10.30–12.00 Symposium. Den flushande patienten. Moderator: Håkan Ahlman. Se SY 25.

SAL K 1

10.30–12.00 Gynekologi. Moderatorer: Ulrika Ottander, Peter Lindgren.

10.30 9. Dygnsutsöndring av LH och testosteron hos idrottsskivvinnor med varierande grad av menstruationsstörning. Anette Rickenlund, Angelica Lindén Hirschberg, Bo von Schoultz, Marja Thorén.

10.45 10. Höga preoperativa tPA nivåer i plasma predikerar dålig postoperativ prognos hos kvinnor med ovarialcancer. Christer Borgfeldt, Pär-Ola Bendahl, Mårten Fernö, Bertil Casslén.

11.00 11. Yngre kvinnor med vaginal prolaps har en lägre collagen koncentration. Marie Westergren Söderberg, Christian Falconer, Birgitta Byström, Anders Malmström, Gunvor Ekman Ordeberg.

11.15 12. Kan ovulationsstimulering med gonadotropiner i AIH cykler bedrivas med god säkerhet och effektivitet? Per-Olof Karlström, Örran Lundkvist.

11.30 13. Menstruationsstörningar hos kvinnor med bulimi. Sabine Naessén, Leena Garoff, Rolf Glant, Angelica Lindén Hirschberg.

11.45 14. Uttrycket av vascular endothelial growth factor (VEGF)-familj i endometriets blodkärl. Miriam Mints, Bo Blomgren, Christian Falconer, Jan Palmblad.

SAL K 1

13.30–14.50 Avhandlingar. Moderator: Marie Bixo.

13.30 15. Komplikationer efter fostervattenprov och moderkakeprov för prenatal diagnostik. Maria Cederholm.

13.50 16. Ultraljudets roll vid utredning av postmenopausalblödning. Elisabeth Epstein.

14.10 17. Kartläggning av adenocarcinom i cervix uteri med avseende på onkogen HPV typer och human genotyp. Sonia Andersson.

14.30 18. Blodtryck, funktionella och strukturella njurförändringar under normal graviditet och vid preeklampsi. Helena Strevens.

SAL K 1

15.30–16.30 19F. Gästföreläsning: Varför prioritera inom sjukvården? Doc. Erling Karlsson, Linköping.

HALL H, 112–118, 136–149

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina poster kl.12.00–13.30 Postersession kyl 17.00–18.00 i sal K 1. Moderatorer: Barbro Fridén, Marie Ellström.

20P. Kvinnor med Turners syndrom: Könshormonbrist och psykologiskt välbefinnande. Ulla Wide Boman, Inger Bryman, Anders Möller. (112)

21P. En EP2-agonist som kraftigt hämmar uteruskontraktioner hos kvinnor. Margareta Steinwall, Mats Åkerlund, Thomas Bossmar, Mikio Nishi, Mark Wright. (113)

22P. Kärlförändringar, blodlipider och 24 timmars blodtrycksmätning ett år efter förlossningen hos patienter med tidigare preeklampsi. Rangeen Rafik Hamad, Katarina Bremme, Maria Eriksson, Anders Hamsten, Angela Silveira. (114)

23P. Posterior IVS som behandling av vaginaltoppsprolaps. Kirsti Paaanen, Paula Löwenadler. (115)

24P. Hur väl dateras graviditeten med ultraljudsundersökning i första och andra trimestern? – Analys av ett IVF material. Magnus Leijon, Liv Ahlberg, Sverker Ek, Margareta Fridström, Marius Kubickas, Henry Nisell. (116)

25P. Prevalens av psykiska sjukdomar under graviditet – en populationsbaserad studie. Liselott Andersson, Marie Bixo, Inger Sundström-Poromaa, Marianne Wulff, Monica Åström. (117)

26P. Fem års uppföljning av HPV16-positiva kvinnor. Charlotte Hellsten, Ola Forsberg, Bengt-Göran Hansson, Pelle Lindqvist. (118)

27P. Power Doppler ultraljud – en ny metod för att bedöma risken för livmodercancer. Elisabeth Epstein, Lil Valentin. (136)

28P. Våldtäktsoffers beskrivning av övergreppet och sjukvårdens åtgärder. Journalstudie gällande 304 kvinnors akutbesök vid Södersjukhuset och Karolinska sjukhuset. Kerstin Ehnhage-Johnsson, Berit Sjögren. (137)

29P. Cervixdysplasi – sekundärscreening med HPV. Pontus Bjerre, Agneta Andersson-Ellström, Lena Dillner, Henrik Edvardsson, Ewert Karlsson, Inga-Bodil Melinder. (138)

30P. Glomerulär endotelios i normal graviditet. Helena Strevens, Dag Wide-Swensson, Ingemar Ingemarsson, Julian Willner, Thomas Horn, Svend Larsen, Steen Olsen, Alastair Hansen. (139)

31P. Prolapskirurgi med Pelvicol i lokalanestesi. Folke Flam, Maria Jarkander-Rolff. (140)

32P. Ett nytt reliabelt instrument för utvärdering av pre-, och postoperativ gynekologisk smärta. Elisabeth Stener-Victorin, Jan Kowalski, Thomas Lundeberg. (141)

33P. Etonogestrelimplantat (Implanon) är ej associerat med hyperkoagla förändringar. Pelle Lindqvist, Jan Rosing, Anders Hillarp. (142)

34P. Detektion av intrauterin tillväxthämning antenalt. Johan Molin, Jan Laurin, Nils-Otto Sjöberg, Pelle Lindqvist. (143)

35P. Urininkontinens inom Örebro läns landsting – betydande kostnader och bristande organisation? En kartlägningsstudie. Kerstin Nilsson, Gunnel Andersson, Karin Franzén. (144)

36P. Könstymning vanligare bland svenska kvinnor än bland somaliska i Sverige? Sara Johnsdotter, Birgitta Essén. (145)

37P. Graviditetsförlopp och utfall hos kvinnor med tidigare åstörning. Saloua Koubaa, Tore Hållström, Angelica Lindén-Hirschberg, Caroline Lindholm. (146)

38P. Preimplantatorisk genetisk diagnostik (PGD) – ett alternativ till abort. Lars Nilsson, Charles Hansson, Gun Abrahamsson, Lars Hamberger, Thorir Hardarson, Kersti Lundin, Anita Sjögren, Jan Wahlström, Yvonne Wettergren. (147)

39P. Könshormoners effekter vid äggstockscancer. Peter Lindgren, Torbjörn Bäckström, Stefan Cajander, Jan Olofsson. (148)

40P. Träningseffekt på BMD hos kvinnor med GnRH-behandlad endometrios. Ingrid Bergström, Britt-Marie Landgren. (149)

Fredagen den 29 november

SAL F 1

08.30–11.15 Sektionssymposium: Utbildning inom medicinsk ultraljudsdiagnostik: tid att höja kraven? Moderator: Lil Valentin. Medverkande: bl.a. Harald Almström, Sturla Eik-Nes. Se ultraljudsdiagnostik.

SAL K 3

08.30–10.00 Symposium: Akut buk. Moderator: Björn Öjerskog. Se SY 33.

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 Symposium: Framtidens läkare- organisation av läkararbete under akuttid. Moderator: Bernhard Grewin. Se SY 36.

SAL G 3

10.30–12.00 Symposium: Tidig hemgång från BB – risker och vinster för mor och barn. Moderator: Jens Schollin. Se SY 38.

Oftalmologi

sid 253

Torsdagen den 28 november

SAL A 1

13.00–14.00 1F. Gästföreläsning: "The von Hippel-Lindau Syndrome". Dr Arun Singh, Royal Hallamshire Hospital, Sheffield, UK.

14.00–15.00 Fria Föredrag. Moderator: Per Fagerholm, Anders Behndig.

2. Simulator för träning av phacoemulsification. Carl-Gustaf Laurell, Leif Nordh civ ing, Per Nordqvist civ ing, Eva Skarman fil dr, Per Söderberg.

3. Intrakamerala mydriatika (ICM) vid kataraktkirurgi. Anders Behndig, Björn Lundberg.

4. Efterstarr relaterad till storlek och centrering av capsulorhexis samt linstyp. Gisela Wejde, Maria Kugelberg, Charlotta Zetterström.

5. Skleral fixerad kapselspänning och Acrysof IOL vid subluxerad lins. Annemari Koivula, Charlotta Zetterström.

6. "Dropped nucleus" vid fakokirurgi – genomgång av ett patientmaterial. Sven Jarkman, Ola Textorius, Anders Wrigstad.

SAL A 1

15.30–17.00 7SS. Sektionssymposium: "The Hippel-Lindau Syndrome". Moderator: Stefan Seregard. Deltagare: Ulf Bergerheim, Lennart

Berglin, Margareta Nordling, Lennart Persson, Leif Wiklund, Göran Åkerström.

Fredagen den 29 november

SAL K 2

08.30–10.00 Symposium: Får den som lever se? Moderator: Per Carlsson. Se SY 35.

SAL A 5

10.30–12.15 Fria Föredrag: Moderator: Charlotta Zetterström, Peter Åsman.

8. Mikrokolonisering tycks inte ha någon betydelse för inflammation vid atopisk keratokonjunktivit. Ingeborg Van der Ploeg, Erja Chryssanthou, Karin Jung, Per Montan, Emma Nivenius, Björn Petrini, Margareta Rylander, Marianne Van Hage-Hamsten.

9. Relapsing polychondritis- en sällsynt sjukdom med varierande symptom. Beatrice Peebo, Markus Peebo.

10. Cornealerosioner på ärftlig bas – undersökning av två familjer med autosomalt dominant recidiverande erosioner. Björn Hammar, Erik Björck, Per Fagerholm, Kristina Lagerstedt med dr, Magnus Nordenskjöld.

11. Oftalmologiska fynd hos barn födda efter intracytoplasmatisk spermieinjektion. Margareta Hök Wikstrand, Christina Bergh, Ann Hellström, Kerstin Strömblad, Ulla-Britt Wennerholm.

12. Perifera och centrala synfältet hos 11 år gamla prematurfödda barn, med och utan ROP jämfört med barn födda i normal tid. Eva Larsson, Lene Martin, Gerd Holmström.

13. Synfunktion och ögonmorfologi hos barn adopterade från Östeuropa. Marita Andersson Grönlund, Eva Aring ortoptist, Ann Hellström, Magnus Landgren, Kerstin Strömblad.

14. Litet synfältstest med stor potential. Lars Frisén.

15. SITA SWAP, snabb blå-gul perimetri för tidig upptäckt av glaukom. Boel Bengtsson dr med vet.

16. En felkälla i skattningen av synfältets allmänna höjd vid vit/vit respektive blå/gul perimetri. Peter Åsman, John M Wild PhD.

17. Frequency doubling technology and high-pass resolution perimetry in glaucoma and ocular hypertension. Lada Kalaboukhova forskarstud, Bertil Lindblom.

SAL F 3

12.00–13.00 Gästföreläsning: Current trends in the diagnosis and management of hemangiomas and vascular malformations. Professor Milton Waner, Vascular Anomalies Center, Arkansas Children's Hospital, University of Arkansas for Medical Sciences, Little Rock, USA. Se sektionen för plastikkirurgi.

SAL A 5

13.15–14.15 Årsmöte.

SAL A 5

14.15–15.00 Fria Föredrag: Moderator: Stefan Seregard, Vesna Ponjavic.

18. Cirkulerande anti-pericyt autoantikroppar, markörer för pericytaktivivering, sjunker vid proliferativ diabetesretinopati. Elisabet Agardh, Carl-David Agardh, MGK Kwok PhD, Ramesh Nayak PhD, Håkan Stjernquist.

19. Hereditär makuladegeneration respektive Retinitis Pigmentosa hos två familjer med olika mutationer i periferingenen. Patrik Schatz, Magnus Abrahamsson, Sten Andréasson, Louise Eksandh, Vesna Ponjavic.

20. Kliniska och djurexperimentella studier av läkemedels retinala toxicitet. Vesna Ponjavic, Sten Andréasson, Anita Bruun, Lotta Gränse, Sten Kjellström.

21. Incidens av uvealt melanom i Sverige 1960–98. Louise Bergman, Göran Lundell, Bo Nilsson forskningsass, Boel Ragnarsson-Olding, Ulrik Ringborg, Stefan Seregard.

Onkologi

sid 257

Onsdagen den 27 november

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 Symposium: Stamceller i kliniskt bruk. Moderator: Outi Hovatta. Se SY 1.

SAL F 4/F 5

10.15–11.00 1F. Gästföreläsning: J Waldenström. Latent Transcription Factors: STATs in Transcription and Cancer. Professor James A Darnell, Rockefeller University, NY.

SAL F 4/F 5

11.15–12.00 Gästföreläsning: E Berven. The Coming of Age of Cancer Radioimmunotherapy. Professor David M Goldenberg, Garden State Cancer Center, NJ, USA.

SAL F 4/F 5

13.00–14.00 Jan Pontén-föreläsning: Multipelt myelom – en B-cellstumör med komplexa genetiska förändringar och heterogena biologiska egenskaper. Kenneth Nilsson, Uppsala. Se sektionen för patologi/klinisk cytologi.

SAL K 3

14.30–16.00 Symposium: Prevention mot kolorektalcancer. Moderator: Annika Lindblom. Se SY 7.

SAL F 6

16.30–18.00 Symposium: Akut palliativ vård – klinik och etik. Moderator: Carl-Magnus Edenbrandt Se SY 16.

Torsdagen den 28 november

HALL H, 193–226

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställare närvarande vid sina poster kl. 16.00–18.00.

Postersession (utvalda posters) arrangeras i sal H 1 fredagen den 29 november kl 08.30–10.00. Moderatorer: Håkan Olsson, Silvia Johansson.

2P. Hög incidens av ovarialcancer hos kvinnor med bröstcancer sannolikt är en indikator för BRCA founder mutation. Zakaria Einbeigi, Annika Bergman doktorand, Per Karlsson, Lars-Gunnar Kindblom, Tommy Martinsson sjukhusgenetiker, Jeanne Meis-Kindblom, Margareta Nordling sjukhusgenetiker, Jan Wahlström, Arne Wallgren. (193)

3P. Ålder vid barnafödande och antal barn – faktorer som det går att korrigera för vid studier av kvinnors bröstcancerriksk. Erik Holmberg civilingenjör, Per Karlsson, Arne Wallgren. (194)

4P. Breast cancer risk associated with HRT, linked to type of HRT. Anna Bladström statistiker, Christian Ingvar, Håkan Olsson. (195)

5P. Validering av ny prognostisk modell i lymfkörtelnegativ bröstcancer baserad på automatiskt utvärderade DNA flödescytometriska data. Bo Baldetorp, Bruce Bagwell, Pär-Ola Bendahl, Poul Boiesen, Mårten Fernö, Dick Killander, Per Malmström. (196)

6P. Utvärdering av allmän mammografiscreening i Sverige. Effekt på bröstcancerdödligheten. Håkan Jonsson statistiker, Per Lenner, Lennarth Nyström biostatistiker, Sven Törnberg. (197)

7P. Bröstcancer i Sydöstra Sverige: Behandling, recidiv och överlevnad för patienter diagnostiserade 1986-1999. Bengt Norberg, Göran Tejler, Lars-Gunnar Arnesson, Harald Bång, Eibert Einarsson, Rune Gustavsson, Ann-Christine Källström, Annika Malmström, Kerstin Nordenskjöld, Bo Nordenskjöld. (198)

8P. Adjuvant tamoxifen till premenopausala bröstcancerpatienter. Resultat av en prospektiv randomiserad studie. Ann-Christine Källström, Lisa Rydén, Gunilla Chebil, Mårten Fernö universitetslektor, Monika Dufmats statistiker, Olle Stål universitetslektor, Sten Thorstensson, Bo Nordenskjöld, Per-Ebbe Jönsson. (199)

9P. Inducerar Erythropoietin tumör response hos kvinnor med metastaserad bröstcancer? Anna-Maria Olsson, Ingrid Öra, Göran Landberg, Sven Pålman, Maria Albertsson. (200)

10P. CGH analys av kromosomala förändringar inom seropapillär ovarialcancer stadium III. Karolina Parthen FM, Khalil Helou Ph.D., György Horvath, Kristina Levan FM. (201)

11P. Analys av genetiska förändringar i endometrie cancer med hjälp av CGH. Kristina Levan FM, Khalil Helou, Ph.D., György Horvath, Karolina Parthen FM. (202)

12P. Blockering av sialinsyra, effekt på två ovarialcancer cell-linjer. Bo Frankendal, Jukka Hiltunen Fil.dr, Anders Holmberg, Lena Lennartsson forskningsingenjör, Marcela Marquez fil.dr., Sten Nilsson, Liu Zshaoxu. (203)

13P. Defekt DNA-reparation hos patienter med multipla primära tumörer inklusive colorektal cancer. Kajsa Ericson Läkarkandidat, Britta Halvarsson, Jutta Nagel, Eva Rambech forskningsingenjör, Maria Planck, Zofia Piotrowska läkarstud, Håkan Olsson, Mef Nilbert. (204)

14P. Individuell tumörmarkörprofil vid colorektal cancer. Birger Påls-son, Olle Nilsson, Björn Olsson. (205)

15P. Psykologiska aspekter vid regelbundna koloskopier hos individer med ökad risk för colorektal cancer. Annelie Liljegren, Yvonne Brandberg psykolog, docent, Annika Lindblom, Gunilla Lindgren hälsovetare, Samuel Rotstein. (206)

16P. Radium-223 – En ny alfaemitterande hög-LET-radionuklid för behandling av skelettmetastaser. Resultat från klinisk fas I-studie. Sten Nilsson, Roy Larsen, Kari Borch, Sophie Fosså, Lisa Baltesgard, Magna Aas, Karl-Mikael Kälkner, Anders Ullén, Jan-Erik Westlin, Oyvind Bruland. (207)

17P. Framställning av ett nytt somatostatinderivat med reaktivitet mot samtliga subreceptorer – experimentella data samt initiala resultat från klinisk fas I-studie. Sten Nilsson, Jukka Hiltunen, Liu Zhaoxu, Marcela Marques, Ph.D., Heikki Joensuu, Lena Lennartsson, Jan-Erik Westlin, Anders Holmberg Ph.D. (208)

18P. Mono High Dose Rate Brachyterapi (M-HDR-BT) vid prostatacancer (PC). En ny behandlingsmodalitet. Dorte Pedersen, Karl Axel Johansson radiofysiker, Niclas Pettersson radiofysiker, Lenart Åström. (209)

19P. Neoadjuvant androgen blockad inducerar anemi hos patienter med prostata cancer. Marie Hjelm-Eriksson, Karl Mikael Kälkner, Anders Ullén. (210)

20P. Uttryck av EGF-receptorn och LRIG1 i njurcancer. Marcus Thomasson, Dongsheng Guo, Håkan Hedman, Börje Ljungberg, Roger Henriks-son. (211)

21P. Hyperfraktionerad – accelererad eller konventionellt fraktionerad radioterapi för tidig glottisk larynxcancer. Hedda Haugen, Karl Axel Johansson radiofysiker, Claes Mercke. (212)

22P. Variationer av VEGF och bFGF i serum under behandling hos patienter med icke-småcellig lungcancer (NSCLC). Daniel Brattström, Michael Bergqvist, Anders Larsson, Patrik Hesselius fil.kand. Ola Brodin, Gunnar Wagenius. (213)

23P. p53 antikroppar i serum hos patienter med icke-småcellig lungcancer (NSCLC) och dess korrelation till kliniska parametrar. Michael Bergqvist, Daniel Brattström, Anders Larsson, Patrik Hesselius, fil.kand, Ola Brodin, Gunnar Wagenius. (214)

24P. En nyutvecklad cytokeratin-antikropp och dess korrelation till kliniska parametrar och prognos hos patienter med icke-småcellig lungcancer. Michael Bergqvist, Daniel Brattström, Patrik Hesselius fil.kand, Ola Brodin, Gunnar Wagenius. (215)

25P. Prognostiska implikationer av mutationer i exon 7 hos lungcancer cell linjer. Michael Bergqvist, Daniel Brattström, Joachim Gullbo, Patrik Hesselius fil.kand, Ola Brodin, Gunnar Wagenius. (216)

26P. Kort överlevnad för patienter med glioblastom med dysfunktionell "Rb1 pathway" i kombination med förlust av "wild-type" PTEN. L. Magnus Bäcklund, V. Peter Collins, Helena M Goike Ph.D., Koichi Ichimura, Lu Liu Ph.D., Bo R. Nilsson statistiker, Esther E. Schmidt Ph.D. (217)

27P. Överlevnad vid uvealt melanom i Sverige 1960–1998. Louise Bergman, Göran Lundell, Bo Nilsson forskningsassistent, Boel Ragnarsson-Olding, Ulrik ringborg, Stefan Seregard. (218)

28P. Betydelse av polymorfismer i ECP-genen vid Hodgkin lymfom. Daniel Molin, Jonas Byström, Ulla-Britt Jönsson, Gunilla Enblad, Christer Sundström, Erik Högbom, Per Venge. (219)

29P. Probulcol skyddar mot endotelskada av 5-Fluorouracil. Sara Kin- hult, Jan Eskilsson, Magdalena Cwikiel, Maria Albertsson. (220)

30P. Kostnader för poliklinisk cytostatikabehandling. Erika Steinberger farm kand, Henrik Lindman. (221)

31P. Antioxidantnivåer hos cytostatikabehandlade cancerpatienter. Il-ze Girgensone, Viveka Bergman, Per Leandersson, Hans Starkhammar, Christer Tagesson. (222)

32P. Handläggning av tumörrelaterad smärta – ett utvecklingsprojekt på lokal nivå. Ann-Charlotte Waldenström, Gertrud Berg, Maria Browall, Mats Holmberg, Annmari Lundström. (223)

33P. Cancerrehabilitering. Förbättras patientens symptom och livskvalitet? Christina Lindemalm, Mats Lekander, Elisabet Holmer direktör. (224)

34P. Skalphyptermi är ett säkert och effektivt sätt att förebygga cyto- statikainducerad alopeci. Resultat från användning av ett digitaliserat system på 74 patienter. Maria Bjurberg, Anita Gustavsson, Yvonne Olof-son leg. sjuksköterska, Mona Ridderheim. (225)

35P. LINES – för rutinmässig uppföljning av illamåendeprofylax vid kemoterapi. Sussanne Börjeson, Britt Andersson sjuksköterska, Margaretha Gunnarsson sjuksköterska, Kristina Hammar sjuksköterska, Christina Jede- rud sjuksköterska, Curt Peterson, Najme Wall. (226)

SAL G 2

09.30–10.30 **Sektionssymposium: Stereotaktisk strålbehandling av tumörer och kärlmissbildningar i hjärnan.** Moderator: Lars Kihlström. Se neurospecialiteter.

SAL F 4/F 5

10.30–12.00 **Symposium: Skall Sverige införa tidig diagnostik av pro- statacancer?** Moderator: Per-Anders Abrahamsson. Se SY 24.

SAL G 4

11.00–12.00 **Gästföreläsning: Somatostatin Receptor-mediated Ima- ging and Therapy: Current Knowledge and Future Perspectives.** Profes- sor Dik J Kwekkebom, Rotterdam, Netherlands. Se sektionen för nuklear- medicin.

SAL F 4/F 5

13.00–14.00 **Gästföreläsning: C G Ahlström. Biochip Technologies in Cancer Research.** Professor Olli-Pekka Kallioniemi, Turku, Finland. Se sektionen för patologi/klinisk cytologi.

SAL H 1

14.00–15.30 Årsmöte Svensk Onkologisk Förening.

SAL F 4/F 5

14.30–16.00 **Sektionssymposium: Vävnadsarrayer – framtidens modell för vävnadbaserade analyser.** Moderatorer: Göran Landberg, Fredrik Pontén. Se sektionen för patologi/klinisk cytologi.

SAL K 2

16.30–18.00 **Symposium: Strålsanering genom strålplanering.** Mo- derator: Hans Ringertz. Se SY 28.

Fredagen den den 29 november

SAL H 1

08.30–10.00 Utvalda posters – presentation och diskussion. Moderato- rer: Håkan Olsson, Silvia Johansson.

SAL H 1

10.30–12.00 **Symposium: Om det osannolika skulle hända – medi- cinskt omhändertagande och information vid strålningsolyckor.** Mode- rator: Lars Erik Holm. Se SY 42.

Oto-rhino-laryngologi, huvud- och halskirurgi

sid 265

Torsdagen den 28 november

SAL K 3

08.30–10.00 **Symposium: Akut omhändertagande vid anafylaxi.** Mode- rator: Janne Björkander. Se SY 17.

SAL K 2

08.30–10.00 **Symposium: Städa bland hemangiomen.** Moderator: Pål Svendsen. Se SY 20.

HALL H, 55–67

09.00–18.00 **Posterutställning: Posterutställarna närvarande vid si- na posters kl 12.30–13.25.**

Postersession kl 13.30–14.45.

1P. Produceras kväveoxid i människans mellanöra? Joacim Stalfors, Pontus Lindeman, Magnus Ruth, Anders Tjellström, Lars Ny. (55)

2P. Utvärdering av individuellt utformad protesknapp som behandling vid perforation i näseptum. Anna Blind, Antti Hulterström, Åke Dahlqvist, Diana Berggren. (56)

3P. Implanterbar BAHÄ. Måns Eeg-Olofsson, Gösta Granström, Bo Hå- kansson, Stefan Stenfelt, Anders Tjellström. (57)

4P. En audiometrisk utvärdering av dubbelsidig benförankrad hörap- parat (BAHA). Claudia Priwin, audionom Ann Edensvärd, Gösta Gran- ström, Bo Håkansson, Stefan Stenfelt, Anders Tjellström. (58)

5P. "Vad gör vi på en operationsavdelning under bytestid? Kartlägg- ning av bytestider på en operationsavdelning". Leg. Sjuksköt. Els-Marie Brennefors, Christer Lundberg. (59)

6P. Preliminär utvärdering av möjligheten att använda "Binax NOW",

ett snabbtest för pneumokockantigen, vid akut mediaotit. Ann Hermansson, Åsa Melhus, Marie Gisselsson-Solén. (60)

7P. Vanlig halsont eller något mer allvarligt typ Lemierre's syndrome? Anna Björk Magnúsdóttir, Anna Stjernquist-Desatnik, Erling Myhre, Marten Annertz. (61)

8P. Ansiktsskador förorsakade av krockkuddar, en litteraturoversikt. Mohamed Al-Olama, Gösta Granström. (62)

9P. Collagen XVII / endostatin – angiogeneshämmare i skivepitelcancer från huvud- och halsområdet. Ulf Zätterström, Naomi Fukai, Björn R Olsen. (63)

10P. Kärlnybildning efter ligatur av a carotis externa på grund av arteriovenös missbildning (AVM) i ytterörat. Ulf Zätterström, Morten Kildal, Carl-Eric Lindholm, Metin Tovi. (64)

11P. Proprioceptiv och muskulär påverkan av kroppssvavet: Effekter av nackposition, viktbelastning och muskulär uttröttnings. Torbjörn Ledin, civ.ing. Per-Anders Fransson, Måns Magnusson. (65)

12P. Frånvaro av plasminogen förhindrar läkning av trumhinneperforationer. Med.stud. Annika Hansson, Per-Olof Eriksson, Sten Hellström, Li Jinan, Ny Tor. (66)

13P. Svenskt Hörselbarnsregister – ett nationellt register? Magnus Järholm, audiomstud. Einar Jon Einarsson, Konrad S Konradsson. (67)

SAL F 1

08.30–10.00 14F. Hambergerföreläsning: How effective is our surgery for otitis media with effusion in the older child; a good operation of parental expectation? Professor George G. Browning, Glasgow. Arrangeras i samarbete med SMAF.

SAL F 1

10.30–12.00 15SS. Sektionssymposium: Ansiktssmärter. Moderator: Åke Dahlqvist. *Delta:* Per-Olof Eriksson, Björn Petruson, Elisabet Waldenlind, Björn Aasa.

HALL H, 55–67

12.30–13.30 Posterutställarna närvarande vid respektive poster.

HALL H, 55–67

13.30–14.45 Postersession: Moderatorer: Karin Forsgren, Anna Stjernquist-Desatnik.

Fredagen den 29 november

SAL F 6

08.30–10.00 16SS. Sektionssymposium: Prioriteringar inom ÖNH. Moderatorer: Britt Nordlander, Hasse Ejnell.

SAL F 6

10.30–12.00 Föreningsmöte

SAL F 6

12.30–14.30 Fria föredag. Moderatorer: Ulla Friberg, Torbjörn Ledin.

12.30–12.40 17. Behandling av cupulolithiasis, lägesyrsepatienter som inte blir hjälpta. Måns Magnusson, Mikael Karlberg, Anna Hafström.

12.50–13.00 18. Antibiotikapenetrations till tonsillsekret under akut grupp A streptokocktonsillit. Anna Stjernquist-Desatnik, Carl Kamme, Arne Orrling.

13.00–13.10 19. Effekt av fenylpropanolamin på graviditetsnästäppa. Karin Toll, Peter Graf.

13.10–13.20 20. Försämrat smaksinne – en komplikation till tonsillektomi? Salim Dawood, Mats Bende.

13.20–13.30 21. "Extended middle fossa" ett sätt att spara hörseln vid extirpation av högt medialt liggande petroclivala processer? Anders Kinnefors, Lennart Edfeldt, Olafur Gudjonsson, Gunnar Nyberg, Helge Rask-Andersen.

13.30–13.40 22. Komlicerade ytterörönrekonstruktioner vid total amputation samt vid bilateral mikroti. S O Wikström.

13.40–13.50 23. Sinus piriformis med reciderande djupa halsabscesser – behandling med triklorättiksyraetsning. Monika Stenquist, Ulla Friberg, Claes Juhlin, Gunnar Åström.

13.50–14.00 24. Effekt av Desloratadine på symtom och slemhinnereaktivitet vid nasal pollenexponering under ickesäsong. Jan-Erik Juto, biomed. analytiker Christa Elgerus, leg. sjuksköt. Christina Pettersson.

14.00–14.30 Diskussion.

Patologi/klinisk cytologi

sid 269

Onsdagen den 27 november

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 Symposium: Stamceller i kliniskt bruk. Moderator: Outi Hovatta. Se SY1.

HALL H, 183

09.00–18.00 Posterutställning

1P. Mantelcellslymfom – blastoida varianter är associerade med ett speciellt expressionsmönster av Cyclin D1 prober. Birgitta Sander, Birger Christensson, Tahmina Islam, Eva Kimby, Pia Lennartsson, fil.mag, Lina Nygren, med. Stud, Edvard Smith. (183)

SAL K 1

10.15–12.15 Allmänt möte: Akut-sjuk-vård. Moderator: Dag Lundberg.

SAL F 4/F 5

10.15–11.00 Gästföreläsning: J Waldenström. Latent Transcription Factors: STATs in Transcription and Cancer. Professor James A Darnell, Rockefeller University, NY. Se sektionen för onkologi.

SAL F 4/F 5

13.00–14.00 2F. Jan Pontén-föreläsning: Multipelt myelom – en B cellstumör med komplexa genetiska förändringar och heterogena biologiska egenskaper. Kenneth Nilsson, Uppsala.

SAL A 4

14.40–17.00 Fria föredrag

14.40–14.50 3. Hemtelepatologi. Janos Vasko, Magnus Hansson och Thomas Molén.

14.55–15.05 4. Immuncytokemisk reaktivitet av adenocarcinom i exsudat – en modell för att förutsäga primärtumör. Annika Dejmek.

15.05–15.15 5. Syndekaner – betydelsefulla aktörer i mesoteliomets differentiering och proliferation. Katalin Dobra, Ulrika Brockstedt, Miklós Guluyás, Anders Hjerpe, Mervi Nurminen, Xiaojuan Sun.

15.20–15.30 6. Selenbehandling av cytostatikaresistenta tumörer. Kerstin Jönsson Videsäter, Linda Björkhem Bergman, Lennart Eriksson, Christer Paul, Mikael Björnstedt

15.30–15.40 7. Lymfom efter 500 levertransplantationer – erfarenheter från Huddinge. Birger Christensson, Bo-Göran Ericzon, Hans Hägglund, Eva Kimby, Stefan Norin, Birgitta Sander, Gunnar Söderdahl.

15.45–15.55 8. Nemalin myopati hos två patienter med mutation i skelettmuskel alfa-actin (ACTA1). Monica Ohlsson, Mårten Kyllerman, Anders Oldfors, Homa Tajsharghi.

15.55–16.05 9. Upptag av metajodbenzylguanidin (MIBG) i neuroendokrina tumörer medieras av vesikulär monoamintransportör (VMAT). Ola Nilsson, Håkan Ahlman, Peter Bernhardt, Eva Forssell-Aronsson, Anne-Marie Jakobsen, Viktor Johansson, Lars Kölby, Bo Wängberg.

16.10–16.20 10. Korrelation mellan prenatal ultraljudsundersökning och fosterobduktion vid missbildningsdiagnostik. Per Antonsson, Marius Kublickas, Nikos Papadogiannakis, Christina Pilo, Anders Sundberg.

16.20–16.30 11. Placentaperfusion vid tvillingtransfusionssyndrom. Anders Sundberg, Per Antonsson, Sverker Ek, Nikos Papadogiannakis.

16.30–16.40 12. Parvovirus B19 infektion är en viktig orsak till intrauterin fosterdöd i tredje trimestern. Nikos Papadogiannakis, Kristina Broheden, Oscar Norbeck, Karin Petersson, Thomas Tolfvenstam.

SAL A 4

17.00–20.00 Föreningsmöten svensk förening för klinisk cytologi och svensk förening för patologi.

Torsdagen den 28 november

SAL A 5

08.30–09.30 13F. Gästföreläsning: Sarcoidosis, an update. Professor Helmut H. Popper, Graz.

SAL A 5

10.00–12.00 14. **Golden Seminar:** Diagnostik av lungsjukdomar. *Moderator:* Leif Johansson.

SAL F 4/F 5

13.00–14.00 15F. **CG Ahlström-föreläsning:** Biochip technologies in cancer research. Prof. Olli- P. Kallioniemi, NIH.

SAL F 4/F 5

14.30–16.00 16SS. **Sektionssymposium:** Vävnadsarrayer – framtidens modell för vävnads- baserade analyser? *Moderatorer:* Göran Landberg, Fredrik Pontén. *Deltagare:* Mårten Fernö, Karin Jirström, Mef Nilbert, Olli Kallioniemi.

Fredagen den 29 november

SAL G 3

08.30–10.00 **Symposium:** Nya patogener. *Moderator:* Torkel Wadström. Se SY 34.

SAL F 4/F 5

10.30–12.00 **Symposium:** Ja är ja och nej är nej och däremellan intet? Respekterar Sjukvården den avlidnes inställning till organ och vävnadsdonation? *Moderator:* Annika Tibell. Se SY 41.

SAL F 3

12.00–13.00 **Gästföreläsning:** Current trends in the diagnosis and managements of hemangiomas and vascular malformations. Professor Milton Waner. Se sektionen för plastikkirurgi.

SAL K 2

12.30–14.00 **Symposium:** Medicin och media. *Moderator:* Carl Johan Sundberg. Se SY 44.

Pediatric

sid 272

Onsdagen den 27 november

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 **Symposium:** Stamceller i kliniskt bruk. *Moderator:* Outti Hovatta. Se SY 1.

SAL F 3

13.15–14.15 1F. **Gästföreläsning:** Dymorphology – a clinicians guide to development. Professor Dian Donnai, Dept of Medical Genetics, St Mary's Hospital, Manchester, UK

SAL A 7

14.30–16.00 **Sektionssymposium.** Kan incidensen av intrauterin fosterdöd minskas ytterligare. *Moderator:* Karin Petersson. Se sektionen för obstetrik och gynekologi.

SAL F 4/F 5

16.30–18.00 **Symposium:** Akut omhändertagande av diabetespatienten- ett multidisciplinärt perspektiv. *Moderator:* Elisabeth Björk. Se SY 11.

SAL G 3

16.30–18.00 **Symposium:** Behandling av fetma – del av SBU rapport. *Moderator:* Mona Britton. Se SY 14.

Torsdagen den 28 november

SAL K 3

08.30–10.00 **Symposium.** Akut omhändertagande av anafylaxi. *Moderator:* Janne Björkander. Se SY 17.

SAL K 2

08.30–10.00 **Symposium.** Städa bland hemangiomen. *Moderator:* Pål Svendsen. Se SY 20.

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 **Symposium:** Barn i förskolan – effekter på hälsan. *Moderator:* Margareta Blennow. Se SY 23.

RUM R 26

10.30–12.00 BLF:s styrelsemöte med ordförande från sektionerna och arbetsgrupperna.

SAL G 3

12.30–13.30 2F. **Svenska Barnläkarförenings Högtidsföreläsning 2002:** Sällsynta syndrom – naturens ”knockout”-experiment! Den kliniska blicken parad med molekylärbiologi. Martin Ritzén.

SAL F 3

13.15–14.00 **SGO Johansson-föreläsning:** Pathogenesis and treatment of ANCA-associated systemic vasculitides. Professor Caroline Savage, Birmingham, UK. Se sektionen för klinisk immunologi.

SAL G 3

13.30–16.30 **Fria föredrag**

13.30–14.30 **Barnnefrologi.** *Moderator:* Ulf Jodal.

13.30–13.45 3. Blåsans funktion 16 – 26 år efter första kända urinvägsinfektionen som barn. Martin Wennerström, Sverker Hansson, Ulf Jodal

13.45–14.00 4. Reflux hos barn $\geq$ 2år med förstagångs pyelonefrit. Björn Rathsmann, Ingela Bollgren, Ulf Erasmie.

14.00–14.15 5. Nattdiures, blåskapacitet och effekten av desmopressin vid primär monosymtomisk sömngvättning hos barn. Sven Mattsson, Gunilla Gladh, ssk, med.dr, Sivert Lindström, professor, Dorotea Persson, biomed analytiker.

14.15–14.30 6. Diuretikabehandling av nocturn enures. Tryggve Nevéus, Sverker Hansson, Eva Johansson, leg ssk.

14.30–16.30 **Barnkardiologi och barnhjärtkirurgi:** *Moderator:* Mats Mellander.

14.30–14.45 7. 12 års fosterkardiologi. Gunnar Bergman, Sven-Erik Sonesson.

14.45–15.00 8. Uppföljning av hjärtfrekvensvariabilitet hos barn och ungdomar med TCPC-cirkulation. Annika Rydberg, Rolf Hörnsten, BMA, Dag Teien, Urban Wiklund, tekn.dr

15.00–15.15 9. Switchoperationer för transposition i Göteborg 1982 – 2000. Pia Renström, Håkan Berggren, Thomas Gilljam.

15.15–15.30 10. Conduitöverlevnad hos barn opererade för medfött hjärtfel. Camilla Nilsson, Jan Sunnegårdh, Anders Nygren, Håkan Berggren.

15.30–15.45 11. Bradykinin – inducerad prekonditionering av vasculär endotelfunktion i samband med ischemia-reperfusion. Petru Liuba, Erkki Pesonen, Olof Werner, Annica Maxedius, forskningsssk.

15.45–16.00 12. Respiratory syncytial virus (RSV) infektioner hos barn med signifikant hjärtfel. Johanna Jansson, Jan Sunnegårdh, Anders Nygren.

16.00–16.15 13. Riskfaktorer för sjukdomsrelaterad död hos barn och ungdom med HCM. Ingegerd Östman – Smith, Ulf Ergander, Daniel Holmgren, Barry Keeton, Tomas Riesenfeld, Göran Wettrel.

16.15–16.30 14. Natriuretisk peptid typ B (BNP) korrelerar med klinisk och hemodynamik hos barn med medfödda hjärtfel och hjärtmuskelsjukdomar. Daniel Holmgren, Göran Lindstedt, Per-Arne Lundberg, Andreas Westerlind, Håkan Wåhländer.

SAL J 2

14.15–15.45 **Sektionssymposium.** ANCA vid vaskulitisk sjukdomar. *Moderator:* Thomas Skogh. Se sektionen för klinisk immunologi.

SAL G 3

16.30–18.00 15SS. **Sektionssymposium:** Celiaki – gammal sjukdom med nya utmaningar. *Moderator:* Henry Ascher. *Deltagare:* Ewa Grodzinsky, Anneli Ivarsson, Urban Myrdal.

SAL R 7

16.45–18.00 **Svensk Barnkardiologisk Förenings Årsmöte.**

SAL A 7

16.30–18.00 Symposium. Barn och ungdomar far illa-missbruket ökar-effektiva åtgärder. Moderator: Fredrik Spak. Se SY 31.

Fredagen den 29 november

SAL G 3

08.30–10.00 Symposium. Nya patogener. Moderator: Torkel Wadström. Se SY 34.

SAL A 1

08.30–09.30 16SS. Sektionssymposium: Att förebygga plötslig spädbarnsdöd – en nollvision. Moderator: Hugo Lagercrantz. Deltagare: Bernt Alm, Miriam Katz-Salamon, Göran Wennergren.

HALL H, 36–67

09.00–17.00 Posterutställning

09.30–10.30 Posterutställare närvarande vid posterutställning. Poster-session kl 13.00–14.30 i sal A 4.

17P. Elektrofysiologisk utredning och behandling av barn med symptomgivande SVT i Uppsala och Stockholm. Håkan Eliasson, Anders Jonzon, Carina Blomström-Lundqvist, Lennart Bergfeldt. (36)

18P. Fysisk aktivitet och energiförbrukning bestämd med dubbelvattenteknik hos barn med pacemaker. Per Larsson, Lars-Eric Bratteby, Anders Forslund, Anders Jonzon, Bo Sandhagen. (37)

19P. Kateterslutning av stor öppetstående ductu arteriosus hos spädbarn nu möjligt. Jan Sunnegårdh, Björn Söderberg. (38)

20P. Hur definieras extrem obesitas och hur vanligt är detta i åldrarna 10 till 18 år? Lars Johansson, med stud, Åke Johansson, Staffan Mårild. (39)

21P. Genusrelaterade copingstrategier hos barn med fetma. Susann Regber, ssk, Marianne Grufman, Petra Jochens, ssk, Staffan Mårild. (40)

22P. Ökad förekomst av fetma och övervikt bland 10-åriga barn läsåret 2000 – 2001 i Västra Götaland. Staffan Mårild, Kerstin Albertsson – Wikland, Ragnar Bergström, Margaretha Bondestam, Siv Ehnberg, sjuksköterska, Annika Hollsing. (41)

23P. Övervikt hos barn och ungdomar. Erdes Laslo. (42)

24P. Kroppsuppfattning hos tonåringar – hur väl kan man bedöma sin egen längd och vikt i tonåren. Erdes Laslo. (43)

25P. Förekomst under spädbarnsåret av faktorer som kan påverka utveckling av allergi och astma. Per Möllborg, Bernt Alm, Laslo Erdes, Gunnar Norvenius, Rolf Pettersson, Göran Wennergren, Nils Åberg. (44)

26P. NORDMAT: en multidisciplinär nordisk granskning av litteratur kring spädbarnsuppfödning och allergiutveckling. Jenny van Odijk, Inger Kull, Magnus Borres, Jan Sundell, Sören Wille. (45)

27P. Jämförelse av total och finpartikulär dos av läkemedel från Sere-tide Diskus(r) och Symbicort Turbuhaler(r) hos 4- och 8-åriga barn med astma. Per Gustafsson, Helen Andersson, ssk, Patricia Burnell, filkand, Maria Glad, ssk, Bal Johal, fil.kand. (46)

28P. Svensk multidisciplinär studie av individer med CHARGE association. Britt-Marie Ekman-Joelsson, Jan Andersson-Norinder, tandläkare, Eva Billstedt, psykolog, Susanna Danielsson, Gösta Granström, Catharina Jacobsson, tandläkare, Maria Johansson, Lotta Sjögren, logoped, Kerstin Strömblad. (47)

29P. Sleep patterns in children with ADHD. Gaby Bader, Christopher Gillberg, Mats Johnson, Björn Kadesjö, Peder Rasmussen. (48)

30P. Neuropsykiatriska avvikelser hos barn med congenital ataxi. Ingegerd Åhsgren, Ingela Baldwin, Anders Erikson, Olof Flodmark, Christina Goetzinger-Falk. (49)

31P. Cytokinproduktion i likvor hos barn med neuroborreliosis. Barbro Hedin Skogman, Stefan Croner, Christina Ekerfelt, Medicine doktor, Mattias Eknefelt, Gunilla Eneström, Jan Emerudh., Pia Forsberg, Helena Luning, Maria Nordvall, Mona Widhe, doktorand. (50)

32P. Förlossningssätt påverkar smärtprecceptionen hos nyfödda barn. Lena Bergqvist, Sunny Anand, Miriam Katz-Salamon, neuropsykolog, Hugo Lagercrantz, Josef Milerad. (51)

33P. Frekvensen av smärtsamma och stressande procedurer på Neonatala intensivvårdsavdelningen. Nicole Hébert-Wegmann, med stud, Lena Bergqvist, Hugo Lagercrantz. (52)

34P. Att genomskåda blindningen! Personalens förmåga att urskilja morfin från placebo i en placebokontrollerad studie. Lena Bergqvist, K.J.S Anaand, Bruce Barton, statistiker, Mats Eriksson, sjuksköterska, Hugo Lagercrantz, Jens Schollin. (53)

35P. Missas celiakidiagnos vid kapselbiopsi? Karl Kappinen, Yigael Finckel, Hand Hildebrand, Johan Lindholm. (54)

36P. Orofacial granulomatös manifestation i munhålan som kan indikera såväl Crohn's sjukdom som födoämnesallergi. Robert Saalman, Mats Jontell. (55)

37P. Riskfaktorer för plötslig spädbarnsdöd 10 år efter de förebyggande råden. Bernt Alm, Laslo Erdes, Per Möllborg, Gunnar Norvenius, Rolf Pettersson, Göran Wennergren, Nils Åberg. (56)

38P. FAMILJEN I FOKUS – en uppföljningsstudie av psykosocialt arbete inom mödra- och barnhälsovården. Elisabeth Danielsson, barnmorska, Birgitta Gunnarsson, BVC-sjuksköterska, Magnus Borres. (57)

39P. Hälsa och familjestöd hos prematura barn under de första 4 åren. Ingemar Leijon, Öl/docent, Orvan Finnström, Öl/docent, Gunilla Sydsjö, klin bebetendevet/MD, Marie Wadsby, leg psykolog/MD. (58)

40P. Utveckling av hälsodata bland barn adopterade från Östeuropa av svenska familjer. Magnus Landgren, Marita Andersson-Grönlund, Per-Olof Elfstrand, Jan-Erik Simonsson, Kerstin Strömblad. (59)

41P. Järnbrist vanligare hos pojkar under spädbarnsåret. Magnus Domellöf, Roberta J Cohen, PhD, Kathryn G Dewey, PhD, Olle Hernell, Bo Lönnnerdal, PhD. (60)

42P. Symtom och tidigare utredningar på barn med CF som diagnostiserats efter 1 års ålder. Fredrik Forsblad, AT-läkare, Anders Lindblad. (61)

43P. Benign Paroxysmal Vertigo (BPV) – har dessa barn förhöjda muskelenzym? Peo Rödö, Magnus Borres, Lars Holmberg. (62)

44P. 1600 barn på Barnfysiologen som fått Dormicum – hur gick det? Barbro Ljung, vårdenhetschef, Svenerik Andreasson. (63)

45P. Effektiv behandling av lymfatisk missbildning (LM, lymfangiom) med OK-432. Gösta Claesson, Richard Kuylenstierna. (64)

46P. Se det döda barnet – att hjälpa anhöriga att göra det ofattbara verkligt. Jutta Kjaerbeck, sjuksköterska, Anna-Karin Larsson, fotograf. (65)

47P. Munchhausens syndrom by proxy, fallbeskrivning. Per-Olof Lubeck. (66)

48P. Automatisk överföring av journaldata till kvalitetsregister. Marius Kubickas, Stellan Håkansson. (67)

SAL G 3

10.30–12.00 Symposium: Tidig hemgång från BB – risker och vinster för mor och barn? Moderator: Jens Schollin. Se SY 38.

SAL A 3

10.30–12.00 Symposium.Handledning av läkarstudenter – idag och i framtiden. Jonas Andersson. Se SY 39.

SAL F 3

12.00–13.00 Gästföreläsning: Current trends in the diagnosis and management of hemangiomas and vascular malformations. Professor Milton Warner, Vascular Anomalies Center, Arkansas Children's Hospital, Little Rock, USA. Se sektionen för plastikkirurgi.

SAL A 4

13.00–14.30 Postersession: Tio i topp – De tio bästa postrarna presenteras av posterutställarna. Moderator: Hugo Lagercrantz.

Plastikkirurgi

sid 282

Onsdagen den 27 november

SAL F 3

13.15–14.15 Gästföreläsning: Dysmorphology – a clinician's guide to development. Professor Dian Donnai, Department of Medical Genetics, St.Mary's Hospital, Manchester, UK. Se sektionen för medicinsk genetik.

Torsdagen den 28 november

SAL K 2

08.30–10.00 Symposium: Städa bland hemangiomen. Moderator: Pål Svendsen. Se SY 20.

SAL A 2

08.30–12.00 Fria föredrag I: Mikrocirkulation och rekonstruktion. Moderator: Anders Liss.

08.30 1. Mikrokirurgisk rekonstruktion av halvsidig överkäksdefekt med ben-muskellambå från höften. Disa Lidman, Lennart Kryssander, Per-Gunnar Nord, Björn Olaiisson, Maciej Tytor.

08.40 2. Ett leende för Möbiuspatienten med bilateral fri mikroneuro-

vaskulär gracilistransferering – en fallbeskrivning. Disa Lidman, Davor Jergovic.

08.50 3. Bröstrekonstruktion med DIEP lambå efter sektorresektion. Malin Hakelius, Rafael Acosta, Morten Kildal, Anders Liss.

09.00 4. Rekonstruktion av båda bröst med DIEP lambåer. Anders Liss, Rafael Acosta, Morten Kildal.

09.10 5. Hudgenomblödningen i sätesregionen hos friska efter upprepade belastningar på hårt underlag. Johan Thorfinn, Disa Lidman, Folke Sjöberg.

09.20 6 Radialislambå till hälen vid svårläkta sår efter trauma. Sigfrid Vedung, Jenny Cajander, Göran Stålhult.

09.30–10.00 PAUS.

SAL A 2

10.00–11.00 Fria föredrag II: Experimentell plastikkirurgi med klinisk tillämpning. Moderator: Magnus Becker.

10.00 7. Facial nerve injury and microsurgical repair – experimental and clinical studies. (Avhandlingssammanfattning). Davor Jergovic.

10.15 8. Energy metabolism in skeletal muscle during ischemia and reperfusion. Experimental and clinical aspects. (Avhandlingssammanfattning). Jonas Lundberg.

10.30 9. In vitro och in vivo studie av 3D-biologiskt nedbrytbart matris som dermalt substitut. Fredrik Huss, Carl-Johan Gustavsson, Gunnar Kratz, Erika Svensson.

10.40 10. Identification of differentially expressed genes in scarless wound healing. Sandeep Kathju, med stud Terra Rupert, Meena Charepoo, research assistant Duane Oswald, research associate Jay Hayes, professor Robert Preston, JC Post, professor Garth Ehrlich.

10.50 11. Fjädrar – en hörnsten i framtidens kraniofaciala kirurgi. Claes Lauritzen, Peter Tarnow, Per Windh, Peter Zackrisson, Robert Olsson.

11.00–12.30 LUNCH.

SAL A 2

12.30–14.00 12SS. Sektionssymposium: Plastikkirurgi – en livboj vid kirurgiska komplikationer. Moderator: Hans Nettelblad. Deltagare: Professor Finn Gottrup, Richard Hammer, Anders Liss, Hans Mark, Hans Nettelblad, Elisabeth Ståhle, Erkki Tarpila, Ingela Thuresson.

14.00–14.30 PAUS.

SAL A 2

14.30–16.00 Föreningsmöte Svensk Plastikkirurgisk Förening.

Fredagen den 29 november

SAL F 2

08.30–10.00 Sektionssymposium: Nyheter inom brännskadevården. Moderator: Folke Sjöberg. Deltagare: Jean Cassuto, Fredrik Huss, Gunnar Kratz, leg psykolog Mimmi Willebrand. Se sektionen för anestesi och intensivvård.

SAL F 3

08.30–09.30 Fria föredrag III: Varia. Moderator: Hans Holmström.

08.30 13. Mamillrekonstruktion med revbensbrosk som support. Marianne Beausang-Linder.

08.40 14. Om snittföring vid profylaktisk mastectomi vid ökad risk för bröstcancer. Göran Jurell, Marie Wickman, Staffan Eriksson, Kerstin Sandelin.

08.50 15. Tekniska aspekter på omedelbar bröstrekonstruktion – en femårsuppföljning. Jakob Lagergren, Göran Jurell, Kerstin Sandelin, Marie Wickman.

09.00 16. Ett ingrepp värdigt en indianhövding: Galectomi som behandling av manlig skallighet. Tor-Göran Henriksson.

09.10 17. Långtidsresultat av bentransplantation till alveolarutskottet vid ensidig total LKG-spalt. Magnus Becker, Farokh Farzaneh, över tandläkare Ken Hansen, Henry Svensson.

09.20 18. Ytterörerekonstruktion – sensibiliteten i det rekonstruerade örat. S.O. Wikström.

09.30–10.00 PAUS.

SAL F 3

10.00–10.50 Fria föredrag IV: Varia. Moderator: Valdemar Skoog.

10.00 19. Vaginal konstruktion enligt McIndoe förbättras med Vacuum Assisted Closure. Hans Holmström, Håkan Hallberg.

10.10 20. Kronisk klåda och personlighet hos tidigare brännskadade patienter. Leg psykolog Mimmie Willebrand, Johan Dyster-Aas, Lisa Ekselius, Bengt Gerdin, Morten Kildal, Aili Low.

10.20 21. Volymersättning i ansiktet med autologt material. Jan B Wieslander.

10.30 22. Vadförstoring och rekonstruktion. Igor Niechajev.

10.40 23. Fjärrkonsultativ kirurgi – eller nio sternumrevisioner på två dagar. Lena C Andersson, Hans Nettelblad, Paul Vogt.

10.50–12.00 LUNCH

SAL A 7

10.30–12.00 Sektionssymposium: Spännande sår. Moderator: Carita Hansson. Deltagare: Jan Appelqvist, Mats Bjellerup, Carita Hansson. Se sektionen för dermatologi.

SAL F 3

12.00–13.00 24F. Gästföreläsning: Current trends in the diagnosis and management of hemangiomas and vascular malformations. Professor Milton Waner, Vascular Anomalies Center, Arkansas Children's Hospital, University of Arkansas for Medical Sciences, Little Rock, USA.

13.00–13.30 PAUS

SAL F 3

13.30–16.00 Årsmöte Svensk Förening för Estetisk Plastikkirurgi.

Psykiatri

sid 287

Onsdagen den 27 november

SAL G 1

13.30–16.00 Fria föredrag: Moderator: Hans Ågren.

13.30–13.50 1. Alkohol en riskfaktor för suicid, även hos äldre. Margda Waern.

13.50–14.10 2. Prevalens, riskfaktorer och prognos för psykotiska symtom och paranoida tankar hos äldre. Svante Östling, Ingmar Skoog.

14.10–14.30 3. Bipolära mönster – en life-charting studie av patienter på en affektiv mottagning. Lena Backlund, Anna Ehnvall, Göran Isacson, leg sjuksköt Birgitta Lindberg, Hans Ågren.

14.30–14.50 4. Depressionsbehandling via internet: En kontrollerad studie med självhjälp och diskussionsgrupp. Psykolog Fredrik Holländare, doc Gerhard Andersson, psykolog Jan Bergström, psykolog Per Carlbring, Lisa Ekselius, psykolog Viktor Kaldo-Sandström.

14.50–15.10 5. Nyinsjuknade depressioner. Ett försök att förhindra den destruktiva sjukdomsutvecklingen hos en av våra folksjukdomar. Ersta modellen med metoden problemformulering. Kristina Brandänge, leg psykoterapeut Peter Comstedt, leg psykoterapeut Lena von Krogh, leg psykoterapeut Mats Larsson.

15.10–15.30 6. Tandhälsan hos psykiskt störda lagöverträdare – problem och möjligheter. Övertandläkare Inger Stenberg, Göran Björling, Frances Hagelbäck-Hansson, tandläkare Sören Kampfors.

15.30–15.50 7. Kunskap om medvetendet. Prof Helge Malmgren.

HALL H, 142–149

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl. 11.00–12.00.

8P. Sömntillfredsställelse hos icke dementa 85-åringar. Eva Edin, Jerker Hetta, Ingmar Skoog, Bertil Steen. (142)

9P. Jämförelse mellan reboxetin och citalopram vid egentlig depression – en dubbel-blind randomiserad studie. Torbjörn Ohrt, Owe Bodlund, Hans Ågren. (143)

10P. Oförändrad depressionsfrekvens trots ökad förbrukning av antidepressiva läkemedel. Leg sjuksköt Nils Beckman, leg sjuksköt Annica Carlsson, leg sjuksköt Margareta Lewander, leg sjuksköt RosMarie Nilsson, Sigurdur Pálsson, Ingmar Skoog, leg sjuksköt Birgitta Tengelin, Margda Waern. (144)

11P. Utvärdering av arbetsförmågan hos personer med utbrändhets-

problematik ett år efter inledd rehabilitering. Bodil Heijbel. (145)
12P. Hög alkoholkonsumtion hos patienter med svårbehandlad egentlig depression. Ulf Berggren, Jan Balldin, med dr Karina Dencker, Olof Zachrisson, Hans Ågren. (146)
13P. Medicinsk kvalitetsrevision inom psykiatrisk vård. Jerker Hansson, Mats Bauer, enhetschef Anders Bengtsson, Anna Åberg-Wistedt. (147)
14P. **UTGÅR**
15P. HPA axis activation in patients with few versus multiple episodes of depression. Anna Ehnvall, Magnus Sjögren, Olof C.G. Zachrisson, Hans Ågren. (148)
16P. Hur uppfattas omfattande personlighets- och hälsoenkäter av traumapatienter. Psykolog Mimmie Willebrand, Lisa Ekselius, leg sjuksköt Björn Wikehult. (149)

SAL F 1

16.30–18.00 Symposium: Katastrof...och kristeamet är på plats! Debriefing som metod för krishantering. Moderator: Kjell Asplund. Se SY 15.

Fredagen den 29 november

SAL G 3

12.30–14.00 Symposium: Kan läkarkåren påverka den skenande ohälsan? Moderator: Mats Berg. Se SY 45.

Rehabilitering och fysikalisk medicin

sid 290

Onsdagen den 27 november

HALL H, 74–101

09.00–18.00 Posterutställning

Posterutställarna närvarar vid sina posters kl 13.00–14.00.

Postersession arrangeras vid utställningen kl 14.00–16.00.

Neurorehabilitering

1P. Frustrerad och osynlig – unga stroke-patienters uppfattning om rehabiliteringsprocessen. Leg sjukgymnast Jenny Röding, leg sjukgymnast dr med Britta Lindström, leg sjukgymnast dr med Ann Öhman, Jan Malm. (74)

2P. Patient och närståendes upplevelse av sociala och kognitiva problem till följd av stroke. Leg arbetsterapeut Ann Björkdahl, leg arbetsterapeut Åsa Lundgren Nilsson. (75)

3P. Reproducerbarheten av muskelfunktionstester hos personer med stroke. Leg sjukgymnast Ulla-Britt Larsson, leg sjukgymnast dr med Anna Maria Holmbäck, Jan Lexell. (76)

4P. Energiförbrukning hos personer med genomgången stroke vid gång med fotledsortos. Leg sjukgymnast Anna Danielsson, Katharina Stibrant Sunnerhagen. (77)

5P. ABILHAND: Ett nytt Rasch-baserat instrument för att mäta aktivitetsförmågan i vardagsaktiviteter inriktat på handen, validerat för strokepatienter. Leg arbetsterapeut Susanne Gustafsson, Katharina Stibrant Sunnerhagen, leg arbetsterapeut dr med Synneve Dahlin Ivanoff. (78)

6P. Bedömning av beroendegrad efter svår hjärnskada: Northwick Park Dependency Score (NPDS) – Ett nyöversatt instrument. Leg arbetsterapeut Siv Svensson, Ann Sörbo, Katharina Stibrant Sunnerhagen. (79)

7P. Minnessvårigheter i vardagen hos personer med förvärvad hjärnskada. Erik Olsson, Karin Wik, Gerhard Andersson, Marianne Lannsjö. (80)

8P. Bilkörning efter förvärvad hjärnskada – en bedömningsmodell i flera steg. Birgitta Norell-Kågström, AnnaLena Hagström, Ulla Johansson, Jan-Erik Skyman, Ann-Katrine Östling, Mats Norberg, Lennart Melin. (81)

9P. Funktionell återhämtning hos 91 personer med traumatisk hjärnskada. Petra Liljefors-Larsson, Jan Lexell. (82)

10P. Aktivitetsutförandet hos personer med multipel skleros före och efter interdisciplinär rehabilitering. Leg arbetsterapeut Eva Månsson, Jan Lexell. (83)

11P. Hur ser sambandet mellan gånghastighet och muskelstyrka ut? En studie av friska och av personer med sena effekter av polio. Leg sjukgymnast Carin Willén, Katharina Stibrant Sunnerhagen, fil lic Claes Ekman, Gunnar Grimby. (84)

12P. Effekten av bemästringsstrategier på generell hälsorelaterad livskvalitet vid ryggmärgsskada. Leg psykolog Magnus L Elfström, leg sjukgymnast Margareta Kreuter, beteendevetare Anna Rydén, professor Marianne Sullivan. (85)

Smärta och smärtrehabilitering

13P. Neurogen smärta efter traumatisk ryggmärgsskada – prevalensen är betydande och både smärta i skadenivå och under skadenivå ökar med stigande ålder vid skadetillfället. Lars Werhagen, Claes Hultling, Carl Molander. (86)

14P. Prevalens av pågående och kronisk smärta i befolkningen. Björn Gerdle, fil dr Jonas Björk, docent Chris Henriksson, KG Henriksson, Ann Bengtsson. (87)

15P. Whiplashrelaterat kroniskt smärttillstånd (WAD), coping och dess relation till hälso- och livstillfredsställelseskattning. Björn Gerdle, fil dr Michael Peolsson. (88)

16P. Symptom och fynd i rörelseapparaten hos kvinnlig hemtjänstpersonal. Gunnar Lundberg, Björn Gerdle. (89)

17P. Blodflödesförändring vid nålstimulering (akupunktur) hos friska försökspersoner och patienter med fibromyalgi. Leg sjukgymnast Margareta Sandberg, Björn Gerdle, Lars-Göran Lindberg. (90)

18P. Konventionell TENS höjer djupa smärtrösklar för tryck hos friska försökspersoner. Bengt Sjölund, fil stud Helena Gunnarsson. (91)

19P. Fortsatta studier av reliabilitet av smärtröskelmätning över skuldermuskulaturen. Leg sjukgymnast Ann Larsdotter Persson, leg sjukgymnast Christina Brogårdh, fil dr Jonas Ranstam. (92)

20P. Påverkas smärta i rörelseapparaten av konjunktur – en komparativ studie av unga men i kvinnor under hög och lågkonjunktur. Mehmed Novo, Anne Hammarström, Urban Janlert. (93)

21P. Återgång i arbete efter sjukskrivning på grund av led-muskelsmärta. Inger Sjöberg. (94)

22P. Behandling av kronisk ryggsmärta via Internet och telefon. Leg psykolog Monica Buhrman, docent Gerhard Andersson, leg psykolog Sofia Fältenhag, Jaime Naiva, leg psykolog Lars Ström. (95)

Övrigt

23P. Att resa i Virtual Reality – en studie med svårt rörelsehindrade. Leg arbetsterapeut Kerstin Boschian, leg arbetsterapeut Maria Holm, civingenjör Ulf Minör, Bengt Sjölund. (96)

24P. Ett system för rehabilitering i hemmet efter stroke, med hjälp av telemedicin och VR (virtuell verklighet) – teknologi. Leg arbetsterapeut Jurgen Broeren, leg sjuksköterska Matias Georgsson, Martin Rydmark, Katharina Stibrant Sunnerhagen. (97)

25P. Möjlighet att använda skadad hand i dagliga aktiviteter efter distal radiusfraktur. Leg arbetsterapeut Åsa Wallström, leg arbetsterapeut Ulla Nordenskiöld, Katharina Stibrant Sunnerhagen. (98)

26P. Tunt eller underutnyttjat rehabiliteringsstöd till sjukskrivna och arbetsgivare. Bodil Heijbel, dr med Malin Josephson, Eva Vingård. (99)

27P. Livstillfredsställelse hos överlevande efter hjärtstopp utanför sjukhus ett år efter insjuknande. Leg arbetsterapeut Åsa Lundgren Nilsson, Katharina Stibrant Sunnerhagen. (100)

28P. Kognitiv rehabilitering i hemmiljö. Märta Berthold-Lindstedt, neuropsykolog Aniko Bartfai, leg arbetsterapeut Inga-Lill Boman. (101)

SAL J 2

08.30–09.00 29. Europeisk vidareutbildning, CME/CPD. Jan Ekholm.

09.00–10.30 30SS. Sektionssymposium: Evidensbaserad hjärnskader Rehabilitering. Moderator: Jan Lexell.

SAL J 2

11.00–12.30 Årsmöte Svensk Förening för Rehabilitering och Fysikalisk Medicin.

Reumatologi

sid 296

Onsdagen den 27 november

SAL F 1

08.30–10.00 Symposium: Den akut inflammierade leden. Moderator: Göran Lindahl. Se SY 2.

SAL F 1

11.00–12.00 1F. Nanna Svartz föreläsning: Scleroderma – pathogenesis and future treatment. Professor Carol Black, Department of Rheumatology and Cardiology, Royal Free Hospital, London. Nanna Svartz föreläsningen är sponsrad av Pharmacia.

SAL F 1

13.00–14.30 2SS. Sektionssymposium: Svår artrit – diagnostik och

behandling med utgångspunkt från falldiskussioner. *Moderatorer:* Carl Turesson och Solveig Wällberg-Jonsson. *Medverkande:* Maria Bokarewa, Caroline Jochems, Elisabeth Nordborg, Ronald von Vollenhoven.

15.00–16.15 **3SS. Sektionssymposium: Svår systemsjukdom – diagnostik och behandling med utgångspunkt från falldiskussioner.** *Moderatorer:* Estelle Trysberg, Anders Bengtsson och Iva Gunnarsson.

Torsdagen den 28 november

HALL F, 265–326

09.00–18.00 **Posterutställning**

Posterutställarna närvarande vid sina postrar 15.00–16.30

Postersession arrangeras i SAL J1 13.15–15.00. *Moderatorer:* Jan Cedergren, Birgitta Tengstrand. Vid postersessionen kommer pris för bästa postrar delas ut.

4P. Diurnal variation of serum-COMP in individuals with knee pain and osteoarthritis. Maria Andersson, Dick Heinegård, Nicklas Jonsson, Ingemar Petersson, Tore Saxne. (265)

5P. Circulating levels of cartilage oligomeric matrix protein (COMP) in early arthritis. Thomas Skogh, Maria Söderlin. (266)

6P. Patient relevant outcomes 3-5 years up after total hip replacement for OA in comparison to matched controls. Anna Nilsson, Stefan Lohmander, Ingemar Petersson, Ewa Roos. (267)

7P. Lågdos DHEA-behandling till kvinnor med SLE. Gunnel Nordmark, Christine Bengtsson, Anders F Karlsson, Anders Larsson, Karolina Lundsten, Hans Mallmin, Lars Rönnblom, Gunnar Sturfelt. (268)

8P. A randomized controlled trial of hormone replacement therapy in postmenopausal patients with systemic lupus erythematosus. A pilot study. Anders Bengtsson, Gerdur Gröndal, Britt-Marie Landgren, Ingrid Lundberg, Ola Nived, Göran Samsioe, Gunnar Sturfelt. (269)

9P. Combined genetic polymorphisms increase susceptibility for Systemic Lupus Erythematosus: analysis of HLA-DR3, MBL, IL-1RA and FcγRIIIa genes. Andreas Jönsen, Anders A Bengtsson, Gunnar Sturfelt, Lennart Truedsson. (270)

10P. Aktivering av Naturligt Interferon Producerande Celler (NIPC) med SLE autantikroppar och apoptotiskt material går via FcγRII. Ullvi Båve, Gunnar Alm, Maija-Lena Eloranta, Anders Perers, Lars Rönnblom. (271)

11P. Naturligt Interferon-Producerande Celler (NIPC) hos SLE patienter kan hämmas med anti-BDCA-2 antikroppar. Stina Blomberg, Gunnar Alm, Maija-Leena Eloranta, Mattias Magnusson, Lars Rönnblom. (272)

12P. TNF-α - a link between hypertriglyceridemia and inflammation in SLE patients with cardiovascular disease. Elisabeth Svenungsson, Fei Guo-Zhong, Kerstin Jensen-Urstad, Ulf de Faire, Anders Hamsten, Johan Frostegård. (273)

13P. Lipoproteins and TNF-α are markers of disease activity and disease damage in Systemic Lupus Erythematosus. Elisabeth Svenungsson, Iva Gunnarsson, Fei Guo-Zhong, Johan Frostegård, Lars Klareskog, Ingrid Lundberg. (274)

14P. Systemic lupus erythematosus and Acute Myelogenous Leukemia. Björn Löfström, Anders Ekblom, Ingrid Lundberg. (275)

15P. Arthritogenic properties of double stranded (viral) RNA. Fariba Zare, Andrej Tarkowski. (276)

16P. Sänkta nivåer av β-amyloid 42 (Aβ42) i likvor hos SLE patienter. Estelle Trysberg, Kaj Blennow, Elisabeth Svenungsson, Andrej Tarkowski. (277)

17P. Tidiga livshändelser som prediktorer för primärt Sjögrens syndrom. Lennart Jacobsson, Sami Akyus, Berouz Mustafari, Lars Nielsen, Elke Theander. (278)

18P. Mortality and causes of death in patients with primary Sjögren's syndrome. Elke Theander, Lennart TH Jacobsson, Rolf Manthorpe. (279)

19P. Receptor specificity in estrogen mediated effects on B lymphopoiesis and immunoglobulin production in male mice. Malin Erlandsson, Hans Carlsten, Ulrika Islander, Charlotte Jonsson, Claes Ohlsson. (280)

20P. Östrogenreceptorerna ER-α och ER-β:s roll i immunsystemet hos åldrade möss. Ulrika Islander, Hans Carlsten, Ulf Dahlgren, Malin Erlandsson, Bengt Hasseus, Claes Ohlsson. (281)

21P. Reumatoid artrit, skillnader mellan män och kvinnor. Birgitta Tengstrand, Monica Ahlmén, Ingäld Hafström. (282)

22P. Local installation of infliximab for the treatment of acute joint effusion. Maria Bokarewa, Andrej Tarkowski. (283)

23P. Treatment with TNF-α antagonists results in significant gradual increases in work force participation. Ronald van Vollenhoven, Sonja Brannemark, Lars Klareskog, Staffan Lindblad. (284)

24P. Etanercept and infliximab treatment improves working capacity in arthritis patients. Pierre Geborek, Kerstin Eberhardt, Britt-Marie Larsson, Kerstin Nived, Tore Saxne, SSATG. (285)

25P. Etanercept and infliximab treatment improves health status in ar-

thritis patients. Pierre Geborek, Kerstin Eberhardt, Tore Saxne, SSATG. (286)

26P. Pharmacovigilance of etanercept and infliximab in clinical practice in southern Sweden. Pierre Geborek, Meliha Crnic, Ingemar Petersson, Tore Saxne, SSATG. (287)

27P. Relationship between functional capacity, disease activity and joint destruction during the first 10 years of rheumatoid arthritis. Elisabeth Lindqvist, Kerstin Eberhardt, Tore Saxne. (288)

28P. Development of work disability during 10 years in a cohort of early rheumatoid arthritis patients. Elisabet Lindqvist, Kerstin Eberhardt, Britt-Mari Larsson, Kerstin Nived. (289)

29P. Isotype specific rheumatoid factors in recent-onset rheumatoid arthritis. (TIRA). Annette Lindroos, Thomas Skogh. (290)

30P. Generaliserad osteoporos är associerat med leddestruktion vid reumatoid artrit (RA). Helena Forsblad, Hans Carlsten, Göran Kvist, Arvi Larsen, Dan Mellström, Elisabeth Nordborg, Claes Ohlsson, Tore Saxne, Eva Waltbrand. (291)

31P. Reduced bone mineral density in early rheumatoid arthritis is associated with radiological outcome after two years in women. Kristina Forslind, Catharina Keller, Björn Svensson, Ingäld Hafström. (292)

32P. Rheumatoid nodules in early RA are markers of severe disease, and associated with smoking. Britt-Marie Nyhäll-Wählin, Lennart Jacobsson, Ingemar F Petersson, Carl Turesson. (293)

33P. Increased incidence of myocardial infarction and stroke in rheumatoid arthritis – results from a community based study. Anders Jarenros, Lennart Jacobsson, Carl Turesson. (294)

34P. Homocystein hos patienter med reumatoid artrit i relation till inflammation och B-vitamin behandling. Anna Yxfeldt, Johan Hultdin, Solbritt Rantapää-Dahlqvist, Solveig Wällberg Jonsson. (295)

35P. Anti-cyclic citrullinated peptide (CCP) antibody in recent-onset rheumatoid arthritis (TIRA). Alf Kastbom, Gunnar Strandberg, Thomas Skogh. (296)

36P. Anti-CCP antibodies in very early arthritis; a population based prospective study. Gunnar Strandberg, Alf Kastbom, Thomas Skogh, Maria Söderlin. (297)

37P. Ingen ökad frekvens av positiv C pneumoniae eller H pylori serologi hos patienter med reumatoid artrit. Anna Yxfeldt, Jens Boman, Solveig Wällberg Jonsson. (298)

38P. Matrix metalloproteinase-7 bidrar till leddestuktivitet vid Staphylococcus aureus artrit. Inger Gjertsson, Lynn Matrisian, Andrej Tarkowski. (299)

39P. Staphylococcus aureus resists to human defensins by production of staphylokinase, a novel bacterial evasion mechanism. Tao Jin, Maria Bokarewa, Andrej Tarkowski. (300)

40P. Association between IL-10 gene polymorphism and clinical response to infliximab in rheumatoid arthritis. Jon Lampa, Anders Harju, Lars Klareskog, Leonid Padyukov, Ronald van Vollenhoven. (301)

41P. Patienternas varierande sjukdomsuppfattning påverkar inte utfallet av DAS28. Göran Lindahl. (302)

42P. Betydelsen av immobilisering efter intra-artikulär injektion med corticosteroider i handled. Tomas Weitoft, Lars Rönnblom. (303)

43P. No change in VEGF expression in synovitis after intra-articular corticosteroid treatment. Ann-Kristin Ulfgren, Erik af Klint, Ulf Andersson, Lars Klareskog. (304)

44P. Decreased leptin levels in joints of patients with rheumatoid arthritis. Dmitry Bokarew, Olof Hulgren, Maria Bokarewa, Andrej Tarkowski. (305)

45P. Cytochrome c – a mitochondrial apoptosis-related protein – induces arthritis. Rille Pullerits, Maria Bokarewa, Ing-Marie Jonsson, Margareta Verdrengh, Andrej Tarkowski. (306)

46P. Longitudinal study of regulatory T cells in patients with RA. Duo-jia Cao, Ronald van Vollenhoven, Lars Klareskog, Vivianne Malmström, Christina Trollmo. (307)

47P. Cytokine secreting CD28null CD4 T cells isolated from the circulation of RA patients. Andreas Fasth, Duo-jia Cao, Ronald van Vollenhoven, Lars Klareskog, Christina Trollmo, Vivianne Malmström. (308)

48P. IL-1a predikterar sänkt bentäthet och ökad leddestruktion vid tidig RA. Amanda Stålhandske, Kristoffer Södersten, Joyce Carlson, Christina Book, Carl Turesson, Lennart Jacobsson. (309)

49P. Treatment with Etanercept (Enbrel) in patients who failed Infliximab (Remicade) or vice versa: results from the STURE registry showing that switching TNFα blockers make sense. Ronald van Vollenhoven, Sonja Brannemark, Anders Harju, Lars Klareskog. (310)

50P. Infections preceding early arthritis in southern Sweden: a prospective population-based study. Maria Söderlin, Klaus Hedman, Hannu Kautiainen, Marjatta Leirisalo-Repo, Mirja Puolakainen, Thomas Skogh, Maria Söderlund-Venermo. (311)

51P. Juvenile chronic arthritis (JCA) and long-term change in disease activity from childhood into adulthood. Lennart Bertilsson, Boel Anders-

son-Gäre, Anders Fasth, Göran Kvist, Dan Nordberg, Ingemar Petersson, Karin Svensson. (312)

52P. Arthritis triggered by amino-terminal fragment of urokinase is not mediated by urokinase receptor. Maria Bokarewa, Tao Jin, Peter Carmeliet, Andrej Tarkowski. (313)

53P. Anti-CD20 antibodies for the treatment of autoimmune diseases. Maria Bokarewa, Estelle Trysberg, Lennart Stigendahl, Andrej Tarkowski. (314)

54P. Biopsy-verified response of severe lupus nephritis to treatment with rituximab (anti-CD20 monoclonal antibody) plus cyclophosphamide after biopsy-documented failure to respond to standard therapy. Ronald van Vollenhoven, Iva Gunnarsson, Stefan Jacobson, Lars Klareskog, Birgitta Sundelin, Elisabet Welin-Henriksson, Anders Österborg. (315)

55P. Inflammatory joint manifestations are prevalent i psoriasis: A clinical and radiological study. Gerd-Marie Alenius, Berndt Stenberg, Hans Stenlund, Magnus Lundblad, Solbritt Rantapää-Dahlqvist. (316)

56P. Rökning är en prognostiskt ogynnsam faktor för kvarstående kronisk generaliserad smärta i rörelseapparaten. Stefan Bergman, Per Herrström, Lennart Jacobsson, Ingemar Petersson. (317)

57P. Långvarig generaliserad smärta i Östergötland. Fibromyalgiförekomst, kliniska symtom och smärtkaraktistik. Lars Cöster, Sally Aspegren Kendall, Björn Gerdle, Chris Henriksson, KG Henriksson, Ann Bengtsson. (318)

58P. Perkutan vertebroplastik (PV) – omedelbar och bestående smärtlindring vid kotkompression sekundärt till steroidinducerad osteoporos – fallrapport. Elisabeth Nordborg, Miriam Rodriguez. (319)

59P. Collagenous colitis and rheumatoid arthritis – is there a relation? Anita Domargård, Johan Bohr, Thomas Skogh, Curt Tysk, Frank A Wollheim. (320)

60P. Phytoestrogen genistein as an anti-inflammatory and anti-staphylococcal agent. Margareta Verdrengh, Rikard Holmdahl, Ing-Marie Jonsen, Andrej Tarkowski. (321)

61P. Corticosteroid-therapy downregulates the proinflammatory mediator HMGB1 in myositis patients. Ann-Kristin Ulfgrén, Cecilia Grundtman, Kristian Borg, Ulf Andersson, Helena Erlandsson-Harris, Ingrid Lundberg. (322)

62P. Small intestinal manometry in patients with systemic sclerosis (SSc). Izabella Bartosik, Greger Lindberg, Agneta Scheja, Kristina Sjölund, Marie Wildt, Anita Åkesson. (323)

63P. Pilotstudie kring användning av naturläkemedel och annan komplementär och alternativ medicinsk behandling bland patienter inneliggande på reumatologisk klinik. Stefan Bergman, Johan Eklund, Anna Jönsson, Ulrika Persson, Ingemar Petersson. (324)

64P. Svår artrit – oklar diagnos – en fallbeskrivning. Caroline Jochems, Katarina Almedhed, Hans Carlsten. (325)

65P. Apotekare ger läkemedelsinformation på Reumamottagning. Ann Sofie Lanner, Astrid Schröder. (326)

SAL F 6

08.30–10.00 On request: Nytt om anti-TNF-terapi vid reumatiska sjukdomar. Moderator: Ronald van Vollenhoven.

66. Therapy with soluble TNF receptor (etanercept) induces apoptosis in rheumatoid arthritis (RA) synovium. Anca Irinel Catrina, Christina Trollmo, Jon Lampa, Erik af Klint, Ylva Hermansson, Lars Klareskog, Ann-Kristin Ulfgrén.

67. Serum-COMP decreases in rheumatoid arthritis patients treated with infliximab or etanercept. Meliha Crnkic, Pierre Geborek, Bengt Månsson, Tore Saxne.

68. Autoantikroppar hos RA-patienter under behandling med TNF- α -hämmare. Catharina Eriksson, Stefan Engstrand, Solbritt Rantapää-Dahlqvist, Karl-Gösta Sundqvist.

69. Clinical correlates of anti-cardiolipin antibodies in patients receiving TNF- α blocking therapies: ACLA correlate with worse clinical results and more frequent side effects. Thorunn Jonsdottir, Sonja Brannemark, Lars Klareskog, Annika van Vollenhoven, Ronald van Vollenhoven.

70. Infusion related side-effects during infliximab treatment. Difference between mono- and combination therapy. Lotta Larsson, Meliha Crnkic, Pierre Geborek, Tore Saxne.

71. Efficacy of infliximab (Remicade) dose increases: a nested case-control study. Ronald van Vollenhoven, Sonja Brannemark, Lars Klareskog.

72. Etanercept and infliximab treatment reduces hospital care in arthritis patients. Pierre Geborek, Kerstin Eberhardt, Tore Saxne, SSATG.

10.00–10.30 2002 års Pharmacia priser inom reumatologi. För klinisk forskning.

73. Antibodies against citrullinated peptides (CCP) predict the development of rheumatoid arthritis. Solbritt Rantapää-Dahlqvist, Ewa Berglin, Göran Hallmans, Ben AW de Jong, Walther J van Venrooij, Göran Wadell. För basal forskning

74. Nekrotiska och senapoptotiska celler frisätter RNA respektive

RNA/DNA som inducerar INF- α produktion tillsammans med SLE autantikroppar. Tanja Lövgren, Maija-Leena Eloranta, Ullvi Båve, Gunnar Alm, Lars Rönnblom.

SAL F 6

11.00–12.00 75F. **Börje Olhagen föreläsning: Myositer – sjukdomsmekanismer och behandling.** Ingrid Lundberg.

SAL J 1

13.15–15.00 Postersession. Moderatorer: Jan Cedergren, Birgitta Tengstrand. Under sessionen kommer priser för bästa postrar delas ut. Efter postersession sker rundvandring vid postrarna.

SAL J 1

16.30–18.00 Årsmöte. Vid årsmötet kommer reumatologernas ledstjärna 2002 utses och hyllas. Efter årsmötet arrangeras föreningens stora fest.

Fredagen den 29 november

SAL R 7

09.00–10.30 Enhetschefmöte.

Rättsmedicin

sid 313

Onsdagen den 27 november

HALL H, 112–113

09.00–18.00 Posterutställning.

Posterutställarna närvarande vid sina posters kl 13.30–14.30.

1P. Inverkan av förruttnelse på bedömningen av postmortala histologiska preparat. Henrik Druid, Sofia Hausel. (112)

2P. Fall från höjd, smitningsolycka eller misshandel? En modell för prediktion av skadors uppkomst vid dödligt, trubbigt våld. Miriam Eriksson, Ingemar Thiblin. (113)

SAL R 24/25

08.30–12.30 Fria föredrag

08.30–08.55 3. Tips vid brottsplatsundersökning – Se upp! Henrik Druid.

08.55–09.20 4. Rättsmedicinsk bedömning av ärr – ”cicatrikologi”. Erik Edston.

09.20–09.45 5. Förtidig död hos missbrukare anabola androgena steroider – en uppföljning av patienter med AAS-missbruk som var känt av vårdgivaren. Anna Petersson, Mats Garle, Ingemar Thiblin.

09.45–10.10 6. Blodförlust ökar halten av morfin och kodein i blod. Henrik Druid, Per Holmgren, Fredrik Kugelberg.

10.10–10.35 7. Dödsfall till följd av intranasal (snortning) eller pulmonell (rökning) administration av heroin. Ingemar Thiblin, Anna Petersson, Anna Fugelstad, Jovan Rajcs.

10.35–11.00 8. Själv mord genom inandning av insamlad koloxid. Henrik Druid, Sara Hallander.

11.00–11.25 9. CO₂ i glaskroppsvätska som markör för asfyxi. Henrik Druid, Elias Palm.

10. Mord och övervåld. En longitudinell studie av skadebilder hos mordoffer. Anders Ericsson, Ingemar Thiblin.

SAL R 24/25

12.00–12.30 Årsmöte med svensk rättsmedicinsk förening.

Rättsspsykiatri

sid 315

Onsdagen den 27 november

SAL J 2

13.00–14.45 1SS. Sektionssymposium: Läkemedel och riskbeteen-

de. *Moderator:* Marianne Kristiansson. *Deltagare:* Marianne Kristiansson, Ingemar Thiblin, Johan Ahlner.

15.00–15.20 2. Kvalitativ utvärdering av begreppet allvarlig psykisk störning inom rättspsykiatrisk verksamhet. Fredrik Hedén.

15.20–15.40 3. Beskrivning av en grupp män dömda till rättspsykiatrisk vård ur ett aktivitetsperspektiv. Helena Lindstedt, leg. arbetsterapeut.

15.40–15.50 4. Dyslexi hos en grupp rättspsykiatriskt undersökta män med invandrarbakgrund. Heidi Selenius, speciallärare.

15.50–16.00 5. Självkänsla och uppväxtvillkor hos rättspsykiatriskt undersökta män. Cecilia Fyring, psykolog.

16.00–16.10 6. Interbedömarreliabiliteten i retrospektiva AD/HD skattningar baserade på rättspsykiatriska journaler. Johan Klint, fil.kand.

16.10–16.30 7. Rättspsykiatrisk vård – utvärdering, omvärdering. Agneta Nilsson.

16.30–16.50 8. Personlighetsdrag hos gärningsmän misstänkta för dödligt våld – samband med psykosociala faktorer och gärningsbeteende. Katarina Wahlund.

17.00 Svenska Rättspsykiatriska Föreningens årsmöte.

Socialmedicin

sid 317

Onsdagen den 27 november

HALL H, 175–180

09.00–18.00 Posterutställning (i samarbete med Svensk Epidemiologisk Förening).

Postersession arrangeras med posterutställarna närvarande vid utställningen kl. 14.00–15.00. *Moderator:* Urban Janlert och Lars Rylander.

1P. Minskad mortalitet i subarachnoidalblödningar 1985–1999. Sjunkande incidens hos män och förbättrad överlevnad hos kvinnor. Docent Birgitta Stegmayr, Kjell Asplund. (175)

2P. Familjär ansamling och prediktion av hjärt-kärlsjukdom över två generationer – studie med hjälp av Andragenerationsregistret i Malmö Preventiva Projekt. Peter Nilsson, statistiker Jan-Åke Nilsson, Göran Berglund. (176)

3P. Off-label prescribing and risk of adverse drug reactions in paediatric outpatients. Mike Ufer, Georgios Pangiotidis, fil kand Elin Kimland, Anders Rane, Ulf Bergman. (177)

4P. Trender i ischemisk hjärtsjukdom bland svenska män och kvinnor. Sjuksköterska Kerstin Dudas, Dag Thelle, Max Köster, Måns Rosén, Annika Rosengren. (178)

5P. Regionala skillnader i förtidspension med psykiatrisk diagnos. Socionom Lena Andersson, docent Gunnel Hensing, Fredrik Spak, socionom Carin Staland Nyman. (179)

6P. Många avstår från läkarvård – bristande tilltro främsta orsaken. Marcus Westin, Kristina Bränd Persson, Ragnar Westerling. (180)

SAL G 4

09.00–11.30 Fria föredrag. *Moderator:* Gunnel Hensing/Peter Allebeck

09.00–09.15 7. Inkomstspridning och dödlighet i Sverige – implikationer från en multinivåanalys. Göran Henriksson, Peter Allebeck, Gunilla Ringbäck, Dag Thelle.

09.15–09.30 8. Effekter av hjärtsjukdomsrisk och personalnedskärning på sjukfrånvaro. Töres Theorell, professor Lars Alfredsson, Ph D Jane Ferrie, fil dr Gabriel Oxenstierna, fil kand Hugo Westerlund.

09.30–09.45 9. Utseende, muskulatur och manlighet – Kvalitativ studie av tonårspojkar och anabola steroider. Sverker Nilsson, Peter Allebeck, docent Gunnel Hensing, sjuksköterska Annika Jakobsson, Bertil Marklund.

09.50–10.05 10. Självskattad hälsa predikterar total dödlighet hos medelålders män även justerat för social bakgrund och livsstil – 22 års data från Malmö Förebyggande Medicin. Ulrika af Sillén, statistiker Jan-Åke Nilsson, Peter Nilsson.

10.05–10.20 11 Hjälp till rökslut via telefon – vilka faktorer spelar roll? Tanja Tomson, Hans Gilljam, Asgeir Helgasson.

10.20–10.35 12. Ekonomiskt svaga grupper avstår oftare från att hämta sina läkemedel – risk för minskad följsamhet. Fil dr Emma Bergmark, farm dr Ingrid Schmidt, Christer Norman, fil kand Caisa Röhr, farm dr Cecilia Bernsten.

10.40–10.55 13. Socialt deltagande och compliance i rutinsjukvård. Apotekare Kristina Johnell, Juan Merlo.

10.55–11.10 14. Slaganfall hos äldre ur ett genusperspektiv. Ulrika Löfmark, Anne Hammarström.

11.10–11.25 15. Vårdsökande vid alkoholproblem ur ett könsperspektiv. Fil mag Annika Jakobsson, docent Gunnel Hensing, Fredrik Spak.

11.30–13.15 16SS. Sektionssymposium: Socialt betingade hälsoskillnader bland barn och unga i Sverige: omfattning, orsaker och möjliga åtgärder. *Moderator:* Sven Bremberg.

Sociala skillnaderna bland barn och unga i Sverige, omfattning och trend över tiden. Sven Bremberg.

Sociala skillnader i psykisk hälsa under uppväxtåren: hur kan skillnaderna förklaras? Marianne Cederblad.

Epidemiologisk bevakning av hälsoskillnader bland barn och ungdom. Bo Werner.

Vilka skillnader i välfärdsresurser finns under uppväxtåren? Fil dr Viveca Östberg.

Hur kan de sociala hälsoskillnaderna förklaras? Professor Olle Lundberg.

Den nationella strategin för att minska sociala hälsoskillnader under uppväxtåren. Sven Bremberg.

Diskussion.

SAL K 1

14.30–16.00 Symposium: Diabetes och tobak – dubbla hot mot hälsan. *Moderator:* Peter Nilsson. Se SY 5.

Torsdagen den 28 november

SAL F 4/F 5

08.30–10.00 Symposium: Barn i förskolan – effekter på hälsan? *Moderator:* Margareta Blennow. Se SY 23.

SAL A 7

16.30–18.00 Symposium: Barn och ungdomar far illa – missbruket ökar – effektiva åtgärder. *Moderator:* Fredrik Spak. Se SY 31.

Svenska Skolläkarföreningen

sid 321

Fredagen den 29 november

SAL J 2

08.30–10.00 Årsmöte: Svenska Skolläkarföreningen.

SAL J 2

10.30–11.00 Fria föredrag.

1. Återkommande smärta och trötthet bland yngre skolbarn. Solveig Petersen, Erik Bergström, Christine Brulin.

11.00–11.30 2. Ökad förekomst av övervikt bland yngre skolbarn. Solveig Petersen, Erik Bergström, Christine Brulin.

11.30–12.00 3. Barn med lindrig utvecklingsstörning behöver en förbättrad vårdkedja. Kirsten Holmberg, Elisabeth Fernell, Görel Bråkenhielm, Birgitta Norrman.

Svensk Epidemiologisk Förening

sid 320

Onsdagen den 27 november

HALL H, 175–178

09.00–18.00 Posterutställning (i samarbete med Socialmedicin, 1P-4P). Posterutställarna närvarande vid sina postrar vid postersession som arrangeras vid utställningen kl. 14.00–15.00. *Moderator:* Urban Janlert och Lars Rylander.

1P. Minskad mortalitet i subaraknoidalblödningar 1985–1999. Sjukande incidens hos män och förbättrad överlevnad hos kvinnor. Docent Birgitta Stegmayr, Kjell Asplund. (175)

2P. Familjär ansamling och prediktion av hjärtkärlsjukdom över två generationer – studie med hjälp av Andragenerationsregistret i Malmö Preventiva Projekt. Peter Nilsson, statistiker Jan-Åke Nilsson, Göran Berglund. (176)

3P. Off-label prescribing and risk of adverse drug reactions in paediatric outpatients. Mike Ufer, Georgios Panagiotidis, fil kand Elin Kimland, Anders Rane, Ulf Bergman. (177)

4P. Trender i ischemisk hjärtsjukdom bland svenska män och kvinnor. Sjuksköterska Kerstin Dudas, Dag Thelle, Max Köster, Måns Rosén, Annika Rosengren. (178)

SAL A 1

11.00–12.00 Gästföreläsning: Genes and environment in the obesity epidemic. Professor Thorkild IA Sørensen, Köpenhamn, Danmark. Ett samarrangemang med Svensk förening för obesitasforskning.

Fredagen den 29 november

SAL R 2

08.30–09.45 5SS. Sektionssymposium: Familjär förekomst av övervikt i ett epidemiologiskt perspektiv. Vad vet vi idag om genernas och miljöns betydelse? Moderator: Finn Rasmussen. *Deltagare:* Thorkild IA Sørensen, Annika Rosengren.

09.45–11.00 6SS. Sektionssymposium: Meta analys – Effektiv metod för litteraturgranskning eller statistisk humbug? Moderator: Professor Anders Ahlbom. *Deltagare:* Docent Ulf Strömberg, Sten Thelander.

Svensk förening för palliativ medicin

sid 340

Onsdagen den 27 november

SAL F 6

16.30–18.00 Symposium: Akut palliativ vård – klinik och etik. Moderator: Carl-Magnus Edenbrandt. Se SY 16.

Thoraxkirurgi

sid 322

Torsdagen den 28 november

SAL A 2

12.30–14.00 Sektionssymposium: Plastikkirurgi – en livboj vid kirurgiska komplikationer. Moderator: Hans Nettelblad. *Deltagare:* Finn Gottrup, Ingela Thuresson, Richard Hammer, Elisabeth Ståhle, Hans Mark, Hans Nettelblad, Anders Liss, Erkki Tarpila. Se sektionen för plastikkirurgi.

Fredagen den 29 november

SAL J 1

08.30–10.00 1SS. Sektionssymposium: Modern hjärtsviktsbehandling. Moderatorer: Karl Swedberg, Sveneric Svensson. *Deltagare:* Jan Mårtensson, Cecilia Linde, Lars Wiklund, Anders Franco-Cereceda. Gemensamt med sektionen för cardiologi

SAL J 1

10.30–11.15 2. PRO-CON debatt: Fast-track hjärtkirurgi med thorax-EDA - till nytta för patienten? Moderator: Anders Jeppsson. *Deltagare:* Jan van der Linden och Vigdis Hansdottir. Gemensamt med sektionen för anestesi och intensivvård.

SAL J 1

11.15–12.00 3F. Högtidsföreläsning: Erfarenheter av robotassisterad hjärtkirurgi. Jenny Vedin.

SAL J 1

13.00–15.00 4SS. Sektionssymposium: Profylax och behandling av postoperativ mediastinit. Kan vi nå längre? Moderator: Örjan Friberg. *Deltagare:* Bengt Gårdlund, Lars-Göran Dahlin, Ronny Gustafsson. Gemensamt med sektionen för infektionssjukdomar.

Transfusionsmedicin

sid 322

Fredagen den 29 november

SAL A 4

10.30–12.00 1SS. Sektionssymposium: Nationell övervakning av komplikationer vid transfusion – Hemovigilans. Moderator: Jan Säfwen-berg. *Deltagare:* Jan Jørgensen, Agneta Shanwell.

SAL J 2

13.00–16.00 Fria föredrag. Moderator: Agneta Shanwell.

13.00 2. Fibrinklister – en ny auto- eller homolog blodkomponent. Olle Berséus, BMA Marie Trinks.

13.15 3. Färre trombocytttransfusioner hos allogena stamcellstransplantations patienter randomiserade till trombocytttransfusionsgräns TPK <10 x 10(9)/ L jämfört med TPK <30 x 10(9)/ L. Beatrice Diedrich, med.dr. Mats Remberger, Olle Ringdén, Agneta Shanwell, chefsjuksköterska Britt-Mari Svahn.

13.30 4. Globosid/Pk-antigen, den cellulära receptorn för Parvovirus-B19, tillhör ett nytt blodgruppssystem. BMA Åsa Hellberg, Mr. Hein Hustinx, FIBMS Joyce Poole, Jan Säfwen-berg, Martin L Olsson.

13.45 5. Genomisk FY- och RHD-typning kan förbättra urvalet av tetrytocyter. BMA Annika Hult, BMA Åsa Hellberg, BMA Pia Olausson, doktorand Elisabet S Wester, Martin L Olsson.

14.00 6. Trombocytkoncentrat framställda med Trima – Erfarenheter från Lund. Jadwiga Kurkus, Josefina Horvath-Dykes, BMA Madeleine Saarnak, BMA Ann-Margret Swärd-Nilsson, BMA Christina Valencuk.

14.15 7. Fatal Streptokock G transfusionskomplikation. Niklas Ljung, Marja-Kaisa Auvinen, mikrobiolog Björn Herrmann, Folke Knutson, Rut Norda.

14.30 Paus.

14.45 8. Utvärdering av ett nytt immunsorbent med syntetiska A- och B-trisackarider bundna till sepharose. Lennart Rydberg, Anders Bengtsson, Michael Breimer, Kurt Nilsson, Ola Samuelsson.

15.00 9. DAT-positiva gravida – en sammanställning 1991–1999. Jan-nica Samuelsson, Agneta Shanwell, Magnus Westgren, Kerstin Wolff.

15.15 10. Frisättning av cytokiner från trombocyternas alfa-granula under förvaring påverkas av förvaringsmediets sammansättning. Agneta Shanwell, BMA Cecilia Falker, docent Hans Gulliksson.

15.30 11. Trombocytvolymens påverkan på trombocytfunktionen in vitro. BMA Ann-Margret Swärd-Nilsson.

15.45 12. Serologisk och genetisk karakterisering av en svensk familj med den sällsynta Ko-fenotypen. Doktorand Elisabet S Wester, Karin Schneider, FIBMS Joyce Poole, BMA Åsa Englund, Jan Säfwen-berg, Martin L Olsson.

Transplantation

sid 325

Torsdagen den 28 november

SAL G 1

12.30–13.30 1SS. Sektionssymposium: Stamcellstransplantation. Moderator: Olle Ringdén.

SAL G 1

13.30–14.40 Fria föredrag. Moderatorer: Gunnar Tydén och Jonas Wadström.

- 13.30–13.39** 2. Oralt tillförda perifera grislymfocyter minskar den xenogena DTH reaktionen hos galactosyltransferaseknockad mus. Lukes D.J., Cantu E., Karlsson-Parra A., Parker W., Davis R.D., Olausson M.
- 13.39–13.48** 3. Handassisterad retroperitoneoskopisk (HARS) levande givar nefrektomi överlägsen öppen respektive laparoskopisk nefrektomi. Resultat av en prospektiv studie. Lindström P., Feuk U., Häggman M., Persson A.E.G., Stridsberg M., Wadström J.
- 13.48–13.57** 4. ABO-inkompatibel LD njurtransplantation – projekttrappport. Breimer M., Blomé I., Friman S., Mjörnstedt L., Mölne J., Nordén G., Olausson. M., Rydber L., Svalander C., Wramner L.
- 13.57–14.06** 5. Blodflödet i tarmtransplantat minskar före histologiska tecken på avstötning. Lidén H., Dindelegan G., Kurlberg G., Nilsson O., Åneman A., Lycke N., Olausson M.
- 14.06–14.15** 6. Lungceller av givarursprung efter allogen stamcells transplantation. Mattsson J., Barkholt L., Hassan M., Jansson M., Wernerson A.
- 14.15–14.24** 7. Sirolimus har antitumoral effekt i experimentellt tumörsystem. Rizell M., Lindnér P.
- 14.24–14.33** 8. Förbättrad revaskularisering vid transplantation av färsksolierade Langerhanska öar. Olsson R., Carlsson P-O.
- 14.33–14.42** 9. Förlängd kall ischemi leder till utökad intrahepatisk glykogenolys och ökad ickeoxidativ glykolys under reperfusion i en levertransplantationsmodel på gris. Nowak G., Ungerstedt J., Ge X., Werner A., Ericson B-G.
- 14.40–15.00** Paus.
- 15.00–16.00** 10F. **Gästföreläsning.** Lars-Erik Geline Lecture. Surgical options to the donor shortage in liver transplantation. Professor Xavier Rogiers, Hamburg. Tyskland.
- 16.00–16.30** 11. **Föreningsangelägenheter:** Utdelning av Roches resestipendium och Fujisawas stipendier.

Tropikmedicin

sid 327

Torsdagen den 28 november

SAL G 4

- 12.30–15.00** **Fria föredrag.** *Moderator:* Inger Ljungström.
- 12.30–13.30** 1F. **Elias Bengtsson-föreläsning:** Travel medicine: Art or science? Professor Ron Behrens, London School of Hygiene and Tropical Medicine and Hygiene, London, UK.
- 13.35–13.55** 2. Identifiering av amöba-species hos patienter med mikroskopisk påvisad amöba-infektion. BMA Marianne Lebbad, mikrobiolog Staffan Svärd.
- 13.55–14.20** 3. Multilateral Initiative on Malaria – Ett globalt nätverk mot Malaria. Andreas Heddini.
- 14.20–14.40** 4. Genetisk mångfald av Plasmodium falciparum, anti-kroppsnivåer och skydd mot klinisk malaria i ett holoendemisk område i Tanzania. Molekylärbiolog Sándor Bereczky, forskare Hedvig Perlmann, Ingegerd Rooth, professor Marita Troye Blomberg, Anna Färnert.
- 14.40–15.00** 5. Behandling med artesunate och klorokin i Guinea Bissau. Lars Rombo, professor Peter Aaby, Fernando Co, statistiker Kathryn Hedegaard, Poul Erik Kofoed, Anja Poulsen.

SAL H 1

- 16.30–18.00** **Symposium:** Resor, risker och råd. *Moderator:* Lars Rombo. Se SY 29.

Ultraljudsdiagnostik

Fredagen den 29 november

SAL F 1

- 08.30–08.50** 1. Rapport från federationen av ultraljudsföreningar i Europa (EFSUMB): Minimum training requirements for the practice of medical ultrasound in Europe. Lil Valentin.

- 08.50–09.35** 2F. Obstetrisk ultaljudsverksamhet i Norge. Utbildning, organisation. En förebild? Professor Sturla Eik-Nes, Nasjonalt Senter for fostermedisin, Trondheim, Norge.
3. Utbildningsläget inom medicinsk ultraljudsdiagnostik i Sverige. Synpunkter på det europeiska dokumentet.
- 09.35–09.55** Obstetrikerns synpunkt. Harald Almström.
- 09.55–10.15** Kardiologens synpunkt. Eva Nylander.
- 10.15–10.35** Radiologens synpunkt. Anne Olmarker.
- 10.35–10.55** Gastroenterologens synpunkt. Hans-Ulrich Marschall.
- 10.55–11.15** Debatt.

SAL F 1

- 11.15–12.00** Årsmöte.

Urologi

sid 328

Onsdagen den 27 november

SAL A 7

- 08.30–10.00** Blåscancer & Varia. *Moderatorer:* Peter Wiklund, Wiking Månsson.
1. Fall av ytlig blåscancer med svårartad nekrotiserande immunocystit efter intravesical BCG terapi efterföljd av lokal strålbehandling mot lokaliserad prostatacancer. Sverker Hellsten, Jan Andersson, Rajne Söderberg.
2. Validering av Vårdprogramregistrering för T1 urinblåsecancer i Sydöstra Sjukvårdsregionen. Staffan Jahnson, Ole Damm.
3. Genomgång av Blåscancerregistret i Sverige med fokus på blåscancer av typ T1. Truls Gårdmark, Sverker Hellsten, Per-Uno Malmström.
4. Stockholms Blåscancerkohort – resultat av en 5-års uppföljning. Per Larsson, Jan Adolfsson, Ulf Norming, statistiker Erik Onelöv, Gunnar Steineck, Andreas Torstensson, Hans Wijkström, Peter Wiklund.
5. Nationellt kvalitetsregister för blåscancer. Axplock från år 2000 med återblick. Sverker Hellsten, Thor Alvegård, Per-Uno Malmström, Wiking Månsson.
6. Ortotop blåsa av ileum eller colon – finns det någon skillnad? Olof Jonsson, uroterapeut Marianne Fehrling, Jonas Hugosson, Elisabet Lindholm, uroterapeut Marianne Söderoth, laboratorieassistent Harriet Törnqvist, uroterapeut Kristin Wahlström.
7. Prostatakongrement, kemisk sammansättning och bakteriologi. Jonas Hugosson, Lars Grenabo, Carl-Gustav Pihl, Peter Ulleryd, molekylärbiolog Christina Welinder-Olsson.
8. Sklerosering av hydrocele/spermatocele. Staffan Jahnson.
9. Sklerosering av hydrocele/spermatocele med Polidocanol. Uppföljande studie. Dag Sandblom, Staffan Jahnson, Theodor Sigurdsson.

HALL H, 131–138

09.00–18.00 Posterutställning

- Postersession vid utställningen kl 10.30–12.00.** *Moderatorer:* Thomas Björk, Börje Ljungberg.
- 10P. Vid prostatacancer Uppregleras uttrycket av Antiproliferativa Somatostatinsreceptorer. Jens Hansson, Per-Anders Abrahamsson, Anders Bjartell, Dizayi Nishtman, Virgil Gadaleanu. (131)
- 11P. Androgennivåer i serum och CAG-längd i androgenreceptorn hos män med prostatacancer. Göran Ahlgren, Per-Anders Abrahamsson, Yvonne Giwerzman, sjuksköterska Ulla Lindström. (132)
- 12P. Det metabola syndromet – en riskfaktor för klinisk prostatacancer. Jan Hammarsten, Benkt Högestedt. (133)
- 13P. Uppreglering av Serotonin receptor subtyp 1A och 1B i metastaserande prostatacancer. Dizayi Nishtman, Per-Anders Abrahamsson, Anders Bjartell, Virgil Gadaleanu, Elise Nilsson. (134)
- 14P. Utvärdering av ProstaLund Feedback Treatment genom kartläggning av temperaturfördelning, MRI och patologisk-anatomisk undersökning. Anders Mattiasson, Tomasz Gorecki, Christian Huidobro, Thayne Larson, Jean de la Rosette, Sonny Schelin, Lennart Wagrell. (135)
- 15P. Interleukinkoncentrationen i urinen vid intravesiokal BCG-behandling för blåscancer är ej relaterad till tumörrecidiv. Staffan Jahnson, Gunnel Andersson, Per Olcén. (136)
- 16P. Recidiv av TaGII tumörer i urinblåsan. Georg Jancke, Staffan Jahnson. (137)
- 17P. Tidig metastatisk progression av invasiv blåscancer. Molekylärbiologisk analys av primärtumör och portvaktskörtel (sentinal node).

Amir Sherif, Per-Uno Malmström, Zhi-Ping Ren, Magnus Thörn, Manuel de la Torre. (138)

HALL H, 131–138

10.30–12.00 Postersession. *Moderatorer:* Thomas Björk, Börje Ljungberg.

SAL J 1

13.00–14.30 BARD-priset. *Kandidater till Bästa Föredrag. Moderatorer:* Peter Ekman, Anne-Charlotte Kinn.

18. **Laparoskopisk nefropexi – Mekanism vid ren mobilis synliggjord.** Michael Häggman, Jonas Wadström.

19. **Snarkning som orsak till nocturi hos LUTS-patienter.** Anne-Charlotte Kinn, Richard Harlid.

20. **Prostatisk intraepitelial neoplas (PIN): resultat från ombiopsier i screeningstudien.** Erik Pileblad, Gunnar Aus, Jonas Hugosson, Pär Lodding, David Lyrdal, Carl-Gustaf Pihl.

21. **Kvoten fritt/totalt PSA kan användas för att förutsäga risken för extrakapsulär växt (pT3) av prostatacancer vid radikal prostatektomi.** Gunnar Aus, Charlotte Becker, Jonas Hugosson, Ali Khatami, Hans Lilja, Carl-Gustaf Pihl.

22. **Radikal prostatektomi jämfört med expektans vid lokaliserad prostatacancer – resultat från SPCG-4.** Anna Bill-Axelsson, Hans-Olov Adami, Swen-Olof Andersson, Fred Helgasen, Lars Holmberg, Michael Häggman, Jan-Erik Johansson, statistiker Juni Palmgren, Bo-Johan Norlén, Jaako Salo.

23. **ProstaLund Feedback Treatment jämfört med TUR-P för behandling av BPH: en prospektiv randomiserad multicenter studie med 24 månaders uppföljning.** Sonny Schelin, Håkan Ageheim, Jens Duelund, Kurt Kroyer, Bo Magnusson, Anders Mattiasson, Jörgen Nordling, Jonas Rischhoff, Moddy Schain, Lennart Wagrell.

14.30–16.00 Neuro-urologi och BPH (TUMT). *Moderatorer:* Ralph Peecker, Lars Norlén.

24. **Utvärdering av behandling med cortison mot interstitiell cystit.** Abolfazl Hosseini, Ingrid Ehrén, Peter Wiklund.

25. **Objective evaluation of bladder outlet obstruction in men with LUTS: the role of commonly measured parameters and idiopathic detrusor overactivity.** Stepan Vesely, Christer Dahlstrand, Jan-Erik Damber, Magnus Fall, Tomas Knutson.

26. **Urininkontinens: Ett större eller mindre hälsoproblem? En populationsbaserad prevalensstudie.** Uroterapeut Gunnel Andersson, Jan-Erik Johansson, Kerstin Nilsson.

27. **20-års uppföljning av artificiell sfinkter (AUS) – Erfarenheter från Örebro.** Malcolm Carringer, Jörgen Pedersen, Torgny Windahl.

28. **Long-term treatment of benign prostatic hyperplasia (BPH) with Serenoa Repens.** Farm. Dr. Emelie Lindberg, Farm. Dr. Jan G. Bruhn, Farm. Lic. Holger von Fricks, Statistiker Martin Ålenius.

29. **Kostnaden för ProstaLund Feedback Treatment (PFLT) jämfört med TUR-P vid behandling av benign prostatahyperpasi.** Gisela Kobelt, Freddie Henriksson, Anders Mattiasson, Lennart Wagrell.

30. **Transurethral Microwave Thermotherapy: Long-term clinical results in 983 patients, treated from 1990–2001.** Christer Dahlstrand, Jan-Erik Damber, Mauro Dicuio, Tomas Knutson, Stepan Vesely.

31. **30-Minute TUMT: Results of 2-3 years follow-up.** Mauro Dicuio, Christer Dahlstrand, Jan-Erik Damber, Tomas Knutson, Stepan Vesely.

32. **Palliativ mikrovågsbehandling med ProstaLund Feedback Treatment av patienter med prostatacancer.** Eva Johansson, Lennart Wagrell.

SAL J 1

16.00–16.30 33F. Gästföreläsning: Att TUMTA – what is cooking? Professor Jens T. Andersen, University of Roskilde, Danmark.

Torsdagen den 28 november

SAL A 1

08.30–10.00 Svensk Urologisk Förening: Årsmöte
Société Internationale d'Urologie.
European Association of Urology.

SAL F 4/F 5

10.30–12.00 Symposium: Skall Sverige införa tidig diagnostik av prostatacancer? *Moderator:* Per-Anders Abrahamsson. Se SY 24.

SAL A 5

13.00–14.45 Prostatacancer. *Moderatorer:* Pär Stathin, Bo Johan Norlén.

34. **Låg kvot fritt/totalt PSA ger en hög risk för diagnosen prostatacancer vid första biopsitillfället.** Gunnar Aus, Charlotte Becker, statistiker Stefan Franzén, Jonas Hugosson, Hans Lilja, Pär Lodding.

35. **Långtidsöverlevnaden efter radikal prostatektomi i Jönköping.** Maria Tol-Fakkar, Gunnar Aus.

36. **Ingen ökad risk för prostatacancer hos män som genomgått TRUL med biopsier p.g.a. förhöjt PSA och/eller misstänkt palpationsfynd där biopsierna varit benigna.** Anna Bill-Axelsson, Christer Busch, Lars Holmberg, Mona Norberg, Bo Johan Norlén.

37. **Radikala prostatektomier i Göteborg 2001.** David Lyrdal, Jonas Hugosson, Pär Lodding, Maria Nyberg., Carl-Gustaf Pihl, Erik Pileblad, Mari-
anne Sandborg.

38. **Laparoskopisk radikal prostatektomi – erfarenheter från 69 fall.** Mauritz Waldén, Yu-Hui Wang.

39. **Hur hanterar man komplikationer efter laparoskopisk radikal prostatektomi?** Yui-Hui Wang, Leif Borck, George Dafnis, Mauritz Waldén.

40. **Robotassisterad laparoskopisk radikal prostatektomi: Tidiga erfarenheter från urologkliniken KS.** Stefan Carlsson, Peter Wiklund.

41. **Resultat av enbart strålbehandling vid stadium T1-3, N0, M0, prostatacancer.** Stefan Bratell, Gunnar Aus.

42. **Prognostiska faktorer och överlevnad vid prostatacancer med regional lymfkörtelmetastasering.** Gunnar Aus, Kerstin Nordenskjöld, David Robinson, statistiker Johan Rosell, Eberhard Varenhorst, Sydöstsvenska ProstataCancerGruppen.

43. **Att leva med obehandlad lokaliserad prostatacancer.** Universitetsad-
junkt Oliver Hedestig, Anders Widmark, Per-Olof Sandman.

44. **Likartad och återgående förhöjning av fritt PSA i blodet vid laparoskopisk radikal prostatektomi jämfört med öppen operation.** Thomas Björk, Charlotte Becker, Peter Elfving, Thomas Jiborn, Hans Lilja.